

วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น

Journal of Management and Local Innovation

กำหนดการเผยแพร่

วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 12 ฉบับ

วัตถุประสงค์

วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการ และผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักการบริหารจัดการ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา พัฒนาสังคม การศึกษา และสหวิทยาการทางสังคมศาสตร์ที่เชื่อมโยงหลักกรรมทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม โดยมีรูปแบบการตีพิมพ์ฉบับพิมพ์ ISSN (Print): 2697-6439 เป็นต้นมา

บรรณาธิการ

ผศ.ดร.อนุวัต กระสังข์

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.สมาน งามสนิท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผศ.ดร.สมปอง สุวรรณากูมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
ผศ.ดร.สุรพงษ์ แสงเรณู	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ผศ.ดร.อุทัย สติมัน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผศ.ดร.สุวัฒน์ อินทรประไพ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผศ.ดร.จักรวาล สุขไมตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
อ.ดร.กรกต ชาบัณทิต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขานุการ: นายสมยศ พันโคคา ศิลปกรรม: นายสุรัชย์ บุญพิทักษ์, นายคมสัน จันทรแจ่ม
พิสูจน์อักษร: นายวิชัย ชัยบำรุง, นายไพศาล วิเศษชาติ, นางสาวณิชาภัทร เกิดฤทธิ์

วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น

เครือข่ายส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์

99/173 ม. 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

โทรศัพท์ : 095-564-9349 e-mail: local.innovation.soc@gmail.com

จัดพิมพ์โดย: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ 79 หมู่ 1 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170 โทร. 035-248-000 ต่อ 8555. แฟกซ์. 035-248-000 ต่อ 8545

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ศ.ดร.บุญทัน ดอกไธสง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ศ.ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธงชัย สิงอุตม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ธัชชนันท์ อิศรเดช	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.รัตนะ ปัญญาภา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
รศ.ดร.สมชัย ศรีนोक	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สุรินทร์ นิยมางกูร	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.กัญญาณทน กาญจนาทวีกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รศ.ดร.ธงชัย สิงอุตม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือตอง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.อัจฉรา หล่อตระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
รศ.ดร.อภิรักษ์ จันทะนี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ภัทรพล ใจเย็น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.จิรายุ ทรัพย์สิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
รศ.ดร.ศิวัช ศรีโสภากุล	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
รศ.ดร.เต็มศักดิ์ ทองอินทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.พิเชฐ ทั้งโต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รศ.ดร.ศักรินทร์ วรวัฒน์ประปัญญา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผศ.ดร.วาสิตา เกิดผล ประสบศักดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ผศ.ดร.วิษุกร นาครชน	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผศ.ดร.ไพศาล เครือแสง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
ผศ.ดร.นงศ์ลักษณ์ ใจฉลาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ผศ.ดร.อานนท์ เมธีวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.วรรณตรี วรวิรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.สุภาพ ผู้รุ่งเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผศ.ดร.สามารถ บุญรัตน์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.นพดล ดีไทยสงค์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.ธิดาภูมิ หมั่นมี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผศ.ดร.เสกสรร สนวา	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.ดร.อนันต์ อุปสอด	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
ผศ.ดร.สุวัฒน์ อินทรประไพ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผศ.ดร.อุทัย สติมัน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผศ.ดร.ประทีป พิษทองกลาง	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา
ผศ.ดร.ธีรภัทร กิจจารักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Review) (ต่อ)

ผศ.ดร.จิตติวรดา พลเยี่ยม	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผศ.ดร.ญาณัญญา ศิริภักธธาดา	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผศ.ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
ผศ.ดร.จิตติพร อุ๋นใจ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ผศ.ดร.กมลวิช ลอยมา	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผศ.ดร.สยาม ราชวัตร	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ผศ.ดร.นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ผศ.ดร.เอกอนงค์ ศรีสำอางค์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผศ.ดร.สุภชัย ตริทศ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ผศ.ดร.บงกช นิมิตรระกูล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ผศ.ดร.อาจารย์ ประจวบเหมาะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
ผศ.ดร.สุรสิทธิ์ อุดมธนวังค์	สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
ผศ.ดร.ปรธูมาศ พลิชฐ์ภคกุล	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผศ.ดร.นพพร บัวอินทร์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผศ.ดร.ดุจฤดี คงสุวรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
ผศ.ว่าที่ร้อยตรี ดร.ไชยะ เทพา	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์
ผศ.ว่าที่ร้อยตรีพงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ผศ.มานิตย์ อรรถชาติ	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
ผศ.ดร.จักรวาล สุขไมตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
อ.ดร.ขจรอรุณพน พงศ์วิริทธิ์ธร	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
อ.ดร.ณฐาพัชร วรพงศ์พัชร	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
อ.ดร.ทศพร มะหะหมัด	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
อ.ดร.เพ็ญพิมพ์ พวงสุวรรณ	มหาวิทยาลัยพะเยา
อ.ดร.มาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น
อ.ดร.กรกต ขาบัณฑิต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อ.ดร.ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
อ.ดร.อาภรณ์รัตน์ เลิศไผ่รอด	วิทยาลัยนครราชสีมา
อ.ดร.สาลินี ชัยวัฒนพร	มหาวิทยาลัยแสงธรรม
อ.ดร.ณัฐพัชร มณีโรจน์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อ.ดร.ผกามาตย์ ชัยรัตน์	มหาวิทยาลัยพะเยา
อ.ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์	โรงเรียนห้วยวัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบรรณาธิการ

วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น ฉบับนี้เป็นปีที่ 4 ฉบับที่ 4 ประจำเดือนกันยายน 2565 เพื่อรักษาคุณภาพของบทความให้เป็นไปตามเงื่อนไขและกติกาสากล กองบรรณาธิการได้พิจารณาบทความโดยเสนอบทความต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) พิจารณาตรวจแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของบทความก่อนการลงตีพิมพ์เพื่อคัดเลือกและกลั่นกรองบทความให้เกิดความความสมบูรณ์และมีคุณภาพมากที่สุด เพื่อควรค่าแก่การตีพิมพ์เผยแพร่ และเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทางวิชาการและเพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพทางด้านการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ

สำหรับเนื้อหาของวารสารฉบับนี้ถือได้ว่ามีความโดดเด่นที่เน้นกระบวนการวิจัยที่เข้มข้น ประกอบไปด้วยจำนวนบทความทั้ง 15 บทความ โดยภาพรวมหลักเป็นการพัฒนาจากงานวิจัยที่ศึกษากรณีเฉพาะ (Case Study) ที่แต่ละบทความได้เน้นกระบวนการวิจัยเชิงลึกในหลายรูปแบบทั้งในรูปแบบของการสนทนากลุ่มการสอบถาม และการสัมภาษณ์ ประกอบกับบทความส่วนใหญ่แสดงถึงการทำงานร่วมกันของผู้มีพหุในลักษณะทีมงาน ทำให้บทความมีความละเอียดรอบคอบถี่ถ้วน มีการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะได้อย่างสมบูรณ์น่าสนใจ ขอขอบคุณคณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปทุกท่านที่ให้ความสนใจร่วมส่งบทความเผยแพร่ ในวารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น และขอขอบคุณกองบรรณาธิการ ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาถ้อยแถลงบทความทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุวัต กระสังข์

บรรณาธิการ

สารบัญ (Content)

	หน้า
กองบรรณาธิการ (Editorial Board)	(1)
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Reviewers)	(2)
บทบรรณาธิการ (Editorial)	(4)
ผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงิน ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	1
ปิยาพัชร สุวรรณรัตน์, ฐิตาภรณ์ สันจรรย์ศักดิ์	
การจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านโดยใช้ Google site ในรายวิชาโอลิมปิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม.....	13
กรรณิการ์ ดิษขรร	
การใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ สำหรับเด็กปฐมวัย.....	28
อารีนา มะแดเฮาะ, ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลธร, ชลาธิป สมานทิโด	
การใช้ประโยชน์และความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกของ วิสาหกิจชุมชน ตำบลบ่อแสน อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา.....	39
ภัทรวรรต ศรีบุญจิต, ธวัชชัย จิตวารินทร์, บุญชัย เมฆแก้ว, เบญจกาญจน์ นริศติศัย กัญญาภักดิ์ นันทชัย, ชุฟเพียนี สนิ	
ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ที่มีต่อการจัดการตนเองของเด็ก ปฐมวัย.....	50
เบญจวรรณ จันไทย, ปิยะนันท์ หิรัญย์ชโลธร, ชลาธิป สมานทิโด	
การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอน โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการสอนแบบปกติ.....	61
รวิษฐา ถันทอง	
การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์รายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่นที่ 12 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 3.....	72
นิวัฒน์ นาคสุด	

สารบัญ (Content)

หน้า

การประเมินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของ โรงเรียนบ้านหนองนาโฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST.....	81
พินิจ สุขใจ	
การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.....	95
วิฑูรย์ พันธวงศ์, นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ, สายรุ้ง บุปผาพันธ์	
Effect of Using Mind Mapping Towards English Reading Comprehension Skill of Students at Watlinthong School.....	107
Nutta Kamchorn, Boonmee Pansa, PhraNarong Srakaew	
ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี.....	120
จินตนา สุริยะศรี	
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ในเขตอำเภอมือง จังหวัดอุดรธานี.....	134
ภาคิน อนันตโสภณ	
ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดอุดรธานี.....	147
เนารุ่ง วิชาราช	
แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ.....	159
ฤทธิ์ชัย บิดา, จุลดิศ คัญทัพ	
แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา.....	170
บุญยวีร์ โชคประเสริฐสม, วิภาภรณ์ ภูวัฒน์กุล, อัจฉรา วัฒนาณรงค์ ศักดิ์ชัย นิธิภูทวี	
ภาคผนวก.....	181
หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์	

ผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงิน
ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

The Effects of Revenue and Investment That Affects on the Stock
Value of Financial Companies Listed on the Stock Exchange of
Thailand

ปิยาพัชร สุวรรณรัตน์¹ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์²
Piyapat Suwanrat, Titaporn Sincharoonsak

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นวิจัยเชิงปริมาณ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ รายได้ดอกเบี้ย รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ รายได้เงินปันผล รายได้จากการดำเนินงาน เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนสุทธิ เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมสุทธิ และเงินลงทุนในตราสารทุนที่กำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงินแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น กลุ่มธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 49 บริษัท ระหว่างปี 2559-2563 รวมทั้งสิ้น 245 ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า รายได้ดอกเบี้ย รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ รายได้เงินปันผล และรายได้จากการดำเนินงาน มีผลกระทบเชิงบวกต่อมูลค่าราคาต่อหุ้น มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี และมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนสุทธิ เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมสุทธิและเงินลงทุนในตราสารทุนที่กำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม มีผลกระทบเชิงบวกต่อมูลค่าราคาต่อหุ้นและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เงินลงทุนในตราสารหนี้ไม่มีผลกระทบเชิง

Received: 2022-08-04 Revised: 2022-09-09 Accepted: 2022-09-09

¹ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม Accountancy Faculty, Sripatum University. Corresponding Author e-mail: Sea_piyapat@hotmail.com

² คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม Accountancy Faculty, Sripatum University. e-mail: Sea_piyapat@hotmail.com

บวกต่อมูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คำสำคัญ (Keywords): รายได้และเงินลงทุน; บริษัทกลุ่มธุรกิจการเงิน; มูลค่าหลักทรัพย์

Abstract

The objective of this research is to study the effect of income and investment that affect the value of stock in the market capitalization of a listed financial business in The Stock Exchange of Thailand. This report is a quantitative Research, the independent variable are interest income, fee income, dividend income, service, operating income, investments in debt securities measured at net cost, investments in debt securities measured at net fair value, and investments in equity securities that are determined to be measured at fair value. Collect secondary data from the annual registration statement (form 56-1) and the annual report from the sample group from the financial business group in The Stock Exchange of Thailand from 49 companies during 2016-2020, a total of 245 data were used by descriptive statistical analysis including the maximum value, minimum value, standard deviation, and multiple linear regression. The result showed that the effect of income and investment that affect the value of stock in the market capitalization of a listed financial business in The Stock Exchange of Thailand found that the interest income, fee income, dividend income, service, and operating income have a positive impact on the price per share, the market value per book value and the market capitalization was statistically significant at the 0.05 level. Investments in debt securities are measured at net cost, investments in debt securities are measured at net fair value, and investments in equity securities are determined to be measured at fair value have a positive effect in the market capitalization per share and market capitalization at statistically significant at the 0.05 level. Investments in debt securities were measured at net fair value and investments in equity securities were determined to be measured at fair value that did not have a positive effect on the market value of the book value at the 0.05 level of statistical significance of financial businesses listed on the Stock Exchange of Thailand.

Keywords: Income and Investments; Financial Group Companies; Securities Value

บทนำ (Introduction)

การพยากรณ์ความเครียดทางการเงิน (Financial Distress) ซึ่งผู้มีส่วนได้เสียได้ให้ความสนใจในการที่จะหาวิธีการที่ดีที่สุดสำหรับการคาดการณ์ประสิทธิภาพและผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนเพื่อเป็นแนวทางในการหาเหตุผลในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียมักจะกังวลเกี่ยวกับเสถียรภาพทางการเงินของบริษัท และกังวลว่าความมั่นคงทางการเงินของบริษัทอยู่ในความเสี่ยงที่จะพิจารณาโดยมีการใช้เครื่องมือสำหรับการวิเคราะห์ทางการเงินซึ่งที่ซับซ้อนที่สุดคืออัตราส่วนทางการเงิน แต่ได้มีข้อโต้แย้งว่าอัตราส่วนทางการเงินมีข้อมูลไม่เพียงพอสำหรับการพิจารณาถึงฐานะส่วนของผู้ถือหุ้น จากที่กล่าวมานั้นผู้มีส่วนได้เสียมีความกังวลเกี่ยวกับผลที่ตามมาของความเครียดทางการเงิน (Mingo, 2000) โดยทั่วไปทุกกลุ่มธุรกิจจะใช้การวิเคราะห์อัตราส่วนเพื่อวัดความถูกต้องทางการเงินและความน่าเชื่อถือของบริษัท แต่ในกลุ่มนักวิชาการจะมีแนวคิดว่าการวิเคราะห์อัตราส่วนเป็นเทคนิคการวิเคราะห์ในการตัดสินใจในการลงทุนหรือซื้อหุ้น ซึ่งได้มีการศึกษาและพบว่ารายได้และเงินลงทุนเป็นเรื่องที่มีความอ่อนไหวอย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

ในปัจจุบันสภาวะการแข่งขันทางธุรกิจในประเทศไทยมีการแข่งขันที่เพิ่มมากขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้ประกอบธุรกิจต่างๆไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดใด การตัดสินใจในการลงทุนนั้นจำเป็นต้องพิจารณาและคำนึงถึงความเสี่ยงรอบคอบ และต้องอยู่ภายใต้การตัดสินใจที่มีความแม่นยำยิ่งขึ้นเพื่อให้การลงทุนนั้นเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้ แหล่งข้อมูลทางการเงินซึ่งเป็นหนึ่งในข้อมูลที่มีความสำคัญที่สามารถสะท้อนให้ทราบถึงฐานะทางการเงินและความมั่นคงของกิจการ นอกจากนี้เป็นประโยชน์ต่อการประกอบการตัดสินใจของผู้ลงทุน ดังนั้นข้อมูลทางการเงินจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในภาวะเศรษฐกิจที่มีเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง ที่สำคัญแหล่งข้อมูลทางการเงินจะเป็นแหล่งข้อมูลที่มีความสำคัญที่จะสะท้อนให้ทราบถึงฐานะทางการเงินและความมั่นคงของกิจการนั้นๆ อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อการประกอบการตัดสินใจของผู้ลงทุน (วุธิตา, 2018)

ซึ่งจากสภาวะเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการบริษัทต้องมียุทธศาสตร์ที่สามารถทำให้กิจการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารและการดำเนินงานของกิจการสามารถสร้างผลกำไรอย่างสูงสุด (Profit Maximization) และสร้างความมั่งคั่งสูงสุดให้แก่ผู้ถือหุ้น (Maximize Shareholder's Wealth) ซึ่งสามารถวัดได้จากมูลค่าเพิ่มทางตลาด (Market Value Added : MVA) ซึ่งเป็นมูลค่าที่เพิ่มขึ้นเกินกว่าเงินที่ลงทุนไปของผู้ถือหุ้น (Stewart, 1991) ปกติแล้วหากกิจการสามารถสร้างผลกำไรจากการดำเนินงานได้ก็จะส่งผลให้นักลงทุนสนใจลงทุนซื้อหลักทรัพย์ของกิจการเพิ่มมากขึ้น

จากหลักการและแนวคิดดังกล่าวที่ว่าวัตถุประสงค์ในการดำเนินการในปัจจุบันนี้เป็นไปเพื่อสร้างผลกำไรสูงสุด (Profit Maximization) และสร้างความมั่งคั่งให้แก่ผู้ถือหุ้นสูงสุด (Maximize Shareholder's Wealth) ภายใต้หลักธรรมาภิบาลและจริยธรรมทางธุรกิจ การสร้างความมั่งคั่งให้แก่ผู้ถือหุ้นสามารถวัดได้จากมูลค่าเพิ่มทางการตลาด (Market Value Added: MVA) ของกิจการ

ประสิทธิภาพการดำเนินงานสามารถวัดได้ด้วยตัวชี้วัดทางบัญชีประเภทอัตราส่วนทางการเงิน โดยวิเคราะห์จากข้อมูลงบการเงินของกิจการในอดีตที่ผ่านมา โดยผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุนส่วนใหญ่ใช้ตัวชี้วัดจากอัตราส่วนทางการเงินด้านความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios) ประกอบด้วย อัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return On Assets: ROA) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity: ROE) และกำไรสุทธิต่อหุ้น (Earning Per Share: EPS) อย่างไรก็ตามการวัดผลด้วยตัวชี้วัดทางบัญชีด้วยอัตราส่วนทางการเงินจากงบการเงินอาจจะไม่เพียงพอและไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการ (สถาบันพัฒนาความรู้ตลาดทุน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2548)

จากข้อมูลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเรื่องผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบต่อมูลค่าหุ้นของกิจการทำให้ผู้ลงทุนหรือผู้มีส่วนได้เสียอื่นเกิดความระมัดระวังจากการนำข้อมูลในงบการเงินไปใช้ประโยชน์ ซึ่งส่งผลต่อการตัดสินใจในอนาคตของผู้มีส่วนได้เสียหรือผู้ลงทุน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาผลกระทบของรายได้ที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาผลกระทบของเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการดำเนินงานวิจัย (Research Objectives)

สมมติฐานที่ 1. รายได้ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อมูลค่าราคาตลาดต่อหุ้น ของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2. รายได้ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อมูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี ของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 3. รายได้ส่งผลกระทบเชิงบวกต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 4. เงินลงทุนส่งผลกระทบเชิงบวกต่อมูลค่าราคาตลาดต่อหุ้น ของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 5. เงินลงทุนส่งผลกระทบเชิงบวกต่อมูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี ของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 6. เงินลงทุนส่งผลกระทบเชิงบวกต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยออกแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ทำการศึกษาผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ กลุ่มธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่จดทะเบียนช่วงปี พ.ศ.2559-2563 รวม 5 ปี จำนวน 52 บริษัท ผู้วิจัยจึงเลือกวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) ที่ใช้ในการศึกษาผ่านตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของกลุ่มธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อให้ผลการศึกษาในครั้งนี้ช่วยยืนยันถึงผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นของบริษัทในด้านต่าง และผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลและคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้น ซึ่งไม่รวมถึงบริษัทที่ไม่มีความสมบูรณ์ของข้อมูล 3 บริษัท คงเหลือ 49 บริษัท รวมทั้งหมด 245 ข้อมูล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมงานวิจัยในครั้งนี้ คือ การเก็บข้อมูลจากงบการเงิน มาคำนวณหาอัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่ รายได้ต่อดอกเบี้ย รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ รายได้เงินปันผล รายได้จากการดำเนินงานในกลุ่มธุรกิจการเงิน เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนสุทธิ เงินลงทุนในตราสารหนี้ โดยใช้ราคาปิด ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ตั้งแต่ปี พ.ศ.2559 ถึงปี พ.ศ. 2563

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวความคิด ทฤษฎีและผลงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยดำเนินการ จากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลจากงบการเงินประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 จนถึง พ.ศ. 2563 ระยะเวลา 5 ปี เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวนเพื่อทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความเชื่อถือได้ของกลุ่มตัวอย่างและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหาว่า ครบคลุมทุกวัตถุประสงค์หรือไม่ ก่อนนำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติในลำดับต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) ของอัตราส่วนทางการเงิน

2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาอิทธิพลและทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย โดยแสดงเป็นตัวแบบสมการ regression เพื่อทดสอบสมมติฐานได้ดังนี้

$$P/E_{it} = \beta_0 + \beta_1 I_{it} + \beta_2 F_{it} + \beta_3 D_{it} + \beta_4 O_{it} + \varepsilon$$

$$P/BV_{it} = \beta_0 + \beta_1 I_{it} + \beta_2 F_{it} + \beta_3 D_{it} + \beta_4 O_{it} + \varepsilon$$

$$MC_{it} = \beta_0 + \beta_1 I_{it} + \beta_2 F_{it} + \beta_3 D_{it} + \beta_4 O_{it} + \varepsilon$$

$$P/E_{it} = \beta_0 + \beta_1 IDSA_{it} + \beta_2 IDSF_{it} + \beta_3 IESF_{it} + \varepsilon$$

$$P/BV_{it} = \beta_0 + \beta_1 IDSA_{it} + \beta_2 IDSF_{it} + \beta_3 IESF_{it} + \varepsilon$$

$$MC_{it} = \beta_0 + \beta_1 IDSA_{it} + \beta_2 IDSF_{it} + \beta_3 IESF_{it} + \varepsilon$$

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีผลการวิจัยดังนี้

1. สรุปผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

จากการศึกษาสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อศึกษาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum) ของอัตราส่วนทางการเงิน

ตัวแปร (Variables)	จำนวน (บริษัท)	ค่าต่ำสุด Minimum	ค่าสูงสุด Maximum	ค่าเฉลี่ย Mean	ส่วนเบี่ยงเบน Std. Deviation
รายได้ดอกเบี้ย (II)	49	0.28	161.00	1.5743	1.02025
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ (FI)	49	0.15	65.84	0.9348	0.93288
รายได้เงินปันผล (DI)	49	0.39	75.32	1.7934	2.93762
รายได้จากการดำเนินงาน (OI)	49	-4.62	23.21	9.5719	8.39475

เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนสุทธิ (IDSA)	49	-6.93	90.38	20.4148	21.93723
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมสุทธิ (IDSF)	49	14.50	152.00	26.9732	28.38492
เงินลงทุนในตราสารทุนที่กำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม (IESF)	49	17.40	36.94	9.9847	8.94822
มูลค่าราคาตลาดต่อหุ้น (P/E)	49	15.07	28.00	40.4852	23.93805
มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี (P/BV)	49	0.73	249.00	55.9532	24.97023
มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด(MC)	49	0.65	420.00	43.0494	70.03045
รวม	49				

ตารางที่ 1 แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

จากตารางที่ 1 พบว่า รายได้ดอกเบี้ย (II) รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ (FI) รายได้เงินปันผล (DI) รายได้จากการดำเนินงาน (OI) เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนสุทธิ (IDSA) เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมสุทธิ (IDSF) และเงินลงทุนในตราสารทุนที่กำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม (IESF) เป็นตัวแปรอิสระ และมูลค่าราคาตลาดต่อหุ้น (P/E) มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี (P/BV) และ มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (MC) มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.5743, 0.9348, 1.7934, 9.5719, 20.4148, 26.9732, 9.9847, 40.4852, 55.9532, 43.0494 ตามลำดับ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 1.02025, 0.93288, 2.93762, 8.39475, 21.93723, 28.38492, 8.94822, 23.93805, 24.97023, 70.03045 ตามลำดับ และค่าต่ำสุดที่ 0.28, 0.15, 0.39, -4.62, -6.93, 14.5, 17.4, 15.07, 0.73, 0.65 ตามลำดับ และค่าสูงสุด 161.00, 65.84, 75.32, 23.21, 90.38, 152.00, 36.94, 28, 249.00, 420 ตามลำดับ

2. สรุปผลวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเชิงพหุคูณ เพื่อทดสอบสมมติฐานผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้านมูลค่าราคาตลาดต่อหุ้น มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี และมูลค่าหลักทรัพย์

ตัวแปร	มูลค่าราคาตลาดต่อหุ้น		มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี		มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด		VIF
	B	Sig.	B	Sig.	B	Sig.	
รายได้ดอกเบีย	0.189	0.012*	0.176	0.040*	0.292	0.025*	2.535
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ	0.192	0.030*	0.930	0.010*	-0.234	0.010*	1.528
รายได้เงินปันผล	0.092	0.145	-0.193	0.492	0.062	0.492	1.243
รายได้จากการดำเนินงาน	-0.113	0.229	-0.042	0.020*	-0.059	0.385	2.076
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนสุทธิ	0.139	0.030*	0.061	0.382	0.294	0.046*	2.392
เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมสุทธิ	-0.304	0.592	-0.082	0.394	-0.095	0.025*	1.932
เงินลงทุนในตราสารทุนที่กำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม	-0.059	0.430	-0.014	0.832	-0.18	0.543	1.727

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ตามราคาตลาด

จากตารางที่ 2 การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระพบว่า ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ของตัวแปรอิสระทุกตัวมีค่า ($VIF < 10$) คืออยู่ระหว่าง 1.243-2.535 ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกัน เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

1. รายได้ส่งผลกระทบต่อมูลค่าราคาตลาดต่อหุ้นของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่ารายได้ดอกเบีย และ รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ

6. เงินลงทุนส่งผลกระทบต่อเชิงบวกต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ดังนี้ เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนสุทธิ และเงินลงทุนในตราสารหนี้ที่มูลค่ายุติธรรมสุทธิ ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ส่วนเงินลงทุนในตราสารทุนที่กำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม ไม่มีผลต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยเรื่องผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า รายได้ดอกเบี้ย รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ รายได้เงินปันผล ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดที่เพิ่มขึ้น และลดลง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธพล ศรีเพชร, (2563) ศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่ผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET100 พบว่าการบริหารเงินมีความสำคัญในการก่อให้เกิดรายได้ให้กับองค์กรและบริษัท ซึ่งหากมีการบริหารที่ดีจะส่งผลให้มูลค่าหุ้นในตลาดหลักทรัพย์มีมูลค่าที่สูงขึ้น โดยผลวิจัยพบว่าราคาตลาดของหุ้นต่อกำไรต่อหุ้น (P/E Ratio) สามารถแสดงให้เห็นว่าขณะนั้นบริษัทเกิดการขาดทุนหรือกำไร ซึ่งจะส่งผลให้ราคาตลาดต่อหุ้นต่อกำไรมีค่าเป็นลบหรือบวกเช่นกัน สำหรับผู้ลงทุนหุ้นที่มี P/E ต่ำ ย่อมดีกว่าหุ้นที่มี P/E สูง ซึ่งจะระบุได้ว่าหุ้นตัวนั้นจะใช้เวลากี่ปีที่จะผลตอบแทนหรือกำไรที่บริษัททำได้ จะรวมกันเท่ากับเงินทั้งหมดที่ใช้ซื้อหุ้นไปหรือกี่ปีที่หุ้นตัวนั้นจะคืนทุน และงานวิจัยเรื่องผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า รายได้ดอกเบี้ย รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ รายได้เงินปันผล มีผลเชิงบวกต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธารารัตน์ ทูลไธสง, (2562) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างราคาตามบัญชีกำไรจากการดำเนินงาน กำไรสุทธิ กระแสเงินสดจากเงินปันผล และกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานต่อราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าราคาตามบัญชีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับราคาหลักทรัพย์ สอดคล้องกับการวัดมูลค่าหุ้นหรือราคาหลักทรัพย์จากส่วนของผู้อื้อหุ้นตามทฤษฎีความเป็นหน่วยงาน (The Entity Theory) แสดงให้เห็นว่าราคาตามบัญชี ซึ่งรวมถึงรายได้ เพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้นจะส่งผลให้มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพิ่มขึ้นหรือลดลงด้วยเช่นกัน

2. จากผลการวิจัยเรื่องผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยราคาทุนสุทธิ เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมสุทธิ และเงินลงทุนในตราสารทุนที่กำหนดให้วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรม มีผลต่อมูลค่าราคาตลาดต่อหุ้นและมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ อธิพัชร โรจนวุฒิจิตติคุณ, (2554) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กล่าวว่า ราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้งภายในและภายนอก อาทิ รายได้ เงินลงทุน ผลกระทบการชะลอตัวทางเศรษฐกิจของโลก ทำให้ปัจจัยดังกล่าวมีความอ่อนไหวต่อมูลค่าราคา

หลักทรัพย์ตามราคาตลาด จะส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนในหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3. จากผลการวิจัยผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาดของธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า รายได้ และเงินลงทุน มีผลต่อมูลค่าหุ้นในตลาด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ดารานาถ พรหมอินทร์, (2560) ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานและคุณภาพกำไรต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี กล่าวว่า กำไรจากการดำเนินงานก่อนหักต้นทุนทางการเงิน มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน กับราคาตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากราคาหลักทรัพย์มีความอ่อนไหวกับรายได้ของกิจการที่เกิดขึ้น หากกิจการมีรายได้หรือผลดำเนินงานที่ไม่ดีจะส่งผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ ทั้งนี้ ทฤษฎีตลาดที่มีประสิทธิภาพ (Efficient Market Hypothesis) ตลาดที่ราคาหลักทรัพย์สะท้อนถึงมูลค่าที่แท้จริงอยู่ตลอดเวลา สะท้อนให้เห็นว่าราคาหลักทรัพย์จะปรับตัวขึ้นหรือลงนั้น ขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของกิจการ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อมูลรายได้และเงินลงทุน สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบการวิเคราะห์ เพื่อให้สามารถประเมินมูลค่าหุ้นในตลาด ไม่ว่าจะเป็น มูลค่าราคาตลาดต่อหุ้น มูลค่าราคาตลาดต่อมูลค่าตามบัญชี และมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ทั้งนี้ผู้วิจัยเสนอให้นักลงทุน ให้ความสำคัญกับรายได้และเงินลงทุนในการนำมาประเมินราคาหลักทรัพย์ งานวิจัยนี้จะช่วยสนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับการงบการเงินเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุน ซึ่งหากข้อมูลในงบการเงินสมบูรณ์ ครบถ้วนและมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนย่อมเป็นประโยชน์ต่อการใช้สนับสนุนการตัดสินใจลงทุนทุกกลุ่ม

2. เป็นเครื่องมือในการช่วยประเมินมูลค่าหุ้นที่แท้จริงของนักลงทุนก่อนการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ที่สนใจแล้วนั้น นักลงทุนควรที่จะให้ความสำคัญกับปัจจัยอื่น ๆ ที่กระทบต่อการจ่ายเงินปันผลและราคาหลักทรัพย์นั้นด้วย เช่น ด้านภาวะเศรษฐกิจ ด้านการเมือง หรือปัจจัยอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษา กลุ่มธุรกิจการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งต่อไป ควรพิจารณากลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เพื่อให้ทราบว่าสมมติฐานที่กำหนดขึ้นนี้สามารถใช้ได้กับกลุ่มธุรกิจอื่น ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์และข้อสังเกตใหม่ที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2. งานวิจัยในอนาคตควรเลือกศึกษาบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอื่นที่มีความแตกต่างกันในอาทิ กลุ่ม SET100 SET50 sSET SETHD MAI เป็นต้น เพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นเกี่ยวกับผลกระทบของรายได้และเงินลงทุนที่ส่งผลกระทบต่อมูลค่าหุ้นในตลาด

เอกสารอ้างอิง (References)

- ดารานาถ พรหมอินทร์. (2560). ความสัมพันธ์ของผลการดำเนินงานและคุณภาพกำไรต่อราคาตลาดหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิชาเอกการบัญชี. คณะบริหารธุรกิจ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). ประวัติความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์ฯ. สืบค้น 7 กันยายน 2564, จาก https://www.set.or.th/th/about/overview/history_p1.html.
- พัชรพล ศรีเพชร. (2563). ความสัมพันธ์ของการบริหารเงินและคุณภาพการสอบบัญชีที่มีผลต่อการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ SET 100. บัญชีมหาบัณฑิต. คณะบัญชี :มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- อติพัทธ์ โรจนวุฒิธิติน. (2554). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาหลักทรัพย์ในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การ จัดการ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านโดยใช้ Google site ในรายวิชาวอลเลย์บอล
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม

Inverted Classroom Learning Management Using Google Site
in Student Volleyball Course Secondary School

กรรณิการ์ ดิษขกร¹

Kannigar Ditchakan

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านโดยใช้ Google site ในรายวิชาวอลเลย์บอลของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอล เจตคติต่อการเรียน และ ความพึงพอใจของนักเรียน โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งได้มาจากประชากรที่ทำการทดสอบสมรรถภาพก่อนเรียนรายวิชาพลศึกษาที่มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกาย จำนวน 2 ห้อง และ สุ่มแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มห้องเรียนกลับด้าน (นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7) และกลุ่มปกติ (นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2) จำนวนนักเรียนกลุ่มละ 42 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนปกติ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ แบบประเมินทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอล แบบวัดเจตคติต่อการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของกลุ่มห้องเรียนกลับด้านสูงกว่ากลุ่มปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ผลการประเมินทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มห้องเรียนกลับด้านสูงกว่ากลุ่มห้องเรียนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เจตคติต่อการเรียนของนักเรียนของกลุ่มห้องเรียนกลับด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .12) ความพึงพอใจของนักเรียนของกลุ่มห้องเรียนกลับด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = .10)

คำสำคัญ (Keywords): ห้องเรียนกลับด้าน; วอลเลย์บอล

Received: 2022-07-14 Revised: 2022-09-04 Accepted: 2022-09-05

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, Education Pibulsongkram Rajabhat University.

Corresponding Author e-mail: Malangpoo.mp@gmail.com

Abstract

The purpose of this research was to study flipped classroom learning management by using the Google site in Matthayomsuksa 2 volleyball course at Sappawitthayakom School in terms of learning achievement, volleyball basic skills, attitude towards learning and students' satisfaction. The target groups used in this research are Matthayomsuksa 2 students, which are the group of students whose results of the physical fitness test at the beginning of physical education class were not passed the standard, selected by using purposive sampling methods and separated students into two classrooms, which are the flipped classroom (Matthayomsuksa 2 room 7) and the regular classroom (Matthayomsuksa 2 room 2), each class had 42 students. The tools used in this research were the regular classroom learning management plan, the flipped classroom learning management plan, achievement test, assessments of volleyball basic skills and students' attitudes toward learning, and students' satisfaction questionnaire. The result of the study showed that the average score on flipped classroom achievement tests after class was significantly higher than the regular classroom at the .05 level and the result of flipped classroom students' volleyball basic skills assessments was significantly higher than the regular classroom at the .05 level. The flipped classroom students' attitudes overall were at the highest level ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .12) and the flipped classroom students' satisfaction were at the highest level ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = .10)

Keywords: Classroom Learning Management; Volleyball

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารสามารถทำได้สะดวกสบายมากยิ่งขึ้นซึ่งไม่ได้มีแค่ด้านเทคโนโลยีเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมไปถึงการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันที่เข้าสู่ยุคแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปซึ่งสามารถให้ผู้เรียน ผู้สอน สามารถเข้าถึงความรู้ได้ทุกแห่งหน ทุกเวลาที่ผ่านสื่อการศึกษา การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวเป็นความสามารถของผู้เรียนที่ทำให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต การสอนในยุคใหม่นี้จึงต้องเปลี่ยนแปลงไป ห้องเรียนธรรมดาถูกเปลี่ยนแปลงให้เป็นห้องเรียนที่มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างไม่มีขีดจำกัด วิธีการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไปเป็นรูปแบบที่ส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มากขึ้น ครูจึงต้องมีวิธีการเรียนการสอนที่พัฒนาเข้าถึงการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด โดยผ่านเรียนการสอนในรูปแบบของการเรียนการสอนออนไลน์ การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย (Social Media) มาประกอบการเรียนการสอนรวมถึงมีการสร้างสื่อสอนประเภทวิดีโอแล้วอัปโหลดไว้บนโซเชียลมีเดีย YouTube

(YouTube) จำนวนมากขึ้นทำให้ผู้เรียนสามารถค้นคว้า และศึกษาได้ตลอดเวลา ดังนั้นครูจึงควรพัฒนาการเรียนการสอนโดยประยุกต์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อให้ทันสมัยกับการศึกษาในยุคปัจจุบัน

การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ก้าวเข้าสู่การเรียนแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีมีแนวโน้มการขยายตัวมากขึ้นในยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ทางด้านการเรียนมากขึ้นมีการจัดการนำเอาเทคโนโลยีเครือข่ายคอมพิวเตอร์มาใช้พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาโดยการเชื่อมโยงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การจัดการเรียนการสอนที่ครูเป็นผู้วางแผนกำหนดโปรแกรมการเรียนการสอน แผนการสอน เนื้อหารายวิชา และการประเมินผลผู้เรียนสามารถที่จะมีปฏิสัมพันธ์โดยตรงในบทเรียนนั้นตามศักยภาพความสามารถและความสนใจของผู้เรียนที่จะสามารถเรียนรู้จากเนื้อหาของบทเรียนที่ประกอบไปด้วย ข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอ แบบฝึกหัดก่อนเรียนและหลังเรียน (กิดานันท์ มลิทอง, 2548) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ว่าเป็นการศึกษาทางไกลที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเป็นอย่างมาก โดยผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาบทเรียนต่างๆ และกิจกรรมการเรียนการสอนได้จากอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเรียนและทำงานตามที่มอบหมาย นอกจากนี้ยัง สามารถใช้พูดคุยกับผู้เรียนได้จึงทำให้เรียกว่าเป็นการสอนบนเว็บ (Web-Based Instruction) เป็นต้น โดยครูเองจะเปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือนักเรียน การเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนได้เตรียมตัวเพื่อใช้ชีวิตในโลกที่เป็นจริงเน้นการศึกษาตลอดชีวิต (lifelong learning) ด้วยวิธีการสอนที่มีความยืดหยุ่น (flexible in how we teach) มีการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้เรียน การเรียนเนื้อหาหรือสารสนเทศซึ่งออกแบบมาสำหรับการสอนหรือการอบรมโดยอาศัยเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการถ่ายทอดเรื่องราว และเนื้อหา ซึ่งช่วยลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ให้แก่ผู้เรียนและผู้สอน เป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาและให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วยตัวเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นการใช้เทคโนโลยีการสอนที่ทันสมัยและให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ผ่านกิจกรรมรูปแบบของการเรียนรู้ที่เป็นไปได้หลายรูปแบบไม่ยึดติดกับการเรียนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือรูปแบบเดิมๆ เหมาะกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปในศตวรรษที่ 21 (ปางลีลา บุรพาพิชิตภัย, 2558) ห้องเรียนกลับด้านเป็นแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่ถูกให้ชื่อโดยครูวิทยาศาสตร์ 2 ท่านแห่งรัฐ Colorado ประเทศสหรัฐอเมริกา คือ Jonathan Bergmann และ Aron Sams เมื่อปี 2012 ผ่านหนังสือ Flip Your Classroom : Reach Student in Every Day ซึ่งเป็นวิธีการที่ครูมอบหมายภารกิจให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาสื่อการเรียนรู้ในลักษณะของวิดีโอสื่อการสอนนั้นๆ ก่อนเข้าเรียนโดยผู้เรียนจะทำความเข้าใจในเนื้อหาพื้นฐานผ่านการจดบันทึก และฝึกการตั้งคำถามจากบทเรียนมาก่อนล่วงหน้าจากที่บ้านหรือนอกห้องเรียน อีกทั้งสามารถเปิดดูซ้ำหากไม่เข้าใจหรือตามไม่ทันในเนื้อหาที่ทำการเรียนการสอนนั้นและเมื่อเข้าชั้นเรียนจริงนักเรียนได้เรียนได้ทำกิจกรรมและเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อการต่อยอดจากเนื้อหาหรือตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่นักเรียนได้เรียนมาก่อนล่วงหน้าเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของนักเรียน (วิจารณ์ พานิช, 2556 อังโน อาลาวิยะ สะอะ) ทำให้ครูได้ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมที่เน้น

ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนจะเข้าห้องเรียนโดยที่มีเป้าหมายของการเรียนรู้สามารถดูแลและให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างทั่วถึงมากกว่าการเรียนแบบเดิมที่ครูทำหน้าที่บรรยายอยู่เพียงหน้าชั้นอย่างเดียว (วิจารณ์ พานิช, 2556) การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านจึงเป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือทางการศึกษาและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองก่อนที่จะในห้องเรียน และสามารถตั้งคำถามในเรื่องที่ตนเองไม่เข้าใจหรือสงสัยได้ให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ปลูกฝังนิสัยให้กับนักเรียนในด้านความรับผิดชอบฝึกวิธีการจดบันทึกจากการศึกษาในสิ่งที่ฟังจากวิทยุทัศน์ที่ผู้สอนได้จัดให้หรืออ่านจากใบความรู้หรือหนังสือเป็นการบันทึกความรู้เนื้อหาหลักหรือประเด็นสำคัญในจากการศึกษาที่จะสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะกระบวนการคิดเกิดการเรียนเชิงรุก (Active learning) ขึ้นในชั้นเรียนซึ่งกิจกรรมในชั้นเรียนของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านนั้นจะค่อนข้างยืดหยุ่นคืออาจผสมผสานกับรูปแบบการเรียนอื่นได้หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้ในสาขานั้น ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้จากที่เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาเป็นเน้นกระบวนการสิ่งสำคัญคือครูต้องอธิบายกระบวนการให้นักเรียนเข้าใจและเพื่อให้ผลได้ดีควรให้นักเรียนบริหารจัดการดูวิดีโอหรือศึกษานอกชั้นเรียน โดยผู้วิจัยใช้สื่อเทคโนโลยีหรือสื่อออนไลน์ผ่านทาง Google Site ในการเป็นสื่อกลางการเรียนรู้กับผู้เรียนโดยการเขียนเนื้อหาการอัปโหลดวิดีโอที่เกี่ยวข้องกับการเรียนลงไว้เพื่อให้นักเรียนกับไปศึกษาที่บ้านหรือนอกห้องเรียนแล้วกลับมาเรียนรู้หรือปฏิบัติในห้องเรียนซึ่ง Google Site ที่ผู้วิจัยเขียนขึ้นจะเป็นแหล่งรวมบทเรียน วิธีการสอนและการบอกเล่าประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้เข้าศึกษาเรียนรู้ โดยการพัฒนาเครื่องมือ Google Sites คือ เว็บไซต์ของ Google เป็นโปรแกรมออนไลน์ที่ทำให้การสร้างเว็บไซต์ให้ง่ายขึ้นเหมือนกับการแก้ไขเอกสารธรรมดาสามารถรวบรวมความหลากหลายของข้อมูลในที่เดียว เช่น รวมวิดีโอ ปฏิทินการนำเสนอ เอกสารหรือสิ่งที่แนบ และข้อความ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนโดยในวิชาวอลเลย์บอลผู้วิจัยได้สร้างข้อมูลในส่วนของทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในส่วนของทฤษฎีจากที่บ้านหรือนอกห้องเรียนและนำมาฝึกปฏิบัติที่โรงเรียนเพื่อให้เกิดความชำนาญของการเรียน

จากการเรียนการสอนวิชาวอลเลย์บอลในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีปัญหาทางการเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลได้ เนื่องจากการเรียนการสอนเป็นเรื่องของการปฏิบัติทักษะที่ค่อนข้างต้องใช้เวลาในการเรียนรู้จดจำขั้นตอนแต่ละทักษะอย่างมาก โดยเฉพาะทักษะการเล่นลูกสองล่าง ทักษะการเล่นลูกสองมือบน ทักษะการตบบอล และทักษะการเสิร์ฟบอล และรวมถึงนักเรียนไม่ค่อยให้ความสนใจในวิธีการบรรยายและสาธิตการฝึกปฏิบัติ จึงทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถอธิบายความรู้ให้กับผู้เรียนได้ทันกับเวลาเรียนเป็นรายบุคคลได้ รวมทั้งผู้เรียนบางคนไม่กล้าแสดงออกไม่กล้ายกมือซักถามในส่วนที่ผู้สอนอธิบายไม่เข้าใจทำให้การเรียนการสอนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ในบทเรียน และในทางกลับกันนักเรียนส่วนใหญ่มุ่งมีความสนใจในการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตประกอบกับผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ครูผู้สอนศึกษาวิธีการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านขึ้น

จากเหตุผลและปัญหาดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีความสนใจในการนำเทคโนโลยีเข้ามาพัฒนาการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ที่จะต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทัศนะ (perspectives) จากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิม (tradition paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ (new paradigm) รวมทั้งการศึกษาโดยผู้เรียนเป็นสำคัญจะเป็นการศึกษาในสถานที่ ห้องเรียน ที่บ้าน หรือสถานที่อื่นที่มีการเชื่อมต่อระบบอินเทอร์เน็ตได้เพียงเท่านั้น ตามทฤษฎีหลักการแนวคิดของนักการศึกษาประกอบกับผลการวิจัยทางการศึกษา ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาและมีการนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา Google Site รายวิชาวอลเลย์บอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ในส่วนของทฤษฎีจากที่บ้านหรือนอกห้องเรียนแล้วมาปฏิบัติในห้องเรียน หรือที่โรงเรียนได้ทันเวลาที่จำกัดในการเรียน ดังนั้นครูผู้สอนจึงศึกษาค้นคว้าวิธีการจัดการเรียนรู้ ห้องเรียนกลับด้าน และสร้าง Google Site รายวิชาวอลเลย์บอลขึ้นเพื่อนำไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กับกลุ่มการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลของกลุ่มการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กับกลุ่มการจัดการเรียนรู้แบบปกติ
3. เพื่อศึกษาเจตคติต่อการเรียนวิชาวอลเลย์บอลของนักเรียนของกลุ่มห้องเรียนกลับด้าน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มห้องเรียนกลับด้านต่อการจัดการเรียนรู้

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. นักเรียนกลุ่มห้องเรียนกลับด้านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มปกติ
2. นักเรียนกลุ่มห้องเรียนกลับด้านมีทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มปกติ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 13 ห้องเรียน รวม 413 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งได้มาจากประชากรที่ทำการทดสอบสมรรถภาพก่อนเรียนรายวิชาพลศึกษาที่มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานสมรรถภาพทางกาย จำนวน 2 ห้อง และสุ่มแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มห้องเรียนกลับด้าน (นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/7) และกลุ่มปกติ (นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2) จำนวนนักเรียนกลุ่มละ 42 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านรายวิชาโอลิมปิกบอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ 9 แผนการจัดการเรียนรู้
2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนปกติรายวิชาโอลิมปิกบอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ 9 แผนการจัดการเรียนรู้
3. Google Site ในรายวิชาโอลิมปิกบอลของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาโอลิมปิกบอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม จำนวน 20 ข้อ
5. แบบประเมินทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม จำนวน 4 ทักษะ
6. แบบวัดเจตคติทางการเรียนรายวิชาโอลิมปิกบอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม จำนวน 25 ข้อ
7. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านโดยใช้ Google Site ในรายวิชาโอลิมปิกบอลของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม ทั้งหมด 4 ด้าน จำนวน 33 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการชี้แจงและทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านโดยใช้ Google Site ในรายวิชาโอลิมปิกบอล
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ Google Site ในรายวิชาโอลิมปิกบอลกับกลุ่มห้องเรียนกลับด้าน
3. ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของกลุ่มห้องเรียนกลับด้านและกลุ่มปกติเพื่อหาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียน
4. ผู้วิจัยใช้แบบประเมินทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลหลังเรียนของกลุ่มห้องเรียนกลับด้านและกลุ่มปกติเพื่อหาผลประเมินทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลของนักเรียน
5. ผู้วิจัยใช้แบบวัดเจตคติทางการเรียนกับกลุ่มห้องเรียนกลับด้านเพื่อหาเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนวิชาโอลิมปิกบอล
6. ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจกับกลุ่มห้องเรียนกลับด้านเพื่อหาผลความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ Google Site ในรายวิชาโอลิมปิกบอล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติวิเคราะห์ค่าที่ (t-test) independent ใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอล
2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean หรือ $\bar{x}$) ในการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะพื้นฐาน

วอลเลย์บอล และวัดค่าการกระจายของข้อมูลโดยใช้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D.) ในการศึกษาเจตคติและความพึงพอใจ

3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลไปดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญในด้านที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย (Research Results)

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวอลเลย์บอล

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวอลเลย์บอล เรื่อง การจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านโดยใช้ Google Site ในรายวิชาวอลเลย์บอลของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม จากผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวอลเลย์บอลเปรียบเทียบหลังเรียนทั้งสองกลุ่ม

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวอลเลย์บอลของนักเรียนกลุ่มกับกลุ่มห้องปกติ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ปกติ		ห้องเรียนกลับด้าน		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
รายวิชาวอลเลย์บอล	13.85	2.37	17.92	0.83	10.47	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวอลเลย์บอลของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม หลังเรียนของกลุ่มห้องเรียนกลับด้านสูงกว่ากลุ่มปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอล

ผลการเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการประเมินทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติกับนักเรียนที่ได้เรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลของนักเรียนกลุ่มกับกลุ่มห้องปกติ

ทักษะการเรียนวิชาวอลเลย์บอล	ปกติ		ห้องเรียนกลับด้าน		t	sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
การเล่นลูกสองมือล่าง	69.35	13.90	84.57	5.19	6.64	.000*
การเล่นลูกสองมือบน	67.83	13.49	83.28	5.64	6.84	.000*
การตบบอล	70.00	13.52	80.59	5.68	4.68	.000*

การเลิร์ฟบอล	69.28	14.18	81.85	5.28	5.38	.000*

*มีนัยสำคัญทางสถิติในระดับ .05

จากตารางที่ 2 จากผลการประเมินทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติกับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน พบว่าของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีคะแนนสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลด้านเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาวอลเลย์บอล

ผลการวิเคราะห์เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาวอลเลย์บอลของ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม มีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาวอลเลย์บอลของนักเรียนกลุ่มห้องเรียนกลับด้าน

รายการประเมิน		$\bar{x}$	S.D.	แปลค่า
1	วอลเลย์บอลเป็นวิชาที่น่าเรียน	4.86	.47	มากที่สุด
2	วอลเลย์บอลเป็นวิชาที่น่าฝึก	4.74	.62	มากที่สุด
3	วอลเลย์บอลทำให้ผู้เรียนไม่วิตกกังวลใจ	4.60	.37	มากที่สุด
4	วอลเลย์บอลเป็นวิชาที่มีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน	4.86	.47	มากที่สุด
5	วอลเลย์บอลเป็นวิชาที่สามารถเรียนรู้ได้ง่าย	4.93	.34	มากที่สุด
6	วอลเลย์บอลเป็นวิชาที่เข้าใจง่าย	5.00	.00	มากที่สุด
7	วอลเลย์บอลเป็นวิชาที่ทำให้การเคลื่อนไหวร่างกายดีขึ้น	5.00	.00	มากที่สุด
8	รายวิชาวอลเลย์บอลเป็นการเรียนที่ไม่สูญเปล่าผู้เรียนได้ประโยชน์	4.95	.21	มากที่สุด
9	รายวิชาวอลเลย์บอลเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักเรียน	4.76	.53	มากที่สุด
10	รายวิชาวอลเลย์บอลสามารถสร้างอนาคตได้	4.57	.91	มากที่สุด
11	เวลาในการเรียนวอลเลย์บอลมีความเหมาะสม	4.67	.34	มากที่สุด
12	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อหน่ายเมื่อต้องเรียนรายวิชาวอลเลย์บอล	4.62	.30	มากที่สุด
13	ข้าพเจ้าชอบใช้เวลาในการเล่นวอลเลย์บอล	4.93	.34	มากที่สุด
14	ข้าพเจ้ากระตือรือร้นทุกครั้งเมื่อได้เรียนรายวิชาวอลเลย์บอล	4.90	.37	มากที่สุด
15	ข้าพเจ้าชอบเรียนรายวิชาวอลเลย์บอล	4.93	.34	มากที่สุด
16	ข้าพเจ้าชอบอ่านเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาวอลเลย์บอล	4.83	.49	มากที่สุด
17	ข้าพเจ้าจะรู้สึกดีมากในการเรียนรายวิชาวอลเลย์บอล	4.98	.15	มากที่สุด
18	ข้าพเจ้าชอบพัฒนาความรู้ทางายวิชาวอลเลย์บอลอยู่เสมอ	4.88	.32	มากที่สุด

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
19 ข้าพเจ้าสนุกเมื่อเรียนรายวิชาวอลเลย์บอล	5.00	.00	มากที่สุด
20 ข้าพเจ้าสบายใจเมื่อทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาวอลเลย์บอล	5.00	.00	มากที่สุด
21 ข้าพเจ้าเรียนรายวิชาวอลเลย์บอลเพื่อนำไปใช้สอบเท่านั้น	4.70	.37	มากที่สุด
22 ข้าพเจ้าทำการบ้านรายวิชาวอลเลย์บอลด้วยตนเองอยู่เสมอ	4.79	.52	มากที่สุด
23 ข้าพเจ้าฝึกปฏิบัติรายวิชาวอลเลย์บอลด้วยตนเองอยู่เสมอ	5.00	.00	มากที่สุด
24 ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายให้ค้นคว้าเกี่ยวกับรายวิชาวอลเลย์บอลข้าพเจ้าจะพยายามหลีกเลี่ยง	4.80	.37	มากที่สุด
25 ข้าพเจ้าชอบเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาวอลเลย์บอลอยู่เสมอ	5.00	.00	มากที่สุด
รวม	4.67	.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาวอลเลย์บอลของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .12) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ในข้อ “วอลเลย์บอลเป็นวิชาที่เข้าใจง่าย”, “วอลเลย์บอลเป็นวิชาที่ทำให้การเคลื่อนไหวร่างกายดีขึ้น”, “ข้าพเจ้าสนุกเมื่อเรียนรายวิชาวอลเลย์บอล”, “ข้าพเจ้าสบายใจเมื่อทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิชาวอลเลย์บอล”, “ข้าพเจ้าฝึกปฏิบัติรายวิชาวอลเลย์บอลด้วยตนเองอยู่เสมอ” และ “ข้าพเจ้าชอบเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาวอลเลย์บอลอยู่เสมอ” มีระดับเจตคติสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = .00) รองลงมาคือ ในข้อ “ข้าพเจ้าจะรู้สึกดีมากในการเรียนรายวิชาวอลเลย์บอล” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.98$, S.D. = .15) และอันดับที่ 3 คือในข้อ “รายวิชาวอลเลย์บอลเป็นการเรียนที่ไม่สูญเปล่าผู้เรียนได้ประโยชน์” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = .21)

ตอนที่ 4 ผลด้านความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มห้องเรียนกลับด้าน

ผลการประเมินความความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มห้องเรียนกลับด้านต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผลประเมินความพึงพอใจ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.85	.41	มากที่สุด
1. บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน	4.90	.29	มากที่สุด

2. บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความ รับผิดชอบต่อตนเอง	4.83	.49	มากที่สุด
3. บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความ รับผิดชอบต่อกลุ่ม	4.86	.47	มากที่สุด
4. บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนมีความ กระตือรือร้นในการเรียน	4.88	.45	มากที่สุด
5. บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้ถามตอบมากขึ้น	4.81	.55	มากที่สุด
6. บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้พูดคุยมากขึ้น	4.81	.55	มากที่สุด
7. บรรยากาศของการเรียนเปิดโอกาสให้ขอคำแนะนำจากครูได้ใกล้ชิดขึ้น	4.83	.43	มากที่สุด
ด้านกิจกรรมการเรียนรู้	4.92	.10	มากที่สุด
1. กิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.95	.21	มากที่สุด
2. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยน ความรู้ ความคิดร่วมกันในห้องเรียน	4.76	.57	มากที่สุด
3. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการคิดมากขึ้น	4.95	.21	มากที่สุด
4. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการตัดสินใจมากขึ้น	4.86	.47	มากที่สุด
5. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนกล้าคิดกล้าตอบคำถามจากครูมากขึ้น	4.98	.15	มากที่สุด
6. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนกล้าคิดกล้าตอบคำถามจากเพื่อนมากขึ้น	5.00	.00	มากที่สุด
7. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็น	5.00	.00	มากที่สุด
8. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกปฏิบัติ	4.93	.34	มากที่สุด
9. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น	5.00	.00	มากที่สุด
10. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน	4.79	.52	มากที่สุด
ด้านการออกแบบ Google Site รายวิชาออลเลย์บอล	4.97	.12	มากที่สุด
1. สื่อมีความน่าสนใจมากขึ้น	5.00	.00	มากที่สุด
2. สื่อน่าเรียนรู้มากขึ้น	4.95	.30	มากที่สุด
3. สื่อออนไลน์สะดวกใช้งานง่าย	4.93	.34	มากที่สุด
4. สื่อเสริมสร้างความเข้าใจในบทเรียน	5.00	.00	มากที่สุด
5. สื่อกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้มากขึ้น	5.00	.00	มากที่สุด
6. สื่อมีเนื้อหาเข้าใจง่าย	4.95	.30	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้	4.84	.18	มากที่สุด
1. นักเรียนเข้าใจมีความรู้ในเรื่องประวัติ กฎ กติกา และสามารถปฏิบัติตามลูกสองมือล่างตามขั้นตอนได้	4.90	.43	มากที่สุด

2. นักเรียนเข้าใจมีความรู้ในเรื่องประวัติ กฎ กติกา และสามารถปฏิบัติการเล่นลูกสองมือบนตามขั้นตอนได้	4.83	.49	มากที่สุด
3. นักเรียนเข้าใจมีความรู้ในเรื่องประวัติ กฎ กติกา และสามารถปฏิบัติการตบบอลตามขั้นตอนได้	4.83	.49	มากที่สุด
4. นักเรียนเข้าใจมีความรู้ในเรื่องประวัติ กฎ กติกา และสามารถปฏิบัติการเสิร์ฟบอลได้	4.71	.67	มากที่สุด
5. นักเรียนจดจำขั้นตอนการปฏิบัติการเล่นลูกสองมือล่างได้ง่ายขึ้น	5.00	.00	มากที่สุด
6. นักเรียนจดจำขั้นตอนการปฏิบัติการเล่นลูกสองมือบนได้ง่ายขึ้น	5.00	.00	มากที่สุด
7. นักเรียนจดจำขั้นตอนการปฏิบัติการตีลูกบอลได้ง่ายขึ้น	4.93	.34	มากที่สุด
8. นักเรียนจดจำขั้นตอนการปฏิบัติการเสิร์ฟลูกบอลได้ง่ายขึ้น	4.90	.29	มากที่สุด
9. นักเรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น	4.67	.75	มากที่สุด
10. นักเรียนรู้จักความสามัคคี การแพ้ การชนะ และการมีน้ำใจนักกีฬา	4.64	.75	มากที่สุด
รวม	4.90	.10	มากที่สุด

จากตาราง 4 พบว่าผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มห้องเรียนกลับด้าน มีผลการประเมินความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.90$, S.D. = .10) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ในด้านการออกแบบ Google Site รายวิชาวอลเลย์บอล มีระดับความคิดเห็นสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$, S.D. = .12) รองลงมาคือในด้านกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = .10) รองลงมาคือในด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = .41) และในด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = .18) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวอลเลย์บอลของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม พบว่าหลังเรียนของกลุ่มห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าหลังเรียนของกลุ่มปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านสามารถมีการเรียนรู้ที่เข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา นักเรียนสามารถเรียนรู้เนื้อหาประวัติ กฎและกติกามาจากที่บ้านได้ เนื่องด้วยระยะเวลาในการเรียนที่โรงเรียนมีระยะเวลาที่จำกัดทำให้นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้ทันเวลาไม่สามารถครอบคลุมทุกเนื้อหา ครูผู้สอนจึงได้จัดการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยผู้เรียนจะเรียนรู้เนื้อหาบน Google site รายวิชา

วอลเลย์บอลที่ศูนย์ผู้สอนจัดเตรียมมีการเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตโดยให้นักเรียนไปเรียนรู้ด้วยตนเองที่บ้านและกลับมาซักถามปัญหา หรือข้อสงสัยเพิ่มเติมที่โรงเรียนในการสามารถอำนวยความสะดวกต่อการเรียนรู้ได้โดยใช้ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน Google Site ตามหลักของADDIE Model เป็นกระบวนการพัฒนารูปแบบการสอนที่มีลำดับการพัฒนาเป็น 5 ขั้น ซึ่งประกอบด้วย 1.การวิเคราะห์ (Analysis) 2.การออกแบบ (Design) 3.การพัฒนา (Development) 4. การนำไปใช้ (Implementation) 5. การประเมินผล (Evaluation) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ชลยา เมาะราชิ:2556) ศึกษาผลการเรียนที่ใช้วิธีการสอนแบบย้อนกลับร่วมกับห้องเรียนกลับด้านบนเครือข่ายสังคม วิชาการวิเคราะห์และแก้ปัญหาโดยทำการศึกษากับผู้เรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 แสดงว่าวิธีการสอนแบบย้อนกลับร่วมกับห้องเรียนกลับด้าน ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ทิชานนท์ ชุมแวงวาปี และลัดดา ศิลาโนย, 2557) ศึกษาผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหาด้วยวิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิคห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชาสังคมศึกษา ส 21103กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 35 คน ผลการศึกษาพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนร้อยละ 82.86 ผ่านเกณฑ์โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 72.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2. ทักษะการแก้ปัญหานักเรียนร้อยละ 74.29 ผ่านเกณฑ์โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 72.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. ทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลของนักเรียนที่ได้เรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับนักเรียนที่ได้เรียนรู้แบบปกติ พบว่าของการเรียนด้วยห้องเรียนกลับด้านมีคะแนนทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลสูงกว่าการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านทำให้นักเรียน ได้มีการฝึกปฏิบัติทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลมากกว่าเนื่องด้วยนักเรียนได้มีระยะเวลาในการไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลและทักษะการปฏิบัติจากที่บ้านที่เกิดจากนักเรียนได้รับประสบการณ์จากกระบวนการเรียนการสอนของครูโดยศึกษาข้อมูลเนื้อหาบน Google site รายวิชาวอลเลย์บอลที่ศูนย์ผู้สอนจัดเตรียมมีการเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้นักเรียนมีเวลาในการทบทวนบทเรียนและสามารถปฏิบัติทักษะพื้นฐานวอลเลย์บอลด้วยตัวเองได้ล่วงหน้ามาก่อนจากที่บ้าน ทำให้นักเรียนที่เรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีความชำนาญในการปฏิบัติทักษะพื้นฐานมากกว่าการเรียนรู้แบบปกติซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (จันทวรรณ ปิยะวัฒน์, 2558) ศึกษาผลการใช้ห้องเรียนกลับทางในระบบชั้นเรียน ออนไลน์ “ClassStart.org” พบว่า

ClassStart สามารถช่วยลดภาระงานสอนได้จริงและผู้เรียนเรียนรู้ มากขึ้นได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ธีรภัทร พึ่งเนตร, 2557) ศึกษาผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการโดยใช้โปรแกรมฐานข้อมูล เรื่อง การสร้างแบบสอบถามโดยใช้เทคนิคการสอนกลับด้านบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศกับวิธีการสอนแบบปกติผลการศึกษาพบว่าการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มของผู้เรียนโดยใช้เทคนิคการสอนกลับด้านบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.09 คะแนนส่วนวิธีการสอนแบบปกติมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.49 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบแล้วมีความแตกต่างกันเท่ากับ 1.61 คะแนน ดังนั้นค่าเฉลี่ยระหว่างผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนกลับด้านบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. เจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาวอลเลย์บอล ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสรรพวิทยาคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มาก ($\bar{X} = 4.13, S.D. = .12$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านทำให้นักเรียนมีเจตคติในการเรียนวิชาวอลเลย์บอล ทำให้ทราบถึงว่าวิชาวอลเลย์บอลสามารถสร้างวินัยในตนเอง มีความขยันในการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (สง่า คุณคำ, 2559) ได้ทำการศึกษาเจตคติและแรงจูงใจต่อการเรียนวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาชั้น ปวส. ปีที่ 1 แผนกวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ผลการศึกษาปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามมีค่าเท่ากับ 4.02 ซึ่งแปลความได้ว่านักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวินัยในตนเองด้านวินัยในห้องเรียน ความขยันอดทนทางการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์

4. ความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มห้องเรียนกลับด้านห้องเรียนกลับ มีผลการประเมินความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.90, S.D. = .10$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้ห้องเรียนกลับด้านทำให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีหรือความคิดที่เป็นไปตามความคาดหวังโดยได้รับการสนใจจากการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนมีสนใจและอยากที่จะศึกษาข้อมูลจาก Google site รายวิชาวอลเลย์บอลที่คุณครูผู้สอนจัดเตรียมมีการเรียนรู้ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (นัฐพงษ์ นาซิน, 2557) ได้ทำการศึกษาผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการหาผลรวมของจำนวนนับของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับทางโดยใช้สื่อ วิดีทัศน์ ใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการเรียนแบบปกติผลจากการทดลอง

พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 แบบวัดความคิดเห็นของนักเรียนมีความพึงพอใจในรูปแบบการสอนแบบห้องเรียนกลับทางโดยเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ซึ่งอยู่ในระดับดีมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ครูผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนแสดงความสามารถของตนเองออกมาอย่างอิสระทั้งในด้านความรู้ ความคิด และการลงมือปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถด้านความคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยที่ผู้สอนควรทำหน้าที่เพียงแค่แนะนำเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการทางความคิดด้วยตนเองให้มากที่สุด

2. ครูผู้สอนควรมีความรู้ในการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านโดยใช้ Google site เป็นอย่างดี เพื่อความเข้าใจในกระบวนการและควรปฏิบัติตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้านโดยใช้ Google site ในรายวิชาอื่น หรือเนื้อหาอื่น และระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อจะได้ดูการพัฒนาต่อไป

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลายๆปัจจัย เพื่อให้ทราบแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีที่สุดในการนำมาใช้งานจริง

เอกสารอ้างอิง (References)

กิดานันท์ มลิทอง. (2544). *เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.

จันทวรรณ ปิยะวัฒน์. (2558). *ห้องเรียนกลับทาง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

จันทิมา ปัทมธรรมกุล. (2557). *ทำความเข้าใจ Flipped Classroom*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

ชม ภูมิภาค. (2528). *เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

ทิกานนท์ ชุมแวงวาปีและลัดดา ศิลาน้อย. (2557). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยแก้ปัญหาจากการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ธีรภัทร พึ่งเนตร. (2557). เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการใช้โปรแกรมฐานข้อมูลเรื่อง การสร้าง แบบสอบถาม (Query) โดยใช้เทคนิคการสอนกลับด้านบูรณาการเทคโนโลยี สารสนเทศ. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยอาชีวศึกษาสันติราษฎร์ ในพระอุปถัมภ์ฯ
- นุชลี อุปภัย. (2555). ทฤษฎีแรงจูงใจ. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 39(1), 161.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). วิธีคิดเชิงระบบ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปางลีลา บุรพาพิชิตภัย. (2558). *The Flipped Classroom* กับการจัดการเรียนการสอนใน ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชา เทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
- พรพิทักษ์ แม้นศิริ. (2560). เอกสารประกอบการบรรยาย หลักและกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ 4.0. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัย. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: เอสอาร์พรินต์ติ้งแมส โปรดัคส์ จำกัด.
- สมพร เชื้อพันธ์. (2547). *ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Campbelt. (1976). *Administration Behavior in Education*. New York: McGraw – Hill.
- Gilmer. (1965). *Industrial Psychology*. New York: McGraw Hill.
- Risser. (1975). Development of an instrument to measure patient satisfaction with nurse and nursing care in primary care settings. *Nursing Research*. 24(1), 45-52.

การใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอด
ทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย
Using “Di Buemang” Learning Package to Enhance
Geographical Concepts for Young Children

อารีนา มะแดเฮาะ¹ ปิยะนันท์ หิรัณย์ชโลธร² ชลาธิป สมาหิโต³
Arina Madaehoh, Piyanan Hirunchalothorn, Chalatip Samahito

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นการวิจัยกึ่งทดลองมีกลุ่มเป้าหมายเป็นเด็กปฐมวัยจำนวน 13 คน กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีอายุระหว่าง 5-6 ปี โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” และคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ แบบทดสอบความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ แบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง เด็กปฐมวัยมีความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ที่สูงขึ้นทุกด้านโดยเรียงจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ($\mu = 9.84$, $\sigma = 0.37$) ด้านสิ่งต่างๆรอบตัว ($\mu = 9.23$, $\sigma = 0.72$) และด้านตำแหน่ง ที่ตั้ง ($\mu = 8.30$, $\sigma = 0.75$) นอกจากนี้ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.07$, $\sigma = 0.88$)

คำสำคัญ (Keyword): ชุดการเรียนรู้; ความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์; เด็กปฐมวัย

Abstract

The purpose of this research was to study the effects of “Di Buemang” learning package to enhance geographical concepts for young children and

---

Received: 2022-07-18 Revised: 2022-08-27 Accepted: 2022-09-01

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ Master of Education Program in Early Childhood Education Department of
Education Kasetsart University. Corresponding Author e-mail: arina.m@ku.th

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Faculty of Education, Kasetsart University,
Bangkheng Campus

³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Faculty of Education, Kasetsart University,
Bangkheng Campus

the research was quasi experimental. The subject of this research was 13 young children who were studying in kindergarten level 3 ranging in age from 5 to 6 years old. choosing subject by purposive sampling. The research instruments were consisted of geographic activities and guides, geographical concepts test, observation form and satisfaction survey of parents about “Di Buemang” learning package. The quantitative data were analyzed by descriptive statistics frequency, percentage, mean, standard. The results showed that after using “Di Buemang” learning package, young children had higher geographical concepts in every aspect. When considered each concept in descending order as follows; the concept about human environment relationship ($\mu = 9.84$, $\sigma = 0.37$), the concept about things around us ($\mu = 9.23$, $\sigma = 0.72$) and the concept about location of things ($\mu = 8.30$, $\sigma = 0.75$). the level of parent’s satisfaction towards the “Di Buemang” learning package was found in overall was at a high level ($\mu = 4.07$, $\sigma = 0.88$).

Keywords: Learning package; Geographical concepts; Young children

บทนำ (Introduction)

ภูมิศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยความสัมพันธ์ระหว่างโลกและมนุษย์ ซึ่งช่วยให้เด็กปฐมวัย มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง ภูมิศาสตร์ยังเป็นปรัชญาของสถานที่ หรือ Geography is the philosophy of place เพราะการศึกษาภูมิศาสตร์จะช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสถานที่และทิศทางได้เป็นอย่างดี (Gandy, 2007) จากการศึกษาและเล็งเห็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยในชั้นเรียน คือ การเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินในการรับมือกับอัคคีภัย เนื่องจากอาคารเรียนชั้นปฐมวัยเป็นอาคารที่อยู่ติดกับห้องครัวของโรงเรียน ทำให้หากเกิดเหตุการณ์อัคคีภัยเด็กปฐมวัยมีปัจจัยเสี่ยงสูงที่อาจจะได้รับอันตรายจากเหตุการณ์ดังกล่าว ดังนั้นการส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ช่วยให้เด็กปฐมวัยรับรู้ทิศทาง ตำแหน่งของตนเองไปสู่จุดรวมพลและทางออกที่ปลอดภัยเมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินได้ การพัฒนาแนวคิดสำคัญเรื่อง พื้นที่ ตำแหน่งและทิศทางเพื่อเอาตัวรอดในสถานการณ์วิกฤตหรือเหตุร้ายเป็นส่วนหนึ่งของการตระหนักรู้ในสถานการณ์หรือ Situation awareness อีกด้วย (รัฐพลี ภาคอรธ, 2563) การพัฒนาศักยภาพให้เด็กปฐมวัยให้มีความสามารถในการเผชิญเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือภัยพิบัติได้อย่างเหมาะสมยังสอดคล้องกับนโยบายความปลอดภัยในสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนพัฒนาระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาด้วยการส่งเสริมกิจกรรมและพัฒนาหลักสูตรที่ช่วยป้องกัน ปลูกฝัง และปราบปรามจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ

จากสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชนที่เป็นชาวไทยมุสลิมทั้งหมด ทำให้เด็กปฐมวัยขาดโอกาสในการเรียนรู้เรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรม การส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ซึ่งเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับการเชื่อมโยงผู้คนกับสถานที่ที่มีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกัน การส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์จึงช่วยให้เข้าใจที่มาของตนเองจากพื้นที่และวัฒนธรรมที่แตกต่างก่อเกิดความรู้สึกตระหนักถึงประเพณีวัฒนธรรมและเรียนรู้ความแตกต่างหลากหลายในสังคมได้ (Fromboluti et al., 1999) ซึ่งจะช่วยให้เกิดเด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนาความสำนึกในถิ่นที่หรือ sense of place อันจะนำไปสู่การพัฒนาการรับรู้ตัวตนหรือ sense of self (Yi-FU Tuan, 2001) ซึ่งสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีกลุ่มคนอาศัยอยู่หลากหลายเชื้อชาติและศาสนาทั้งไทย - พุทธ มุสลิม และชาวไทยเชื้อสายจีน ความแตกต่างเหล่านี้เป็นที่มาของหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังนั้นภูมิศาสตร์จะช่วยให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งกับผู้คนและสถานที่อาศัยอันมีส่วนในการพัฒนาด้านสังคมและอารมณ์ของเด็กปฐมวัยต่อไป (Epstein, 2009)

นอกจากนี้จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้เด็กปฐมวัยและผู้ปกครองใช้เวลาอยู่ที่บ้านเป็นส่วนใหญ่และผู้ปกครองส่วนใหญ่ขาดโอกาสทำงานหารรายได้จึงปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตสู่การพึ่งพาธรรมชาติมากขึ้น การส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ซึ่งเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้เด็กปฐมวัยเล็งเห็นความสำคัญและคุณค่าของทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ได้ และจากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้โรงเรียนปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนในห้องเรียนสู่การสอนเป็นการสอนทางไกล เด็กปฐมวัยจะเรียนจากที่บ้านโดยมีผู้ปกครองคอยดูแลอย่างใกล้ชิด ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ชุดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ซึ่งจะเป็นชุดกิจกรรมที่จัดขึ้นตามสภาพทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของเด็กปฐมวัยโดยให้ผู้ปกครองคอยช่วยเหลือส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามตามคำแนะนำที่ระบุไว้อย่างเป็นลำดับขั้นและสามารถประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กปฐมวัยได้ที่บ้าน โดยผู้วิจัยคอยให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้(ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2545)

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนระดับปฐมวัยจึงสนใจที่นำชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย มาใช้พัฒนาความรู้ ความเข้าใจของเด็กปฐมวัยเกี่ยวกับความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ด้านตำแหน่งที่ตั้ง สิ่งต่างๆรอบตัวและความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เด็กปฐมวัยสามารถนำประสบการณ์ทางภูมิศาสตร์ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันและต่อยอดสู่การศึกษาภูมิศาสตร์ในระดับที่สูงขึ้นได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1.รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) ดำเนินการทดลองตามแบบแผน One Group Pretest - Posttest Design โดยศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ได้แก่ 1.ด้านตำแหน่ง ที่ตั้ง 2.ด้านสิ่งต่างๆรอบตัว 3.ด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัย หญิง-ชายอายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านเจาะป้อมแม่ ตำบลป้อมมั่ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา จำนวน 13 คน โดยเด็กปฐมวัยทั้งหมดอาศัยในหมู่บ้านตะโลละเลาะ ตำบลป้อมมั่ง มีบ้านเรือนในระแวกใกล้เคียงกัน มีวัฒนธรรมร่วมกันทั้งภาษา อาหาร การแต่งกาย และสามารถสื่อสารภาษามลายูซึ่งเป็นภาษาแม่ได้ดีแต่สามารถสื่อสารเป็นภาษาไทยได้อย่างจำกัด

3.เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่

1.ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมสำหรับความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ จากการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดด้านสาระภูมิศาสตร์จากแนวทางการจัดการเรียนรู้ของรัฐมนตรีระดับปฐมวัย (American Psychological Association, 2019) มาตรฐานการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ในประเทศต่างๆ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสิงคโปร์และประเทศไทย

2.คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมสำหรับความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ จากการศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดด้านสาระภูมิศาสตร์จากแนวทางการจัดการเรียนรู้ของรัฐมนตรีระดับปฐมวัย(American Psychological Association, 2019) มาตรฐานการเรียนรู้ภูมิศาสตร์ในประเทศต่างๆ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศสิงคโปร์และประเทศไทย และศึกษาขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ของชัยยงค์ พรหมวงศ์(2545) โดยแบ่งเป็น 3 สาระ สาระ ละ 6 กิจกรรม รวมทั้งสิ้น 18 กิจกรรม ได้แก่ สาระที่ 1 Di Rumah (ดิ รูมาะ) : เรื่องราวเกี่ยวกับบ้าน สาระที่ 2 Di Sekolah (ดิ ซือโกเลาะ) : เรื่องราวเกี่ยวกับโรงเรียน และสาระที่ 3 Di Kampung (ดิ กำปง) : เรื่องราวเกี่ยวกับชุมชน

2.แบบทดสอบความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัย เป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก โดยตัวเลือกจะเป็นรูปภาพ มีเกณฑ์ในการให้คะแนนคือตอบถูกให้ 1 คะแนน และหากตอบผิดให้ 0 คะแนน มีจำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยแยกเป็นความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์รายด้าน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่1 ด้านตำแหน่งที่ตั้ง จำนวน 10 ข้อ ด้านที่ 2

ด้านสิ่งต่างๆรอบตัว จำนวน 10 ข้อและด้านที่ 3 ด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม จำนวน 10 ข้อ

3.แบบสังเกตพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์

4.แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เป็นลักษณะแบบประเมินด้วยวิธีการประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับคะแนน 5 ระดับ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของของผู้ปกครอง จัดอันดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ ได้แก่ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ระดับ 5 คะแนน และระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด ระดับ 1 คะแนน และแปลความตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้ ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แสดงระดับความพึงพอใจมากที่สุด จนไปถึงค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แสดงระดับการระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้ “Di Buemang”

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนการดำเนินการทดลองดังนี้

ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบ pre -test เพื่อวัดความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัย จากนั้นในระยะทดลองผู้ศึกษานำชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย โดยในระหว่างการทดลอง ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย และระยะหลังทดลอง ผู้วิจัยนำแบบทดสอบ post-test เพื่อวัดความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัยอีกครั้ง และสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อชุด การเรียนรู้ “Di Buemang” โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและการอภิปรายผลการศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การศึกษาต่อไป

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับการบรรยายพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัยและโดยใช้สถิติวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง และความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” การโดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากวิเคราะห์ผลการทดสอบความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 30 ข้อ พบว่าคะแนนเฉลี่ยความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.69 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.56 คะแนนต่ำสุด 15 คะแนน คะแนนสูงสุด 23 คะแนน ส่วนหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 27.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.50 คะแนนต่ำสุด 24 คะแนน คะแนนสูงสุด 29 คะแนน เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัยมาเปรียบเทียบ พบว่าเด็กปฐมวัยมีความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัย แยกเป็นรายด้านก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” พบว่า คะแนนเฉลี่ยความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ด้านตำแหน่ง ที่ตั้ง หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ($\mu = 8.30$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\mu = 5.23$) มีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.07 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการทดลอง ($\sigma = 0.75$) น้อยกว่าก่อนการทดลอง ($\sigma = 1.16$) มีผลต่างของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.41

คะแนนเฉลี่ยความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัยด้านสิ่งต่างๆรอบตัว หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ($\mu = 9.23$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\mu = 7.30$) มีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 1.93 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการทดลอง ($\sigma = 0.72$) น้อยกว่าก่อนการทดลอง ($\sigma = 1.03$) มีผลต่างของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.31

คะแนนเฉลี่ยความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัยด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ($m = 9.84$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($m = 7.15$) มีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 2.69 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการทดลอง ($s = 0.37$) น้อยกว่าก่อนการทดลอง ($s = 1.14$) มีผลต่างของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.77

จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” รายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านตำแหน่ง ที่ตั้ง ด้านสิ่งต่างๆรอบตัวและด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม พบว่าคะแนนเฉลี่ยความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ทั้ง 3 ด้านเพิ่มสูงขึ้นหลังการทดลองเมื่อเทียบกับก่อนการทดลอง โดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม รองลงมาคือ ด้านสิ่งต่างๆรอบตัวและด้านตำแหน่ง ที่ตั้ง ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความคิดรวบยอดความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” แยกเป็นรายด้านก่อนและหลังได้รับการทดลอง

ความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ ของเด็กปฐมวัย	คะแนน เต็ม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ผล
		μ	σ	μ	σ	
ด้านตำแหน่ง ที่ตั้ง	10	5.23	1.16	8.30	0.75	เพิ่มขึ้น
ด้านสิ่งต่างๆรอบตัว	10	7.30	1.03	9.23	0.72	เพิ่มขึ้น
ด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์ กับสิ่งแวดล้อม	10	7.15	1.14	9.84	0.37	เพิ่มขึ้น

การวิเคราะห์แบบสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัยต่อการใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” ผู้วิจัยพบว่าเด็กปฐมวัยเข้าใจและแสดงออกถึงความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ได้ดีในเรื่องที่เด็กปฐมวัยคุ้นเคย โดยเริ่มต้นจากสาระเกี่ยวกับบ้านซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวเด็กปฐมวัยมากที่สุด ไปสู่สาระที่ไกลตัวออกไป คือสาระเกี่ยวกับโรงเรียนและสาระเกี่ยวกับชุมชนตามลำดับ และในส่วนของความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ พบว่าเด็กปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่เด็กปฐมวัยมีประสบการณ์เดิมอยู่มากและสามารถสังเกตรับรู้ผ่านสื่อที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

ความคิดรวบยอดด้านตำแหน่ง ที่ตั้ง (location of things) พบว่า เด็กปฐมวัยสามารถเข้าใจวิธีการสร้างและอ่านเครื่องมือทางภูมิศาสตร์อย่างง่ายได้ เช่น แผนที่บ้าน แผนที่โรงเรียน ด้วยการใช้สื่อภาพหรือสัญลักษณ์แทนที่สถานที่ต่างๆ รวมถึงการรู้จักคำบอก ตำแหน่ง ทิศทางและระยะทางของสิ่งต่างๆโดยใช้คำว่า หน้า หลัง บนล่าง ใกล้และไกลนั้น พบว่าเด็กปฐมวัยสามารถระบุได้ด้วยตนเอง แต่สำหรับชายและขวา เด็กปฐมวัยหลายคนยังต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้ปกครองเพื่อระบุซ้ายและขวา อย่างถูกต้องโดยไม่สลับกัน

ความคิดรวบยอดด้านสิ่งต่างๆรอบตัว (things around us) พบว่าเด็กปฐมวัยสามารถรับรู้และเข้าใจสิ่งที่พบเห็นอยู่รอบตัวเด็ก ผ่านการสังเกตและจดจำชื่อและลักษณะ ตลอดจนสามารถจำแนกกระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เด็กปฐมวัยสามารถอธิบายกิจกรรมของมนุษย์และสิ่งต่างๆที่สัมพันธ์กับอาคารหรือสถานที่ในท้องถิ่น สามารถอธิบายการเคลื่อนที่ของมนุษย์และขนส่งสินค้าในท้องถิ่น ด้วยการเลือกใช้ประเภทของยานพาหนะที่สัมพันธ์กับการใช้งานและระยะทางได้

ความคิดรวบยอดด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (human environment relationship) พบว่าเด็กปฐมวัยสามารถเข้าใจและอธิบายความสัมพันธ์ ความเชื่อมโยงสิ่งต่างๆรอบตัวสู่ตัวเด็กผ่านการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้ เด็กปฐมวัยอาศัยการใช้ประโยชน์ของตนเองจากทรัพยากรธรรมชาติที่พบในชีวิตประจำวันเช่น การทานอาหาร การแต่งกาย ฯลฯ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับตัวและการพึ่งพาอาศัยของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเรียนรู้เกี่ยวกับการรู้จักดูแลและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใกล้ตัวได้

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่าความพึงพอใจในภาพรวมด้านต่างๆ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\mu = 4.07$, $\mu = 0.88$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ดังนี้ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” ในอันดับแรกคือด้านผู้จัดทำ ($\mu = 4.43$, $\mu = 0.72$) รองลงมาคือ ด้านการออกแบบชุดการเรียนรู้ ($\mu = 4.33$, $\mu = 0.80$) ด้านกิจกรรม ($m = 4.00$, $s = 0.86$) ด้านการส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ ($\mu = 3.80$, $s = 0.95$) และด้านเนื้อหา ($\mu = 3.79$, $\mu = 0.82$) ตามลำดับ ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยในภาพรวมด้านต่างๆ ดังนี้

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย	m	s	ระดับความพึงพอใจ	อันดับ
1.ด้านผู้จัดทำ	4.55	0.72	มากที่สุด	1
2.ด้านเนื้อหา	3.79	0.82	มาก	5
3.ด้านการออกแบบชุดการเรียนรู้	4.53	0.80	มากที่สุด	2
4.ด้านกิจกรรม	4.00	0.86	มาก	3
5.ด้านการส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์	3.80	0.95	มาก	4
ภาพรวม	4.07	0.88	มาก	

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมด้วยชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” มีความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ผู้วิจัยมีข้ออภิปราย 2 ประเด็น คือ ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” เพื่อส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยและความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1.ชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” ผู้ศึกษาได้ศึกษาเนื้อหา กิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ จากหนังสือ ตำราและเอกสารต่างๆ ได้ออกแบบโดยยึดแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ปรัชญาการศึกษา มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ด้านสาระ

ภูมิศาสตร์จากแนวทางการจัดการเรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศ จากนั้นผู้ศึกษาจึงออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องความเป็นอยู่และวัฒนธรรมในท้องถิ่น มาช่วยพัฒนาความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยแบ่งความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ได้ 3 ด้าน คือ 1.ความคิดรวบยอดด้านตำแหน่ง 2.ความคิดรวบยอดด้านสิ่งต่างๆรอบตัว 3.ด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม โดยเลือกกิจกรรมให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่และวัฒนธรรมในท้องถิ่นของกลุ่มเป้าหมาย การออกแบบกิจกรรมภายใต้ 3 สาระ ที่เรียงลำดับจากสาระเกี่ยวกับบ้าน สาระเกี่ยวกับโรงเรียน และสาระเกี่ยวกับชุมชน เป็นการจัดกิจกรรมให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวไปสู่เรื่องไกลตัวออกไปผ่านการใช้สื่อที่เป็นรูปธรรม ด้วยกิจกรรมในชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” ที่มีความหลากหลายทั้งการประดิษฐ์ การประกอบอาหาร กิจกรรมเกม หรือการใช้นิทาน ทำให้เด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุขและค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Learning by doing ของ Dewey (1959) ที่ว่าเด็กปฐมวัยนั้นสามารถเรียนรู้ได้ดีผ่านการลงมือปฏิบัติ สื่อของจริงและประสบการณ์ตรง นอกจากนี้จากการทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง เด็กปฐมวัยยังได้รับการพัฒนา ช่วยเหลือในการเรียนรู้จากคำแนะนำของผู้ปกครอง ตลอดจนช่วยคิดและวางแผนในการกิจกรรมต่างๆ การทำงานแบบร่วมมือระหว่างเด็กปฐมวัยและผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยได้ดี สอดคล้องกับทฤษฎี Zone of Proximal Development ของ Vygotsky (1995) ที่ว่าการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กปฐมวัยพบกับกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ท้าทายเกินกว่าความสามารถในการแก้ไขปัญหาเพียงลำพังได้ แต่เมื่อเด็กปฐมวัยได้รับการช่วยเหลือ สนับสนุนหรือคำแนะนำจากผู้ที่มีความสามารถมากกว่าอย่างเหมาะสมแล้ว จะช่วยให้เด็กปฐมวัยมีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหามากขึ้นและเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

2.ความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ทั้ง 3 ด้าน คือด้านตำแหน่ง ที่ตั้งด้านสิ่งต่างๆรอบตัวและด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม พบว่า หลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ของเด็กปฐมวัยเพิ่มสูงขึ้นทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ

ด้านความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม เนื่องจากกิจกรรมภายในชุดการเรียนรู้เน้นให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สอดแทรกเข้ากับชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงกับความเป็นอยู่ในท้องถิ่นและการดำรงชีวิตของเด็กปฐมวัยโดยตรง ทำให้เด็กปฐมวัยมีประสบการณ์และความรู้เดิมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมอยู่มาก

เพราะการเรียนรู้จากประสบการณ์หรือ Experiential Learning เป็นกระบวนการสร้างความรู้ ทักษะ และเจตคติด้วยการนำเอาประสบการณ์เดิมของเด็กมาบูรณาการเพื่อสร้างการเรียนรู้ใหม่ ๆ ขึ้น (Kolb, 1984)

รองลงมาคือ ด้านสิ่งต่างๆรอบตัว เนื่องจากกิจกรรมภายในชุดการเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่เรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะและประโยชน์ของสิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก จึงเกี่ยวข้องกับคลังคำศัพท์ ทักษะการสังเกตและทักษะความจำของเด็กปฐมวัยแต่บุคคล เด็กปฐมวัยที่มีคลังคำศัพท์มาก

ทักษะการสังเกตและทักษะความจำที่ดี สามารถทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์ด้านสิ่งต่างๆรอบตัวได้ดีและสามารถทำได้ด้วยตัวเอง แต่เด็กปฐมวัยบางส่วนสามารถได้ดีเพื่อได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้ปกครองสอดคล้องกับทฤษฎี Zone of Proximal Development ของ Vygotsky (1995)

ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านตำแหน่งที่ตั้ง เนื่องจากการเรียนรู้เกี่ยวกับตำแหน่งที่ตั้ง เป็นการเรียนรู้ที่มีการใช้สัญลักษณ์เข้ามาเกี่ยวข้อง กล่าวคือ สัญลักษณ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ เช่น แผนที่ แผนที่ แผนผัง เข็มทิศ ฯลฯ สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bruner (1956) ในขั้นใช้สัญลักษณ์และคิดรวบยอดหรือSymbolic Stage ซึ่งนับเป็น ขั้นสูงสุดของขั้นพัฒนาการคิดในการเรียนรู้ของมนุษย์ นอกจากนี้การทำเข้าใจเกี่ยวกับคำ บอกตำแหน่ง ทิศทาง เช่น บน ล่าง ซ้าย ขวา หน้า และหลัง ยังเกี่ยวข้องกับความสามารด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ต้องได้รับการพัฒนาไปพร้อมๆกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนำชุดการเรียนรู้ไปใช้ ควรให้ความยืดหยุ่น ในวันเวลาในการทำกิจกรรมตามความเหมาะสมของแต่ละครอบครัว

2. การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้ปกครองควรใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย โดยเฉพาะการสื่อสารในภาษาถิ่นที่ผู้ปกครองสามารถสื่อสารได้จะทำให้ข้อมูลที่ต้องการและครบถ้วน

3. เพื่อให้การคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ได้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพการเขียนบรรยายเพียงอย่างเดียวมันยังไม่เพียงพอ ควรจัดทำภาพประกอบการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นหรือวิดีโอการสาธิตวิธีการใช้ชุดการเรียนรู้เพิ่มเติม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรให้มีการชุดการเรียนรู้ “Di Buemang” ไปส่งเสริมหรือพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านอื่นๆ เช่น ความสามารด้านมิติสัมพันธ์ การส่งเสริมความเป็นพลเมืองในเด็กปฐมวัย การพัฒนาการรับรู้ในถิ่นฐาน ความรู้สึกเป็นเจ้าของในท้องถิ่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับโลกและการมีความรู้ความเข้าใจในปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. ควรมีการส่งเสริมความคิดรวบยอดทางภูมิศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย ผ่านการจัดประสบการณ์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบโครงการ การจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐาน การจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้วรรณกรรมเป็นฐาน การจัดประสบการณ์เรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน การจัดประสบการณ์เรียนรู้ด้วยธรรมชาติเป็นฐาน การจัดการเรียนรู้แบบSTEM เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- รัฐพลี ภาคอรธ. (2563). *เอาตัวรอดเมื่อเกิดเหตุกราดยิง*. สืบค้น 3 มกราคม 2565, จาก <https://www.chula.ac.th>
- สุธีรส ชูชื่น. (2555). พัฒนธรรมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้...ทางเลือกหรือทางรอด?. *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 8(2), 124-135.
- Dewey, J. (1959). *Experience and education*. New York: Macmillan Publishing Company.
- Emergency Management BC. (2556). *การเตรียมความพร้อมสำหรับกรณีฉุกเฉิน*. สืบค้น 3 มกราคม 2565, จาก <http://www.thaiconsulatevancouver.org>.
- Epstein, A.S. (2009). *Me, You, Us: Social-Emotional Learning in Preschool*. Ypsilanti, MI: HighScope.
- Fromboluti, C. S. and Seefeldt, C. (1999). *Early childhood: Where learning begins geography with activities for children ages 2 to 5 years of age*. Retrieved 28 December, 2021, from <http://teacherlink.ed.usu.edu/tlresources/reference/geography.pdf>.
- Gandy, S.K. (2007). Developmentally Appropriate Geography. *Social Studies and the Young Learner*. 20(2), 30-32.
- Kolb, D. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning process*. City: Prentice Hall.
- Piaget, J. (1963). *The origins of intelligence in children*. New York: W.W. Norton & Company, Inc.
- The National Council for Geographic Education and the Association of American Geographers. (1984). *The Guidelines for Geographic Education*. Retrieved January 5, 2022, from <http://www.socialstudies.org>.
- Tuan, Y.-F. (2001). *Space and Place: The Perspectives of Experience*. 5th ed. Minneapolis: University of Minnesota Press.

การใช้ประโยชน์และความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกของ
วิสาหกิจชุมชน ตำบลบ่อแสน อำเภอบ้านลาด จังหวัดพิจิตร
Utilization and Needs for Development Peduncle's Sugar Palm
(Arenga pinnata Werr.) Product of Community Enterprises Borsae
Subdistrict, Thapput District, Phangnga Province

ภัทรวรรต ศรีบุญจิต¹ ธวัชชัย จิตวรินทร์² บุญชัย เมฆแก้ว³ เบญจกาญจน์ นิรัตติชัย⁴
กัญญารักษ์ นันทชัย⁵ ซุฟเฟียณี สนิ⁶

Pattarawat Sriboonjit, Tawatchai Jitwarin, Boonchat Mekkaeo,
Benjakarn Nirattisai, Kanyapak Nantachai, Sufianee Sani

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ก้านช่อดอกชกและศึกษาความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน ในการศึกษาการใช้ประโยชน์ก้านช่อดอกชกได้ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน จำนวน 13 คน และในการศึกษาความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้ทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน จำนวน 19 คน และกลุ่มลูกค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ t-test และ One-Way ANOVA ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD ผลการศึกษา พบว่า การใช้ประโยชน์จากก้านช่อดอกชกสามารถใช้เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์และใช้เพื่อการแปรรูป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นกระเป๋าด้ามมากที่สุด เนื่องจากมีความเป็นไปได้ในการผลิต ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.78$) สามารถดึงดูดและเป็นความต้องการของผู้บริโภค ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.66$) มีความสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.66$) สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.66$) มีประโยชน์ใช้สอยสามารถใช้ได้หลายโอกาส ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.66$) และผู้ที่มีการได้ต่อเนื่องแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นกระเป๋าด้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ (Keywords): การใช้ประโยชน์; พัฒนาผลิตภัณฑ์; ก้านช่อดอกชก

Received: 2022-07-25 Revised: 2022-09-09 Accepted: 2022-09-11

^{1 2 3 4 5 6} วิทยาลัยชุมชนพิจิตร สถาบันวิทยาลัยชุมชน Phangnga Community College, Institute of Community College. Corresponding Author e-mail: nantachaikanyapak1234@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were to study the utilization of peduncle's sugar palm (*Arenga pinnata* Werr.) and needs for development peduncle's sugar palm (*Arenga pinnata* Werr.) product of Borsaen' s famers community enterprises. To study the utilization of peduncle's sugar palm (*Arenga pinnata* Werr.), it was selected the sample of 13 Borsaen' s famers community enterprises. To study needs for development Peduncle's sugar palm (*Arenga pinnata* Werr.), they were selected sample of 19 Borsaen' s famers community enterprises and 66 customers of Borsaen' s famers community enterprises. The research instruments were questionnaires and indepth interviews. Descriptive statistics used to analyze data were mean and standard deviation, and inferential statistics were independent t – test and One-Way ANOVA. In case of significant differences were at 0.05 level, a pairwise comparison using the LSD test was employed. The results showed that utilization of peduncle's sugar palm (*Arenga pinnata* Werr.) can be used for product development and livestock. The needs of samples for development of peduncle's sugar palm (*Arenga pinnata* Werr.) to cloth bags. Since there was a production possibility ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.78$), it can be said that the product can be attractive and needed of the consumer ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.66$), it reflected the local wisdom of the community ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.66$), it created profitable income for people in the community ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.66$) and used in different situations ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.66$). The incomes had a significance differences at 0.05 level ($p\text{-value} < 0.05$).

Keywords: Utilization; Product Development; Peduncle's Sugar Palm

บทนำ (Introduction)

ต้นขก (*Arenga pinnata* Werr.) จัดเป็นพันธุ์ไม้หายากและเฉพาะถิ่นของจังหวัดพังงา โดยเป็นพืชยืนต้นวงศ์เดียวกับต้นปาล์ม เจริญเติบโตตามแนวภูเขาหิน มีลำต้นตรง เมื่อโตเต็มที่จะมีขนาดสูงประมาณ 20 - 25 เมตร ใบยาวประมาณ 3 เมตร คล้ายใบมะพร้าวแต่ใหญ่กว่าและแข็งแรงกว่า ความมหัศจรรย์ของต้นขก สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย เช่น ส่วนของต้นขกที่นิยมนำมาใช้ประโยชน์ ได้แก่ ผลขกที่นิยมนำมารับประทาน น้ำหวานจากต้นขกนำมาทำเป็นน้ำตาลแว่น และน้ำตาลผง ใบขกนำมาจักสานและตัดเย็บถุงหลังคา (องอาจ ตัณฑวณิช, 2560) ปัจจุบันการนำส่วนต่าง ๆ ของต้นขกมาใช้ประโยชน์ลดน้อยลง เนื่องจากรูปแบบของการนำมาใช้ประโยชน์นั้นเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นตั้งแต่โบราณ กรรมวิธีบางอย่างไม่ได้รับการสืบสานหรือรับช่วงต่อ และสูญหายไปตามกาลเวลา ยกตัวอย่างเช่น ก้านช่อดอกขก ซึ่งในอดีตชาวบ้านได้นำเส้นใยจากช่อดอกขกมาประดิษฐ์เพื่อใช้เป็นวัสดุแทนเชือกในการจูงสัตว์ เช่น วัว ควาย และประดิษฐ์เฟอร์นิเจอร์แต่ไม่ได้รับ

ความนิยมเนื่องจากการดูแลรักษายากและชำรุดเสื่อมสลายอย่างรวดเร็ว แต่ในปัจจุบันก้านช่อดอกชกไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์แต่อย่างใด ทำให้ชาวบ้านในชุมชนเมื่อทำการเก็บลูกชกเพื่อนำไปรับประทานหรือนำส่วนอื่น ๆ ไปใช้ประโยชน์แล้ว ก็ ไม่ได้นำก้านช่อดอกชกมาใช้ประโยชน์ ก้านช่อดอกชกจึงเปรียบเสมือนวัสดุเหลือทิ้งไม่เกิดมูลค่าและประโยชน์แก่ ชุมชน ในการนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเบื้องต้นแล้วพบว่า ส่วนของก้านช่อดอกชกมีเส้นใย อยู่ภายในจำนวนมาก เส้นใยเหล่านี้มีลักษณะเด่นคือ เป็นเส้นกลม ยาว มีผิวและสีสวยงามตามธรรมชาติ มีความเหนียว หากมีการนำเส้นใยจากก้านช่อดอกชกไปพัฒนาให้มีคุณสมบัติเหมาะสม แล้วนำไปเผยแพร่สำหรับการผลิตงานหัตถกรรมถัก ทอ และสาน จะเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่วัสดุเหลือทิ้งที่มีอยู่จำนวนมากและสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ จากการตรวจสอบเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์จากเส้นใย พบว่ามีการนำเอาเส้นใยพืช มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น นภัทชนก ขวัญสง่า และคณะ (2564) นำเส้นใยดาหลามาทำผลิตภัณฑ์ของตกแต่งบ้าน ชุตติมา หวังเบญหมัด และธนากร พฤกษ์รัตนนภา (2563) นำเส้นใยสับปะรดมาออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น ศรีณย์ จันทรแก้ว และคณะ (2563) นำเส้นใยใบอ้อยมาผลิตเครื่องประกอบการแต่งกาย และ นาวิ เป็ลยวิจิตร (2562) นำเส้นใยกาบหมากมาพัฒนาเป็นเคหะสิ่งทอ

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยพบว่าต้นชกมีคุณสมบัติและประโยชน์ที่ดีหลายประการ แต่ยังมีปัญหาจากเศษเหลือทิ้งจำนวนมากในธรรมชาติ ซึ่งเกิดจากชาวบ้านนำส่วนของลูกชกและนำน้ำหวานจากวงช่อดอกไปใช้ประโยชน์แล้วทิ้งส่วนของก้านช่อดอกที่เหลือจำนวนมาก และไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ปล่อยให้เปื่อยผุไปเองตามธรรมชาติ จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้เล็งเห็นว่าส่วนของก้านช่อดอกชกที่เหลือทิ้ง น่าจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการผลิตงานหัตถกรรมได้ ซึ่งจะเป็นการช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับ วัสดุเหลือทิ้งจากการใช้ประโยชน์อื่นเพิ่มมูลค่า ในการนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเบื้องต้นแล้วพบว่า ส่วนของก้านช่อดอกชกมีเส้นใย อยู่ภายในจำนวนมาก เส้นใยเหล่านี้มีลักษณะเด่นคือ เป็นเส้นกลม ยาว มีผิวและสีสวยงามตามธรรมชาติ มีความเหนียว หากมี การนำเส้นใยจากช่อดอกชกไปพัฒนาให้มีคุณสมบัติเหมาะสม แล้วนำไปเผยแพร่สำหรับการผลิตงานหัตถกรรมถัก ทอ และสาน จะเป็นการเพิ่มมูลค่าให้แก่วัสดุเหลือทิ้งที่มีอยู่จำนวนมาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ก้านช่อดอกชกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน ตำบลบ่อแสน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิจิตร
2. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน ตำบลบ่อแสน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิจิตร

วิธีการดำเนินวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed method) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ก้นช่อดอกขกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน ตำบลบ่อแสน อำเภอบัปปุด จังหวัดพังงา และใช้การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้นช่อดอกขกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน ตำบลบ่อแสน อำเภอบัปปุด จังหวัดพังงา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ก้นช่อดอกขกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน ตำบลบ่อแสน อำเภอบัปปุด จังหวัดพังงา

ประชากร คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน จำนวน 20 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสนที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 13 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ประสบการณ์การทำงานเกษตร หรือแปรรูปน้ำตาลขกมาไม่น้อยกว่า 5 ปี

2. การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้นช่อดอกขกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน ตำบลบ่อแสน อำเภอบัปปุด จังหวัดพังงา

ประชากร คือ สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน จำนวน 20 คน และลูกค้าประจำที่เคยซื้อผลิตภัณฑ์ขกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน จำนวน 78 คน (จากบัญชีรายชื่อลูกค้าประจำ)

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน จำนวน 19 คน และกลุ่มลูกค้าของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน จำนวน 66 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้จากการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. 1970 : 607-610) แล้วสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่ม และแบบสอบถามเพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้นช่อดอกขกที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกและประชุมกลุ่ม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แนวคำถามในการสัมภาษณ์ และส่วนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้นช่อดอกขก

2. แบบสอบถามการศึกษาความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้นช่อดอกขก แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (5 - Rating Scale) จำนวน 25 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลไปยังกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน เพื่อขอเก็บข้อมูลโดยการประชุมกลุ่มและสัมภาษณ์เชิงลึก
2. ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 100 และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้วนำเสนอ อภิปรายผล และสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล 2 รูปแบบ ตามประเภทข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ
  - 1.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
  - 1.2 ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลเชิงคุณภาพ 2 วิธี ได้แก่ ตรวจสอบจากภายในโดยพิจารณาใน 2 ประเด็น คือ ข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล และกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล และตรวจสอบจากภายนอก โดยใช้วิธีการรับฟังเสียงสะท้อนจากผู้ให้ข้อมูลที่เข้าร่วมวิจัย (Playback method)
2. ข้อมูลเชิงปริมาณ
  - 2.1 ตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นในด้านความเรียบร้อย และความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับ
  - 2.2 วิเคราะห์ระดับความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชก โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การจัดระดับค่าคะแนนถ่วงน้ำหนักเฉลี่ยตามการคำนวณค่าเฉลี่ยเลขคณิต ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61 – 3.40	หมายถึง	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81 – 2.60	หมายถึง	ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลโดยแสดงค่าร้อยละ แจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistic) สำหรับวิเคราะห์การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชก ได้แก่ สถิติ t-test และ สถิติ One-Way ANOVA ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่มร่วมกับสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสนเรื่องการใช้ประโยชน์จากก้านช่อดอกชก พบว่า ปัจจุบันวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสนและชาวบ้านชุมชนบ่อแสน มีการเก็บผลผลิตหรือใช้ประโยชน์จากต้นชกเพียง 3 ส่วนเท่านั้น ได้แก่ ลูกชก น้ำหวานชก และก้านช่อดอกชก

สำหรับการเก็บลูกชกจากต้น ชาวบ้านในชุมชนจะทำการทดลองเก็บผลชกบางส่วนจากต้นชกที่มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะเก็บผลผลิต โดยสังเกตได้จากจำนวนทะลาย ต้นชกที่มีความสมบูรณ์จะต้องมีจำนวนทะลายอย่างน้อย 2 ทะลายขึ้นไป หลังจากนั้นนำผลชกที่ได้มาทดลองผ่าเพื่อตรวจสอบเมล็ดที่อยู่ภายในว่าสุกพร้อมสำหรับเก็บหรือไม่ หากเมล็ดภายในผลชกสุก ชาวบ้านในชุมชนก็จะทำการเก็บผลชกส่วนที่เหลือบนต้นทั้งหมด วิธีการเก็บผลชกคือต้องทำการตัดก้านช่อดอกชกหรือทะลายเนื้อออกจากต้นชกด้วยความระมัดระวัง เนื่องจากผลชกจะมีน้ำยางซึ่งเป็นอันตรายต่อผิวหนังทำให้ผู้ที่สัมผัสเกิดอาการคัน ดังนั้นก่อนที่จะนำเมล็ดซึ่งเป็นเนื้อมารับประทาน ต้องนำผลชกมาเผาหรือต้มให้สุกก่อนจากนั้นนำมาผ่าเพื่อแกะเอาเมล็ดที่อยู่ภายในออกมาล้างน้ำสะอาด จึงจะสามารถนำมาปรุงเป็นอาหารได้ตามความต้องการ เช่น ลูกชกลอยแก้ว ลูกชกในน้ำเชื่อม เป็นต้น เมื่อทำการเก็บผลจากต้นชกเสร็จสิ้น ต้นชกต้นนั้นร้อยละ 80 จะไม่สามารถออกผลได้อีก ทำได้เพียงผลิตน้ำหวานชกจากก้านช่อดอกชกและก้านช่อดอกชกที่ถูกตัดเท่านั้น หลังจากตัดก้านช่อดอกชก ต้นชกนั้นยังสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตจากโคนช่อที่ถูกตัด ซึ่งก็คือน้ำหวานชก ต้นชกนั้นเป็นพืชที่สามารถผลิตน้ำหวานได้เป็นจำนวนมาก ต้นชกที่สมบูรณ์จะให้ผลผลิตน้ำหวานประมาณ 5,000 - 6,000 ลิตรต่อหนึ่งฤดูกาล ช่วงเวลาในการเก็บเกี่ยวน้ำหวานชกจะอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนพฤษภาคมของทุกปี รวมทั้งสิ้น 7 เดือน ต้นชกสามารถให้ผลผลิตน้ำหวานจากก้านช่อดอกชกและก้านช่อดอกชก ภาษาพื้นบ้านเรียกว่างวงดอกหรืองวงลูก วิธีในการดูว่าต้นชกต้นใดมีความสมบูรณ์ ผลิตน้ำหวานพร้อมสำหรับการเก็บเกี่ยว สังเกตได้จากช่วงเวลาที่ดอกชกบาน ต้นชกต้นใดมีผึ้งและชันโรงมากินน้ำหวานเป็นจำนวนมาก เป็นการบ่งบอกให้รู้ว่าต้นชกต้นนั้นมีผลผลิตน้ำหวานพร้อมสำหรับการเก็บเกี่ยว กรรมวิธีในการเก็บผลผลิตน้ำตาลชก ผู้เก็บจะต้องปีนขึ้นต้นชก โดยขึ้นไปตามไม้โองหรือพะองที่ได้ทำการพาดและรัดด้วยเถาวัลย์ที่มีความเหนียวซึ่งได้ผูกยึดติดไว้กับต้น เมื่อผู้เก็บปีนขึ้นไปถึงจุดที่จะทำการเก็บน้ำหวานชกจากก้านช่อดอกและก้านช่อดอก ก็จะเริ่มจากแกะเปลือกที่หุ้มก้านออก ทำความสะอาดคราบตัวก้านด้วยรกที่หุ้มอยู่รอบตัวต้นชก จนเห็นตัวก้านอย่างชัดเจน ผู้เก็บก็จะเริ่มตีกตัวก้านเพื่อให้ก้านไม่เปราะตอนโยกหรือเวกก่อนที่จะทำการตัดเพื่อเก็บผลผลิตน้ำหวานชก เมื่อตัดก้านช่อออกเรียบร้อยแล้วก็นำภาชนะรองรับน้ำหวาน เช่น กระบอกไม้ไผ่ถึงพลาสติกในการรองรับน้ำหวานที่ไหลออกมา โดยต้องใส่เปลือกไม้เคี่ยมที่มีคุณสมบัติลดการบูดเสียลงไปในภาชนะรองรับเพื่อให้ น้ำหวานชกสามารถเก็บไว้ได้นานขึ้น ผลผลิตน้ำหวานชกสามารถแปรรูปเป็นน้ำตาลชกได้หลายประเภท เช่น น้ำตาลเหลว น้ำตาลแฉ่น น้ำตาลผง และทอปปิ้งหรือลูกกวาดชก ซึ่งจะมีลักษณะแตกต่างกันตามความต้องการและกระบวนการผลิต

การใช้ประโยชน์จากก้านช่อดอกชก หลังจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการประชุมกลุ่ม สามารถแยกแนวทางการใช้ออกเป็น 2 แนวทาง คือ การใช้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ และใช้เพื่อการปศุสัตว์ การใช้ประโยชน์จากก้านช่อดอกชกเพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนต่าง ๆ เช่น ตะกร้า กระถาง ต้นไม้ เครื่องประดับตกแต่ง เครื่องเรือน เครื่องใช้ และสำหรับการนำก้านช่อดอกชกมาใช้ในการปศุสัตว์ เช่น การทำเชือกจูงสัตว์ เป็นต้น แต่ปัจจุบันการนำมาใช้ในการปศุสัตว์ไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากมีวัสดุอื่นที่มีความแข็งแรงทนทานกว่าในท้องตลาด ทำให้ชุมชนมีความต้องการพัฒนาก้านช่อดอกชกเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในชุมชน เป็นการนำวัสดุเหลือใช้มาสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่ม ส่งเสริมการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนอีกทางหนึ่ง

ตารางที่ 1 ความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชก

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
1. ผลิตภัณฑ์จากก้านช่อดอกชกที่มีความเป็นไปได้ในการผลิต			
หมวกผ้า	3.86	0.99	มาก
กระเป๋าผ้า	4.06	0.78	มาก
รองเท้าผ้า	3.53	0.98	มาก
กระเป๋า/ตะกร้าสาน	3.88	0.90	มาก
ที่รองแก้วสาน	4.06	0.78	มาก
2. ผลิตภัณฑ์จากก้านช่อดอกชกที่สามารถดึงดูดและเป็นความต้องการของผู้บริโภค			
หมวกผ้า	3.83	0.73	มาก
กระเป๋าผ้า	4.11	0.66	มาก
รองเท้าผ้า	3.52	0.68	มาก
กระเป๋า/ตะกร้าสาน	3.95	0.67	มาก
ที่รองแก้วสาน	3.89	0.59	มาก
3. ผลิตภัณฑ์จากก้านช่อดอกชกที่มีความสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน			
หมวกผ้า	4.17	0.83	มาก
กระเป๋าผ้า	4.24	0.66	มากที่สุด
รองเท้าผ้า	3.89	0.74	มาก
กระเป๋า/ตะกร้าสาน	4.08	0.62	มาก
ที่รองแก้วสาน	3.95	0.79	มาก
4. ผลิตภัณฑ์จากก้านช่อดอกชกที่สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน			
หมวกผ้า	4.15	0.85	มาก
กระเป๋าผ้า	4.24	0.66	มากที่สุด
รองเท้าผ้า	3.83	0.81	มาก

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ความคิดเห็น
กระเช้า/ตะกร้าสาน	4.15	0.81	มาก
ที่รองแก้วสาน	3.98	0.71	มาก
5. ผลิตภัณฑ์จากก้านช่อดอกชกมีประโยชน์ใช้สอย สามารถใช้ได้หลายโอกาส			
หมวกผ้า	4.18	0.70	มาก
กระเป๋าผ้า	4.24	0.66	มากที่สุด
รองเท้าผ้า	3.77	0.80	มาก
กระเช้า/ตะกร้าสาน	4.03	0.84	มาก
ที่รองแก้วสาน	3.98	0.81	มาก

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้แก่ กระเป๋าผ้าและที่รองแก้วสานเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นไปได้ในการผลิตมาก ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.78$) กระเป๋าผ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถดึงดูดและเป็นความต้องการของผู้บริโภคมาก ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.66$) กระเป๋าผ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีความสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.66$) กระเป๋าผ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.66$) และกระเป๋าผ้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีประโยชน์ใช้สอยสามารถใช้ได้หลายโอกาสมากที่สุด ($\bar{X} = 4.24$, $SD = 0.66$) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นกระเป๋าผ้า จำแนกตามอายุ รายได้ต่อเดือน และอาชีพ

กระเป๋าผ้า	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. อายุ	ระหว่างกลุ่ม	2.31	33	0.26	0.53	0.84
	ภายในกลุ่ม	19.31	51	0.48		
	รวม	32.62	84			
2. รายได้ต่อเดือน	ระหว่างกลุ่ม	20.03	33	2.23	2.24	0.03*
	ภายในกลุ่ม	39.75	51	0.99		
	รวม	59.78	84			
3. อาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	28.54	33	3.17	0.96	0.49
	ภายในกลุ่ม	132.44	51	3.31		
	รวม	160.98	84			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นผลิตภัณฑ์หมวกผ้า รองเท้าผ้า กระเป๋าหรือตะกร้าสาน และที่รองแก้วสาน พบว่า เพศ อายุ รายได้ต่อเดือน และอาชีพ มีความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกไม่แตกต่างกัน และสำหรับความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นกระเป๋าผ้า พบว่า รายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นกระเป๋าผ้ากับรายได้ต่อเดือน (บาท/เดือน)

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	ไม่มีรายได้	ไม่เกิน 5,000	5,001 – 10,000	10,001 – 15,000	15,001 – 20,000	20,001 – 25,000
		4.19	4.04	4.37	4.00	3.20	4.00
ไม่มีรายได้	4.19		0.15	- 0.18	0.19	0.99*	0.19
ไม่เกิน 5,000	4.04			- 0.33*	0.04	0.84*	0.04
5,001 – 10,000	4.37				0.37	1.17*	0.37
10,001 – 15,000	4.00					0.80*	0.00
15,001 – 20,000	3.20						- 0.80
20,001 – 25,000	4.00						

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ระหว่างความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นกระเป๋าผ้ากับรายได้ต่อเดือนมีความแตกต่างกัน ได้แก่ ผู้ที่ไม่มีรายได้ ผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน ผู้ที่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน ผู้ที่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาทต่อเดือน มีความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นกระเป๋าผ้ามากกว่า ผู้ที่มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาทต่อเดือน และผู้ที่มีรายได้ไม่เกิน 5,000 บาทต่อเดือน มีความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นกระเป๋าผ้าน้อยกว่าผู้ที่มีรายได้ 5,000 – 10,000 บาทต่อเดือน ดังแสดงในตารางที่ 3

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ก้านช่อดอกชกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน ตำบลบ่อแสน อำเภอบึงสามพัน จังหวัดพิจิตร จากการใช้ประโยชน์จากก้านช่อดอกชกของชุมชนพบว่า ชุมชนได้ใช้ก้านช่อดอกชกมาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ตะกร้า กระถางต้นไม้ เครื่องประดับ ตกแต่ง เครื่องเรือน เครื่องใช้ เป็นต้น และใช้เพื่อการปศุสัตว์ เช่น การทำเชือกจูงสัตว์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Sapuan S.M., et al. (2019) พบว่า เส้นใยขมมีความแข็งแรง มีความทนทานสูงและทนต่อน้ำทะเลได้ดี จึงได้นำเส้นใยขมมาผลิตเป็นเชือกลากเรือ และเช่นเดียวกับ

การศึกษาของ Hrabe, P., et al. (2018) พบว่า เส้นใยชกไม่เพียงแต่จะมีความทนทานสูงเท่านั้น ยิ่งไปกว่านั้นยังง่ายต่อการแปรรูป เช่น การทำเชือก และทำวัสดุก่อสร้าง

2. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ่อแสน ตำบลบ่อแสน อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นเป็นกระเป๋ามากที่สุด เนื่องจากมีความเป็นไปได้ในการผลิต สามารถดึงดูดและเป็นความต้องการของผู้บริโภค มีความสะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน มีประโยชน์ใช้สอยสามารถใช้ได้หลายโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จุฬาวรรณ ดีเลิศ และชัยยศ วณิชวัฒนาวุฒิ (2564) ได้นำเส้นใยจากก้านโหม่งต้นจากมาออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋ามาจากภูมิปัญญาทอผ้าฝ้ายของคนในชุมชน และเช่นเดียวกับการศึกษาของ ประภาพันธุ์ พื้นนวล และคณะ (2561) ได้นำเส้นใยจากตาลมาทอเป็นผืนผ้าเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์ เมื่อเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกเป็นผลิตภัณฑ์เป็นกระเป๋ามาก พบว่า รายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความต้องการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ก้านช่อดอกชกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติยา ศิริวงค์ และคณะ (2564) พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผลิตภัณฑ์จากเส้นใยก้านช่อดอกชกสามารถนำไปจัดจำหน่ายได้จริง ซึ่งต้องมีการผลิต การวางแผนด้านการขนส่ง และการคำนวณต้นทุนในการผลิต
2. ผลิตภัณฑ์จากเส้นใยก้านช่อดอกชกควรมีการนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ให้มีความทันสมัยตอบสนองต่อความต้องการของทุกเพศทุกวัยและเป็นการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ซื้อ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ในครั้งต่อไป

1. การนำเส้นใยก้านช่อดอกชกไปทอเป็นผืนผ้าควรมีการตลาดผสมกับพืชเส้นใยต่าง ๆ เพื่อนำไปปั่นเป็นเส้นด้ายและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชนต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กิตติยา ศิริวงค์, วรณวิสา ไพศรี, และอรจิต ชัชวาล. (2564). พฤติกรรมผู้บริโภคและปัจจัยจูงใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของฝากของที่ระลึก บ้านผาซ้อย ตำบลห้วยส้ม อำเภอกุระติ จังหวัดเลย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี*. 9(2), 68-85.
- จุฬาวรรณ ดีเลิศ และ ชัยยศ วณิชวัฒนาวุฒิ. (2564). การออกแบบผลิตภัณฑ์กระเป๋ามาจากภูมิปัญญาทอผ้าฝ้ายร่วมกับเส้นใยก้านโหม่งต้นจาก ชุมชนอ่างเตย ต.ท่าตะเกียบ อ. ท่าตะเกียบ จ. ฉะเชิงเทรา. *วารสารศิลปกรรมบูรพา*. 24(2), 68-86.

- ชุติมา หวังเบญจมา และธนกร พลฤกษ์รัตนภา. (2563). นวัตกรรมเส้นใยสับปะรดสู่ผลิตภัณฑ์แฟชั่นของกลุ่มรักบ้านเราสงขลา. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ*. 11(1), 13-30.
- นภัทชนก ขวัญสง่า, นวัตร อุมาศิลป์ และชไมพร มิตินันท์วงศ์. (2564). ผลิตภัณฑ์แฟชั่นไลฟ์สไตล์จากการพัฒนาเส้นใยตาล. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 6(12), 470-483.
- นาวิ เปลี่ยวจิตร. (2562). การวิจัยเส้นใยจากกากหมากเพื่อพัฒนาเป็นเคหะสิ่งทอ. *วารสารวิจัยรำไพพรรณี*. 13(3), 90-100.
- ประภาพันธุ์ พันนวล, พิชัย สดภิบาล และทรงวุฒิ เอกวุฒินงศา. (2561). การศึกษาและพัฒนาวัสดุจากเส้นใยจากตาลเพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์. *วารสารวิชาการศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 9(2), 1-15.
- ศรัณย์ จันทร์แก้ว, มียอง ซอ และเกรียงศักดิ์ เขียวมั่ง. (2563). การพัฒนาเส้นใยใบอ้อยเพื่อผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องประกอบการแต่งกาย. *วารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 11(2), 130-139.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample sizes for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30, 607-610.
- Hrabe, P., Mizera, C., Herak, D., & Kabutay, A. (2018). Mechanical behaviour of Sugar palm (*Arenga pinnata*) fibres. *Agronomy Research*. 6(1), 1046-1051.
- Sapuan, S.M., Sahari, J., Ishak, M.R., & Sanyang, M.L. (2019). *Sugar palm biofibers, biopolymers, and biocomposites*. Taylor & Francis Group.

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ที่มีต่อการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

The Effects of My Happy Home Learning Package on Self-Management of Young Children

เบญจวรรณ จันไทย¹ ปิยะนันท์ หิรัณยชโลธร² ชลาธิป สมาหิโต³
Benjawan Jantai, Piyanan Hirunchalothorn, Chalutip Samahito

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ที่มีต่อการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยชายหญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตบางนา กรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) ชุดการเรียนรู้ 8 ชุด 24 กิจกรรม และ 2) แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง การควบคุมและการจัดการพฤติกรรม การวางแผนและการลงมือปฏิบัติ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home มีคะแนนเฉลี่ยของการจัดการตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการควบคุมและการจัดการพฤติกรรม รองลงมา คือ ด้านการวางแผนและการลงมือปฏิบัติ และด้านการรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ตามลำดับ

คำสำคัญ (Keyword): ชุดการเรียนรู้ My Happy Home; การจัดการตนเอง; เด็กปฐมวัย

Abstract

The results of the study revealed that the children who received My Happy Home learning package on self-management have higher posttest mean score than the pretest. The aspect with the highest mean was self control and behavior

---

Received: 2022-07-25 Revised: 2022-09-02 Accepted: 2022-09-03

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Master of Education Program in Early Childhood Education Department of Education Kasetsart University. Corresponding Author e-mail: arina.m@ku.th

² คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok Campus

³ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok Campus

management, follow by planning and doing and knowing their own feelings, respectively. The objective of this study was to investigate the effects of My Happy Home learning package on self-management of young children. The target in the study were 5 preschool boys and girls, with 5-6 years old, who were studying in Kindergarten 3, second semester of 2020 academic year at Ramkhamhaeng University Demonstration School Bangna Campus, Bangkok. The instruments in this study include 1) 8 learning activity sets, 24 activities and 2) a self-management behavior assessment form of young children in 3 aspects as knowing their own feelings, self control and behavior management, planning and doing. The data were analyzed by means, percentage and content analysis

Keywords: My Happy Home learning Package, Self-Management, Young Children

บทนำ (Introduction)

สถานการณ์ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้าน สังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี สุขภาพ ภัยพิบัติต่างๆ รวมถึงการศึกษา และในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของโลกตั้งแต่ในปี 2019การแพร่ระบาดของไวรัส covid-19 จนมาถึงยุคปัจจุบันผลกระทบครั้งนี้ทำให้มีการศึกษาระบบการศึกษาทั่วโลก ซึ่งไม่สามารถจัดการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนหรือที่โรงเรียนได้ ทำให้ระบบการเรียนรู้ของผู้เรียนเปลี่ยนไปเป็นรูปแบบออนไลน์ ผลกระทบที่มีต่อระบบการศึกษา ผู้เรียน ระบบบริหารจัดการของโรงเรียน ผู้ปกครอง และ ครู ครูจะต้องปรับรูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ยิ่งในช่วงปฐมวัยนั้นถือว่าเป็นช่วงวัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากที่เด็กจะต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนาอยู่เสมอ จึงสอดคล้องกับ Freud (1904) เชื่อว่าความสำคัญของเด็กวัย 5 ปีแรกของชีวิต ซึ่งเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิต การพัฒนาการที่ดีและเป็นพื้นฐานของชีวิตของมนุษย์จะมีความสำคัญในช่วงอายุ 5ปีแรก ถ้าเด็กได้รับการพัฒนาที่ดีจะส่งผลให้เด็กมีทักษะด้านอารมณ์ สังคม จึงสอดคล้องกับ หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย (2560) ให้ความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านอารมณ์และทักษะทางสังคม เพื่อเด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกที่เหมาะสมกับวัย เช่นการเล่นอย่างมีความสุข ร่าเริงมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง ผู้อื่น การแสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ผ่านการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน เปิดให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวัน และการอดทนรอคอยตามวัย จึงสอดคล้องกับหลักทฤษฎี Erikson (1902) ที่เชื่อว่าทักษะด้านอารมณ์ สังคม คือการทำความเข้าใจพฤติกรรมเด็กจะต้องศึกษาการอบรมเลี้ยงดู สภาพสังคม ความเป็นอยู่ของเด็ก ที่มีผลต่อการส่งเสริมต่อทักษะด้านต่างๆของเด็ก โดย Erikson เชื่อว่าเด็กที่อยู่ในช่วงวัย 3-6 ปี จะอยู่ในขั้น ความคิดริเริ่ม หรือความรู้สึกผิด การรับรู้อารมณ์ของตนเองและผู้อื่นจัดการอารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ อย่างเหมาะสม

การจัดการตนเอง (self – management) เป็นทักษะด้านสังคมที่สำคัญและจำเป็นอย่างมากต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบันของมนุษย์ทุกคน รวมถึงเด็กปฐมวัย จึงสอดคล้องกับ ธีรพร จารุไพศาล (2560) เชื่อว่า การจัดการตนเอง (Self-management) คือการปฏิบัติตนในสถานะที่ทุกอย่างที่เป็นเชิงบวก มีอารมณ์ที่ดี เช่น มีความสุข สนุก ส่งผลให้แสดงพฤติกรรมที่ดีออกมา เช่น ทำงานอย่างกระตือรือร้น พุดจากับผู้อื่นอย่างสุภาพ ให้กำลังใจผู้อื่น เมื่อเด็กอยู่ในสถานะที่ทุกอย่างไม่ได้เป็นไปตามต้องการ เด็กสามารถรับรู้ถึงอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดของเด็กที่จะจัดการกับสถานการณ์หรือพฤติกรรมต่างๆ ดังนั้นการจัดการตนเอง จึงเป็นทักษะที่โรงเรียนในต่างประเทศให้ความสนใจในการส่งเสริมเด็กจึงมีการกล่าวถึงในหลักสูตรของการศึกษาปฐมวัยในหลายประเทศ เช่น Ministry of Education Singapore (2013) ได้กำหนดเกี่ยวกับการจัดการตนเองให้เป็นส่วนหนึ่งในมาตรฐานของการพัฒนาด้านอารมณ์และสังคม และ Florida Department of Education (n.d)

จากการสังเกตพฤติกรรมและการประเมินพัฒนาการของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 /1 ครูได้รายงานเกี่ยวกับพฤติกรรมและการประเมินพัฒนาการของเด็กให้ผู้ปกครองทราบ พบว่า การจัดการตนเอง ของเด็กบางส่วนในการจัดการอารมณ์และการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมที่ส่งผลต่อ ผู้อื่นและเมื่อเด็กได้รับมอบหมายงาน ในบางครั้งเด็กไม่สามารถปฏิบัติงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด จึงอาจส่งผลให้เด็กที่อยู่ในช่วงเลื่อนขั้นระดับประถมศึกษาปีที่ 1 โดยเด็กจะต้องเตรียมความพร้อมต่างๆ เช่น การจัดการตนเองเกี่ยวกับอารมณ์ การรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มขึ้น การวางแผนในกิจวัตรประจำวันหรือการทำงาน จึงทำให้ผู้วิจัยหาแนวทางในการส่งเสริมการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดการเรียนรู้ My Happy Home

วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Research Objectives)

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ที่มีต่อการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

สมมติฐานของการวิจัย (Research Objectives)

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ที่มีต่อทักษะจัดการตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1.รูปแบบการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Design) ผู้ศึกษาได้ใช้แบบแผนการทดลองแบบ The single group pretest – posttest design โดยศึกษาผลของการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ที่มีต่อการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ทั้ง 3 ด้านได้แก่ 1. ด้านการ

รู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง 2. ด้านการควบคุมและการจัดการพฤติกรรม 3. ด้านการวางแผนและการลงมือปฏิบัติ

2.กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย - หญิง อายุระหว่าง 5 - 6 ปีที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2/2564 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงวิทยาเขตบางนา เขต ประเวศ แขวง ดอกไม้ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 คน โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายจากการสังเกตพฤติกรรมในขณะเรียนออนไลน์ และการประเมินพัฒนาการของเด็กประจำภาคเรียน และได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองในการเลือกกลุ่มเป้าหมายในครั้งนี้

3.เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

1.ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ที่มีต่อการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการจัดการตนเอง จากการศึกษาผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะการจัดการตนเองของ Casel (2020) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการตนเองคือความสามารถในการจัดการอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมของตนเองอย่างเหมาะสมในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งรวมถึงความสามารถในการปฏิบัติพฤติกรรมให้เกิดความพึงพอใจ และการจัดการกับความเครียด การคิดแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม

2.คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ที่มีต่อการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการจัดการตนเอง Casel (2020) และศึกษาขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ของ สุวิทย์ มูลคำ (2552, อ้างใน สิริดา เอี่ยมมา, 2555 : 22) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดการเรียนรู้ โดยมีชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด 8 ชุด 24 กิจกรรม เรื่องราวเกี่ยวกับการจัดการตนเอง

3. แบบประเมินพฤติกรรมการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย โดยใช้แบบประเมินด้วยวิธีการ สังเกตแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ ใส่คะแนนในช่องที่ตรงกับสภาพจริงมากที่สุด มี ระดับคะแนน 3 ระดับคือ 2 คะแนน และ 1 คะแนน โดยมุ่งวัดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการจัดการตนเอง 3 ด้าน คือ 1. ด้านการรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง 2. ด้านการควบคุมและการจัดการพฤติกรรม 3. ด้านการวางแผนและการลงมือปฏิบัติ

4. แบบบันทึกสังเกตพฤติกรรมการจัดการตนเองเด็กปฐมวัย

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้ระยะเวลาทดลอง 8 สัปดาห์ ตั้งแต่เดือนเมษายน - พฤษภาคม 2565 ผู้ศึกษาดำเนินการ 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ขั้นสร้างความเข้าใจ ใช้ระยะเวลา 1 สัปดาห์ ดำเนินการดังนี้

1. เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมประชุมโดยเป็นการพูดคุยผ่านทางเครือข่ายออนไลน์เกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ให้ความรู้ผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย

2. การพบปะพูดคุยกับเด็กผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อทำแบบทดสอบวัดพฤติกรรมการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยพร้อมกัน และดำเนินการส่งชุดกิจกรรมไปยังที่บ้าน

ระยะที่ 2 ขึ้นดำเนินการทดลอง ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์

1. ผู้ปกครองทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่บ้าน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ทั้ง 8 ชุด 24 กิจกรรมและให้ผู้ปกครองสังเกตพฤติกรรมของเด็ก และบันทึกพฤติกรรมของเด็กผ่านแบบบันทึกพฤติกรรม

2. ผู้ปกครองบันทึกภาพ หรือถ่ายวิดีโอเด็กขณะทำกิจกรรม และภาพผลงานของเด็ก

5.สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับการบรรยายพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยและ โดยใช้สถิติวิเคราะห์การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง การใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยการจัดการตนเองในภาพรวมก่อนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยคือ 13.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 2.17 และหลังการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยคือ 22.6 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 2.97 โดยนำค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้มาเปรียบเทียบกัน พบว่า เด็กปฐมวัยมีค่าเฉลี่ยของ คะแนนการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ที่มีต่อการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย แยกเป็นรายด้านก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home พบว่า คะแนนเฉลี่ยการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ด้านการรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ($\mu = 7$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\mu = 3.8$) มีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.2 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการทดลอง ($\sigma = 1.58$) น้อยกว่าก่อนการทดลอง ($\sigma = 3.8$) มีผลต่างของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 2.22

คะแนนเฉลี่ยการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ด้านการควบคุมและการจัดการพฤติกรรม หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ($\mu = 8.2$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\mu = 4.4$) มีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.8 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการทดลอง ($\sigma = 0.44$) น้อยกว่าก่อนการทดลอง ($\sigma = 1.14$) มีผลต่างของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.7

คะแนนเฉลี่ยการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ด้านการวางแผนและการลงมือปฏิบัติ หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย ($\mu = 7.8$) สูงกว่าก่อนการทดลอง ($\mu = 4.8$) มีผลต่างของคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานหลังการทดลอง ($\sigma = 0.83$) น้อยกว่าก่อนการทดลอง ($\sigma = 1.30$) มีผลต่างของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ 0.47

จากการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home รายด้าน 3 ด้าน คือด้านการรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ด้านการควบคุมและการจัดการพฤติกรรม และ ด้านการวางแผนและการลงมือปฏิบัติ พบว่าคะแนนเฉลี่ยการจัดการตนเองทั้ง 3 ด้านเพิ่มสูงขึ้นหลังการทดลองเมื่อเทียบกับก่อนการทดลอง โดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการควบคุมและการจัดการพฤติกรรม รองลงมาคือ ด้านการวางแผนและการลงมือปฏิบัติ และด้านการรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการชุดการเรียนรู้ My Happy Home แยกเป็นรายด้านก่อนและหลังได้รับการทดลอง

(N = 5)

การจัดการตนเอง	ก่อนจัดกิจกรรม		หลังจัดกิจกรรม		ผลต่างของคะแนน(D)
	μ	σ	μ	σ	
1. ด้านการรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง	3.8	0.83	7	1.58	3.2
2. ด้านการควบคุมและการจัดการพฤติกรรม	4.4	1.14	8.2	0.44	3.8
3. ด้านการวางแผนและการลงมือปฏิบัติ	4.8	1.30	7.8	0.83	3

การวิเคราะห์แบบสังเกตพฤติกรรมเด็กปฐมวัยต่อการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ผู้ศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยเข้าใจถึงอารมณ์และแสดงออกถึงพฤติกรรม การจัดการตนเองได้ดีในเรื่องของการวางแผนและการปฏิบัติงานได้อย่างสำเร็จ โดยเริ่มจากการใช้ชุดการเรียนรู้กิจกรรมการฟังนิทานการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะและการร่วมพูดคุยสนทนากับผู้ปกครอง เด็กมีความเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นมากขึ้น และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมกับตนเองและผู้อื่นได้เป็นอย่างดีเหมาะสมและสามารถสังเกตรับรู้ผ่านสื่อที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

ด้านการรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ในช่วงแรกเด็กยังไม่สามารถบอกได้ว่าอารมณ์ของตนเองคืออารมณ์อะไรได้แต่แสดงพฤติกรรมของตนเองออกมา ผ่านท่าทางสีหน้า เมื่อเด็กได้ทำกิจกรรม ชุดการเรียนรู้ที่ 1 และ 2 เด็กเริ่มที่จะถามเกี่ยวกับเนื้อหาของนิทาน เช่น ทำไมสิงโต ถึงเป็นแบบนั้น และเด็กได้รับการอธิบายเกี่ยวกับนิทานและกิจกรรมเด็กเริ่มที่จะเข้าใจในการแสดงออกของอารมณ์มากขึ้น เมื่อเด็กได้ใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 3-6 พบว่า เด็กบอกได้ว่าตนเองรู้สึกอย่างไร เช่น เมื่อได้ทำกิจกรรมหรือได้ทำในสิ่งที่ต้องการ และสามารถบอกได้ว่า รู้สึกดีใจและสนุกมากเลยคะ พร้อมยิ้ม เมื่อเด็กได้รับของที่เด็กอยากได้ เด็กรู้จักที่จะพูดว่าขอบคุณ หนูดีใจมากเลยคะ และชอบมากคะ และเมื่อเด็กได้ใช้ชุดการเรียนรู้ที่ 7-8 พบว่า เด็กส่วนใหญ่เด็กสามารถที่จะแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตัวเองได้อย่างชัดเจน เช่น ในวันนั้นที่หนูร้องไห้ หนูเสียใจที่แม่ไม่ได้พาไป เมื่อก่อนบางนา

ด้านการควบคุมและการจัดการพฤติกรรม ในช่วงแรกเด็กยังไม่สามารถบอกได้ว่า การกระทำของตนเองส่งผลต่อผู้อื่นอย่างไร ก่อนได้รับการใช้ชุดการเรียนรู้ เช่น เด็กจะนั่งร้องไห้ เมื่อทำกิจกรรมภายในชั้นเรียนออนไลน์ไม่ทัน เมื่อเด็กได้ใช้ชุดการเรียนรู้ ชุดที่ 1และ2 พบว่าเด็กเริ่มที่จะบอกได้ว่าพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออกมา คืออะไร เช่น เมื่อไม่ได้สิ่งของที่ต้องการ เด็กจะกระตือรือร้น แต่เมื่อได้รับคำชี้แนะจากผู้ปกครองถึงพฤติกรรม เด็กเริ่มที่จะเข้าใจว่า ทำแบบนี้ไม่ดี และเมื่อได้รับชุดการเรียนรู้ที่ 3 ถึง 6 พบว่าเด็ก มีความเข้าใจในการกระทำของตนเองต่อคนรอบข้างมากขึ้น เช่น ถ้าหนูทำงานบ้านช่วยแม่หรือช่วยเหลือทุกคนในบ้านก็จะรักหนู และในวันถัดมาเด็กก็สามารถที่จะช่วยเหลือคนในบ้านได้ เช่น ล้างรถ เก็บผ้า และเมื่อเด็กได้รับชุดการเรียนรู้ที่ 7-8 พบว่า เด็กส่วนใหญ่เด็กสามารถที่จะบอกได้ว่าพฤติกรรมแบบไหนดีหรือไม่ดี เช่น ถ้าเล่นกับเพื่อนห้ามแกล้งเพื่อนหรือทำร้ายร่างกายเพื่อน ต้องแบ่งของเล่นด้วยกัน และ เด็กสามารถที่จะควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ เช่น เด็กบอกกับคุณแม่ว่า หนูรู้สึกเสียใจมากนะคะ ที่เพื่อนได้อยู่ห้องเดียวกัน แต่หนูก็สามารถมาเจอเพื่อนได้ตอนหลังเลิกเรียน

ด้านการวางแผนและการลงมือปฏิบัติ ในช่วงแรกเด็กไม่สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้สำเร็จด้วยตนเอง โดยจะต้องคอยมีผู้ปกครองคอยกระตุ้นหรือคอยช่วยเหลือ และเมื่อได้รับชุดการเรียนรู้ 1และ 2 พบว่า ในการทำกิจกรรมต่างๆ ผู้ปกครองจะต้องถามถึงการทำงาน เช่น ครูให้ประดิษฐ์ฟาร์มสัตว์ ลูกจะอะไร ลูกตอบ ทำอะไรก็ได้ และนั่งนิ่ง โดยจะมีผู้ปกครองคอยกระตุ้นอยู่ เมื่อได้รับชุดการเรียนรู้ที่ 3-6 เด็กเริ่มมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เด็กมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากขึ้น เช่น เด็กถามแม่ว่า ครูให้ทำอะไร ครูให้ถุงบินแบ็ก ต้องทำยังไงครับ แม่อธิบายขั้นตอนการทำให้เด็กฟัง และเด็กก็สามารถนั่งทำกิจกรรมได้สำเร็จ ด้วยตนเอง และเมื่อเด็กได้รับชุดการเรียนรู้ที่ 7-8 พบว่าเด็กส่วนใหญ่สามารถที่จะกำหนดในการทำกิจกรรมหรือวางแผนขั้นตอนการทำงานได้สำเร็จด้วยตนเอง เช่น เมื่อครูให้ประดิษฐ์หน้ากากของจู้ เด็กสามารถที่จะบอกผู้ปกครองได้ว่าจะทำอะไรและ จะทำอย่างไรก่อน และเด็กส่วนใหญ่สามารถปฏิบัติได้สำเร็จด้วยตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ที่ส่งเสริมการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ผลการศึกษาพบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home มีทักษะการจัดการตนเอง หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ผู้วิจัยมีข้ออภิปราย 2 ประเด็น คือชุดการเรียนรู้ My Happy Home เพื่อส่งเสริมการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ดังนี้

1.การใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ผลการศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้ใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home มีคะแนนเฉลี่ยของการจัดการตนเองหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ทั้งโดยรวมและรายด้านจะเห็นได้ว่าชุดการเรียนรู้ My Happy Home ช่วยส่งเสริมการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยสูงขึ้น

โดยกิจกรรมพืชมินิ ทำให้เด็กเข้าใจถึงการแสดงออกทางอารมณ์ในรูปแบบต่างๆ ได้อย่างชัดเจนและสามารถสื่อสารได้ว่าอารมณ์และการแสดงออกของพฤติกรรมของแต่ละตัวละครส่งผลกระทบต่อคนรอบข้างอย่างไร เด็กได้รู้จักวิธีการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม และเรียนรู้การแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม กิจกรรมเคลื่อนไหวมีการส่งเสริมให้เด็กได้มีการจัดการตนเองเกี่ยวกับการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม ให้เด็กได้ฝึกสมาธิ ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ส่งเสริมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ เด็กได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมมือกับบุคคลภายในครอบครัว ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนอย่างไรให้เหมาะสม การปฏิบัติตนในเชิงบวกต่อผู้อื่น และเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้สามารถคิดวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวเอง ผ่านการพูดคุยกับผู้ปกครองและสามารถบอกแนวทางในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรม กิจกรรมศิลปะ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดและการวางแผนที่ดี ทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ และคิดต่อยอดจากผลงาน ของตนเองเด็กสามารถกำหนดและวางแผนในการทำกิจกรรมและลงมือปฏิบัติกิจกรรมได้สำเร็จ กิจกรรมประกอบอาหารเป็นกิจกรรมที่เด็กส่วนใหญ่ชื่นชอบเพราะเด็กได้ลงมือทำและรับประทานอาหารที่ได้ลงมือทำด้วยตนเอง ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมาย การวางแผน หรือการปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง ทำให้เด็กเกิดความสุข สนุกสนาน เกิดการคิดแก้ไขปัญหาที่ดี เรียนรู้ยังช่วยส่งเสริมให้เด็กมีสมาธิที่ดีในการทำกิจกรรม ส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทำให้เด็กเกิดทักษะการคิด การวางแผน การลองผิดลองถูก การทำงานตามขั้นตอน กิจกรรมภายในชุดการเรียนรู้ยังส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์การต่อยอดผลงานศิลปะ นอกเหนือจากที่ชุดกิจกรรมกำหนด ทำให้เด็กได้คิดผลงานชิ้นใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เกิดทักษะการแก้ไขปัญหา ชุดการเรียนรู้ทำให้เด็กและผู้ปกครองได้มีกิจกรรมปฏิบัติร่วมกันในช่วงสถานการณ์โควิดและยังช่วยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมเด็ก โดยชุดการเรียนรู้ได้รับการสนับสนุนความร่วมมือของผู้ปกครองในการใช้ชุดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมต่างๆ ศึกษาจึงได้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับการร่วมมือของผู้ปกครองที่ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของเด็กเป็นส่วนที่สำคัญ ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีสมาธิที่ดีในการทำกิจกรรม ส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทำให้เด็กเกิดทักษะการคิด การวางแผน การลองผิดลองถูก การทำงานตามขั้นตอน

กิจกรรมภายในชุดการเรียนรู้ยังส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์การต่อยอดผลงานศิลปะนอกเหนือจากที่ชุดกิจกรรมกำหนด ทำให้เด็กได้คิดผลงานชิ้นใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เกิดทักษะการแก้ไขปัญหา ชุดการเรียนรู้ทำให้เด็กและผู้ปกครองได้มีกิจกรรมปฏิบัติร่วมกันในช่วงสถานการณ์โควิดและยังช่วยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมเด็ก โดยชุดการเรียนรู้นี้ได้รับการสนับสนุนความร่วมมือของผู้ปกครองในการใช้ชุดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมต่างๆ ผู้วิจัยจึงได้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับการร่วมมือของผู้ปกครองที่ส่งเสริมทักษะการจัดการตนเองของเด็กเป็นสิ่งที่สำคัญ

2.การจัดการตนเองของเด็กปฐมวัย ทั้ง 3 ด้าน คือด้านการรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ด้านการควบคุมและการจัดการพฤติกรรม และด้านการวางแผนและการลงมือปฏิบัติ พบว่าหลังการทดลองคะแนนเฉลี่ยการจัดการตนเองของเด็กปฐมวัยเพิ่มสูงขึ้นทั้ง 3 ด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการควบคุมและการจัดการพฤติกรรม รองลงมาคือ ด้านการวางแผนและการลงมือปฏิบัติ และด้านการรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง

การควบคุมและการจัดการพฤติกรรม เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยหลังการเรียนรู้ที่สูงสุด เนื่องจากการแสดงออกทางพฤติกรรมของเด็กสามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนและมีการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมได้อย่างดี โดยเด็กได้ทำกิจกรรมภายในชุดการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมให้เด็กได้รู้จักวิธีการจัดการกับอารมณ์และพฤติกรรมของตนเอง เด็กเกิดการเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับอารมณ์และการกระทำของตนเอง ผ่าน กิจกรรมฟังนิทาน ส่งเสริมให้เด็กรู้จักวิธีการจัดการกับอารมณ์พฤติกรรมที่เป็นเชิงบวกหรือเชิงลบ เช่น เมื่อเด็กได้รับของขวัญจากผู้ใหญ่ เด็กกล่าวคำว่าขอบคุณ และพร้อมยกมือไหว้ เมื่อเด็กรู้สึกโกรธ เด็กจะหายใจเข้าลึกๆ นับ 1-10 และกิจกรรมเกมการศึกษาที่ส่งเสริมให้เด็กได้ปฏิบัติหรือเล่นเกมในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองเมื่อมีอารมณ์ต่างๆ เช่น เมื่อเด็กต้องการของเล่นแต่กลับไม่ได้ เด็กสามารถบอกได้ว่า ไม่เป็นไรครับ ของเล่นที่บ้านเยอะแล้ว และ เด็กไม่อยากเรียนพิเศษ เด็กก็บอกกับแม่ว่าวันนี้ขอหยุดได้ไหม หนูต้องขอโทษด้วยนะค่ะ ที่ไม่อยากเรียนพิเศษวันนี้ เพราะ ยังรู้สึกเหนื่อยกับการเดินทางเมื่อวานค่ะ เด็กสามารถปฏิบัติตนช่วยเหลือผู้ครองภายในครอบครัว และรับรู้ว่าการกระทำของตนเองส่งผลที่ดีต่อผู้อื่นอย่างไร โดยผ่านการร่วมผู้คุยกับผู้ปกครองถึงการปฏิบัติตนของเด็กต่อคนในครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ ปราบธนา หาญเมธี (2021) ที่กล่าวว่า เด็กที่อยู่ท่ามกลางการอยู่ร่วมกันกับคนอื่น ซึ่งทำให้เด็ก ได้ฝึกทักษะการจัดการตนเองเรียนรู้ที่จะเข้าใจและการจัดการอารมณ์ของตนเอง รู้จักควบคุมหรือแสดงอารมณ์และพฤติกรรมออกมาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ คำนึงถึงความเหมาะสม ไม่ทำลายความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับคนอื่นได้ และที่สำคัญไม่ทำร้ายผู้ใดให้เดือดร้อนเสียหาย เด็กต้องใช้เวลาลดอดวัยเด็กเพื่อเรียนรู้ทักษะเหล่านี้ท่ามกลางการอยู่ร่วมกับคนอื่นฝึกฝนอย่างต่อเนื่องจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะที่ดี

การวางแผนและการลงมือปฏิบัติ เป็นด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยรองจากด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด การกำหนดเป้าหมายและการวางแผนลงมือปฏิบัติกิจกรรม เด็กเกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายในการทำกิจกรรมและสามารถปฏิบัติงาน หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้เสร็จตามที่กำหนด เมื่อเด็กได้เรียนรู้กิจกรรมต่างๆ ภายในชุดการเรียนรู้ พบว่าเด็กส่วนใหญ่ มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากขึ้น เด็กมีความต้องการที่จะทำกิจกรรมต่างๆ เช่นกิจกรรม

ประดิษฐ์ กิจกรรมประกอบอาหาร ที่อยู่ภายในชุดกำหนดไว้ให้ เด็กเริ่มที่จะสอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมในแต่ละสัปดาห์มีกิจกรรมอะไรบ้าง ในบางกิจกรรมเด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเองโดยไม่ได้สอบถามผู้ปกครอง เพราะเด็กดูจากอุปกรณ์ ที่กำหนดให้ หรือในบางครั้ง ผู้ปกครองบอกแค่ชื่อของกิจกรรม เด็กก็สามารถ ตอบผู้ปกครองได้ว่าครูให้ประดิษฐ์ ใช้ไหมครับแม่ และเด็กบอกกับผู้ปกครองเกี่ยวกับงานที่ต้องการจะทำหรือกิจกรรมต่างๆ โดยผู้ปกครองใช้คำถามในการกระตุ้น เด็กให้เกิดการคิดวางแผน คิดกำหนดเป้าหมายในการทำกิจกรรม เช่น เด็กบอกกับผู้ปกครองว่า “หนูจะประดิษฐ์มงกุฎใช้เศษผ้าในการทำมงกุฎเพื่อให้ผ้าคลุมหน้าไว้คะ ผู้ปกครองก็ถามคำถามกับเด็ก แล้วหนูจะทำไมยังงี้ก่อน” เด็กก็สามารถบอกขั้นตอนการทำมงกุฎได้ เมื่อเด็กได้ทำกิจกรรมที่หลากหลายทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ ต่อยอดจากกิจกรรม ที่กำหนดไว้ ทำให้เด็กเกิดการวางแผนในการทำกิจกรรม การเล่น หรือการคิดแก้ไขปัญหาเมื่อ เด็กปฏิบัติกิจกรรม เช่น กิจกรรมประกอบอาหาร พบว่า อุปกรณ์ที่จัดเตรียมให้ ไม่พอสำหรับความต้องการเด็ก ผู้ปกครองได้ใช้คำถามกระตุ้นเด็ก แล้วหนูจะทำไมอย่างนี้ เมื่อหนูอยากทำต่อแต่ขนมปังหมดแล้ว “เด็ก หนูไม่ใช่ขนมปังก็ได้คะ หนูเอาแป้งโรตีสี่ที่คุณแม่ซื้อมาแทนขนมปังก็ได้คะ”

ด้านรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับการรู้จักอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ผ่านการตั้งคำถามกับผู้ปกครองเกี่ยวกับนิทาน เช่น ทำไม ขาวผ่องเขาทำร้ายสิ่งของรอบข้าง , ทำไมเขาขาวผ่องถึง มีน้ำตาไหลออกมา, แล้วทำไมปยุ่นถึงยอมเอาแอปเปิลมาให้ขาวผ่อง (นิทานขาวผ่องซีโมโห) เด็กเกิดการรับรู้เกี่ยวกับอารมณ์และพฤติกรรมที่แสดงออกมาของตัวละครนิทาน บอกได้ว่าการแสดงพฤติกรรมนี้เรียกว่าอารมณ์อะไร และพฤติกรรมที่แสดงออกมาเหมาะสมหรือไม่ ผ่านการแนะนำของผู้ปกครองในการตั้งคำถามและการอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับนิทาน ซึ่งผู้ศึกษาได้นำนิทานที่ส่งเสริมการรู้จักอารมณ์และวิธีการจัดการเกี่ยวกับอารมณ์และการควบคุมพฤติกรรมอย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ แพลน ฟอร์ คิสส์ (2564) ที่กล่าวว่า ความสามารถที่จะเข้าใจอารมณ์ และควบคุมอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสมตามวัย สามารถรู้เกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึก เช่น มีความสุข เสียใจ ตื่นเต้น หรือโกรธ และส่งเสริมให้เด็กรู้เกี่ยวกับการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เหมาะสมกับกับผู้อื่นและปรับตัวอยู่กับคนอื่นในสังคมอย่างมีความสุขจะทำให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.ในการใช้ชุดกิจกรรม เด็กมีความชื่นชอบการฟังนิทานและการได้ทำกิจกรรมต่อยอดจากนิทาน ครูควรมีกิจกรรมร้องเพลงหรือคำคล้องจองในการดำเนินกิจกรรมเพื่อความสนุกสนานมากขึ้น

2.จากการจัดกิจกรรม การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองช่องทาง Line เป็นวิธีที่สะดวกที่สุด เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่ใช้ Application Line ในการติดต่อสื่อสารส่วนใหญ่และสะดวกรวดเร็ว

เพิ่มขึ้น

3.การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำรอง เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการสนใจในการทำกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ My Happy Home ในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในด้าน Self Awareness ,Self Control

2. ส่งเสริมการจัดการตนเองสำหรับเด็กปฐมวัย โดยบูรณาการร่วมกับรูปแบบการสอนไฮสโคป ให้นักเรียนได้รู้จักวางแผน ลงมือทำและนำเสนอชิ้นงานได้

3.มีการนำชุดการเรียนรู้ My Happy Home เพื่อใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยร่วมกับผู้ปกครองที่บ้านเพื่อฝึกฝนทักษะการจัดการตนเองได้อย่างต่อเนื่องทั้งที่บ้านและโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อสารระดับประถมศึกษา หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 20. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธัญพร จารุไพศาล. (2560). ผลการพัฒนาทักษะสื่อสารวิทยาศาสตร์ด้านการนำเสนอด้วยวาจา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543). นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ SR printing
- แพลน ฟอร์ คิดส์. (2564). คู่มือพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กปฐมวัยสำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ: สถาบันราชานุกูล
- ปรารธนา หาญเมธี. (2021). ทักษะอารมณ์และสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยในวิถี New Normal. พัฒนาทักษะสมอง. กรุงเทพฯ: สถาบันอาร์แอลจี
- วิโรดาภรณ์ ลาบรรเทา. (2557). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองร่วมกับ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เรื่อง ระบบจำนวนเต็ม สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอน
โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการสอนแบบปกติ

The Comparison of Achievement in Science and Technology
Subject on “Air around Us” among Prathomsuksa 3 Students between
the Experience Enhancement Book and Regular Instruction

รวิษฐา ถันทอง¹

Ravissada Thanthong

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างวิธีการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่องอากาศรอบตัวเรา กับวิธีการสอนแบบปกติ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดเทพศิลา เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 214 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ด้วยวิธีจับสลาก จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็น (1) กลุ่มทดลอง ได้แก่ ชั้นป. 3/2 จำนวน 30 คน (2) กลุ่มควบคุม ได้แก่ ชั้น ป. 3/4 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ (1) หนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง อากาศรอบตัวเรา (2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง อากาศรอบตัวเรา จำนวน 40 ข้อที่มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ เท่ากับ 0.89 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ 1.หนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.67/81.06 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง อากาศรอบตัวเรา สูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords): ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; หนังสือเสริมประสบการณ์; การสอนแบบปกติ

Received: 2022-07-20 Revised: 2022-09-27 Accepted: 2022-09-29

¹ สาขานวัตกรรมหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง Master of Education Program in Innovative Curriculum and Learning Management Ramkhamhaeng University. Corresponding Author e-mail: Kruravizz@gmail.com

Abstract

This research aimed to 1. create and find the efficiency of the experience enhancement book in science and technology subject on “Air around Us” for Prathomsuksa 3 in accordance with the 80/80 benchmark, and to 2. compare achievement in science subject among Prathomsuksa 3 students between the experience enhancement book and regular instruction. The population included 214 Prathomsuksa 3 students in Semester 2, 2021, Tepleela School, Bangkok District Office, Bangkok. Simple random sampling was used by lottery method for 2 classes, divided into (1) the treatment group using the experience enhancement book for science and technology subject on “Air around Us,” i.e., 30 students in Prathomsuksa 3/2 (2) the control group using regular instruction, i.e., 32 students in Prathomsuksa 3/4. The instruments included (1) the experience enhancement book for science and technology subject on “Air around Us,” (2) learning management plan on “Air around Us” for Prathomsuksa 3, and (3) the multiple-choice achievement test on “Air around Us,” with 4 choices and 40 questions. The reliability of the entire test was 0.89. Randomized-group and pretest-posttest design were used in the experiment. Mean ($\bar{X}$), S.D., and independent t-test were used for data analysis. The findings revealed as follows. 1. The efficiency of the developed experience enhancement book for science and technology subject on “Air around Us” for Prathomsuksa 3 was 81.67/ 81.06. 2. The achievement in science and technology subject among Prathomsuksa 3 students using the experience enhancement book for science and technology subject on “Air around Us” was significantly higher than regular instruction ($p \leq .05$).

Keywords: Achievement; Experience Enhancement; Regular Instruction

บทนำ (Introduction)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการวางแผนการเรียนรู้และประเมินผลการเรียนของตน แสดงออกอย่างอิสระ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ เรียนรู้จากสภาพจริง จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และมีประสบการณ์ตรงที่สัมพันธ์กับสังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำงานเป็นหมู่คณะ เพื่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีความสุขและสร้างสรรค์ ครูผู้สอนเปลี่ยนบทบาท จากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ชี้แนะแนวทาง จัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้ผู้เรียนและสามารถนำเอาองค์ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาสร้างสรรค์เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้

ผู้เรียน เพื่อพัฒนาตนเองอย่างรอบด้านและสมดุล สร้างสังคม สร้างคุณธรรม จริยธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ เพื่อเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องเต็มตามศักยภาพ

วิทยาศาสตร์เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักในโครงสร้างหลักสูตร โดยมีเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนควรได้รับการพัฒนาและสร้างความเข้าใจว่า วิทยาศาสตร์เป็นทั้งความรู้และกระบวนการสืบเสาะความรู้ ผู้เรียนทุกคนควรได้รับการกระตุ้นส่งเสริมให้สนใจ และกระตือรือร้นที่จะเรียนวิทยาศาสตร์ มีความสงสัย เกิดคำถามในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโลกธรรมชาติรอบตัว การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงต้องสอดคล้องกับสภาพจริงในชีวิต โดยใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย คำนึงถึงผู้เรียนที่มีวิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความถนัดที่แตกต่างกัน

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัย จึงสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการเรียน โดยจัดทำเป็นภาพที่มีสีสันสวยงามและมีเนื้อหาความรู้ที่น่าสนใจ เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม และเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่ให้มีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ส่งเสริมทักษะนิสัยรักการอ่าน เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่ต้องการเรียนตามหลักสูตรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างวิธีการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่องอากาศรอบตัวเรากับวิธีการสอนแบบปกติ

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา สูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติ

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างวิธีการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรากับวิธีการสอนแบบปกติ เป็นการศึกษาเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเทพลีลา สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 214 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดเทพลีลา เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธีการจับฉลากในการสุ่ม ดังนี้

-ครั้งที่ 1 กลุ่มทดลอง ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนวัดเทพลีลา สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ใช้วิธีการเรียนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์

-ครั้งที่ 2 กลุ่มควบคุม ได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนวัดเทพลีลา สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวน 32 คน ใช้วิธีการเรียนแบบปกติ

2. กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) และการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก จำนวน 42 คน จากประชากรจำนวน 214 คน ที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างจากข้อ 1 โดยแบ่งเป็นกลุ่ม เก่ง ปานกลาง อ่อน ดังนี้

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ แบบรายบุคคล (1:1:1) จำนวน 3 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน อ่อน 1 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ แบบกลุ่มย่อย (3:3:3) จำนวน 9 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 3 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ แบบภาคสนาม (10:10:10) จำนวน 30 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญา เก่ง 10 คน ปานกลาง 10 คน อ่อน 10 คน ซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชา วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 8 เรื่อง

2. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชา วิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบด้วย 2 รูปแบบ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในเรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 8 ชั่วโมง และแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ จำนวน 8 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ที่ได้ผ่านการหาความเชื่อมั่นโดยวิธีของ KR-20 ของ Kuder-Richardson ซึ่งมีค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ค่าความยากง่าย

(p) มีค่าตั้งแต่ .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป เพื่อใช้ในการทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลังเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

วิเคราะห์ข้อมูลจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนจากการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ โดยใช้การทดสอบ (t-test)

ผลการวิจัย (Research Results)

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา

ในการดำเนินการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ผู้วิจัยได้นำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่ นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทำการเก็บคะแนนระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียน เพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ดังนี้

-ผลการหาประสิทธิภาพหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเราชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตามขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเราชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้ง 3 ขั้นตอน กล่าวคือ ในการหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 78.75 / 78.33 ขั้นที่ 2 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/ 79.17 และขั้นที่ 3 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.67 /81.08 แสดงว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเราชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเราชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การหา ประสิทธิภาพ	จำนวน นักเรียน (คน)	คะแนน ระหว่างเรียน (E ₁) (80 คะแนน)		คะแนน แบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ (E ₂) (40 คะแนน)		ค่า ประสิทธิภาพ E ₁ /E ₂
		ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ	
รายบุคคล	3	63.00	78.75	31.33	78.33	78.75/78.33
กลุ่มย่อย	9	64.67	80.83	31.67	79.17	80.83/79.17
ภาคสนาม	30	65.33	81.67	32.43	81.06	81.67/81.06

จากตารางที่ 1 สรุปผลการหาประสิทธิภาพหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเราชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเราชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทั้ง 3 ขั้นตอน กล่าวคือ ในการหาประสิทธิภาพขั้นที่ 1 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 78.75 / 78.33 ขั้นที่ 2 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.83/ 79.17 และขั้นที่ 3 การทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.67 /81.08 แสดงว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเราชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ กับ การสอนแบบปกติ

ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเราชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเราชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเราชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	21.20	1.67	30.02*	.0000
หลังเรียน	30	34.47	2.56		

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเราชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม โดยใช้การสอนแบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม โดยใช้การสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม โดยใช้การสอนแบบปกติ

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	32	21.97	1.82	22.24*	0.000
หลังเรียน	32	32.19	2.33		

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มควบคุม โดยใช้การสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.3 ผลวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ และการสอนแบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียน เรื่อง อากาศรอบตัวเราของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ และการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เรื่อง อากาศรอบตัวเราของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ และการสอนแบบปกติ

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
หลังเรียน(กลุ่มทดลอง)	30	34.47	2.56	3.670	.000
หลังเรียน(กลุ่มควบคุม)	32	32.19	2.33		

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียน เรื่อง อากาศรอบตัวเราของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ และการสอนแบบปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดเทพศิลา ด้วยการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา กับการสอนแบบปกติ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

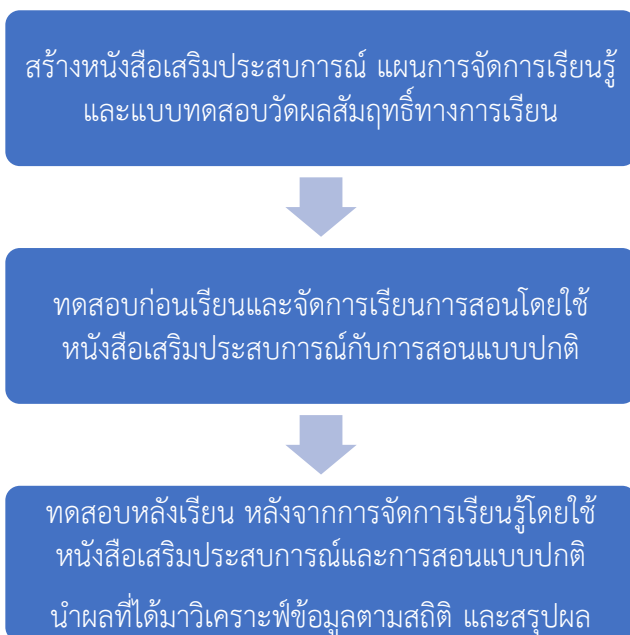
1. หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 81.67/81.08 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดของ E1/E2 คือ 80/80 ซึ่งแสดงว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สอดคล้องกับงานวิจัยของ หยวน จาง (2559) ได้สร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่อง เทศกาลสำคัญของจีน พบว่า หนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่อง เทศกาลสำคัญของจีน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.10/81.33 นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่อง เทศกาลสำคัญของจีน อยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) คือ 4.56 และครูผู้สอนภาษาไทยแก่นักศึกษาจีนมีความคิดเห็นต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่อง เทศกาลสำคัญของจีน อยู่ในระดับมากที่สุด เฉลี่ยรวม ($\bar{X}$) = 4.56

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แตกต่างกับวิธีการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิรัตน์ นามดี (2554) ได้สร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องการปลูกพืชสวนครัว เพื่อใช้ในการสอนงานเกษตร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดพระยาสุเรนทร์ เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การปลูกพืชสวนครัว ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของนักเรียนที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสูงกว่านักเรียนที่ไม่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนที่เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมสาระงานบ้าน มีเจตคติทางการเรียนอยู่ในระดับมาก และจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ในด้านความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหนังสืออ่านเพิ่มเติมแต่ละเล่ม การหาคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ด้านองค์ประกอบ ปก คำชี้แจง จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ เนื้อหา และแบบทดสอบหลังเรียน ผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรหทัย จันทรแจ่ม และคณะ (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่

ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ความจริงของผลไม้ ผลการวิจัยพบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องความจริงของผลไม้มีประสิทธิภาพ 77.80/81.33 และมีค่า IOC เท่ากับ 1.6 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ความจริงของผลไม้ สูงกว่านักเรียนที่ใช้แบบเรียนปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .013) ความพึงพอใจของนักเรียนที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง ความจริงของผลไม้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปเป็นองค์ความรู้ตาม Mapping แผนภาพ แสดงองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย เรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง อากาศรอบตัวเรา สูงกว่าการสอนแบบปกติ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำไปใช้

1.1 ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ เรื่อง อากาศรอบตัวเรา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 รายวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ครูควรดูแลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างใกล้ชิดและทั่วถึง เพื่อให้นักเรียนสามารถปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาจะได้ชี้แนะแนวทางและแก้ไขได้ทันที

1.2 หนังสือเสริมประสบการณ์สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบของการเรียนการสอน ที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แต่ยังคงมีความเหมาะสมของเนื้อหาเกี่ยวกับวัยของผู้เรียนรวมทั้งสื่อในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะต้องเหมาะสม และน่าสนใจ กระตุ้นการอยากเรียนอยากรู้ของผู้เรียน

1.3 ในขั้นตอนการทดลองใช้หนังสือเสริมประสบการณ์นั้น ผู้วิจัยควรให้นักเรียนได้ศึกษาหรืออ่านหนังสือในห้องเรียนโดยผู้วิจัยควรสังเกตพฤติกรรมหรือหากนักเรียนมีข้อสงสัยหรือต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม ผู้วิจัยจะได้อธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนได้ และเป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อนำมาปรับปรุงหนังสืออ่านเพิ่มเติมให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

1.4 การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักสูตร เนื้อหาสาระที่สอนมีความเหมาะสมมีความน่าสนใจและสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

1.5 หนังสือเสริมประสบการณ์ที่สร้างขึ้น มีความน่าสนใจ สีสันสวยงาม มีภาพประกอบที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจมากขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน เมื่อได้ใช้หนังสือแล้ว สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านการคิด เกิดความรู้ และสามารถทำแบบทดสอบได้ดี ซึ่งหนังสือเสริมประสบการณ์นี้สามารถนำไปใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ได้

1.6 ก่อนนำหนังสือเสริมประสบการณ์ไปใช้ ต้องทำความเข้าใจให้ชัดเจนทั้งผู้สอนและผู้เรียน ต้องอ่านคำแนะนำ ในการใช้ให้เข้าใจ ผู้สอนต้องเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้พร้อมและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนาหนังสือเสริมประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบวิธีการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการสอนโดยวิธีอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

2.3 ควรพัฒนาหนังสือเสริมประสบการณ์เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) หรือสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) หรือ e-Learning ประกอบการเรียนการสอน

2.4 ควรมีการส่งเสริมให้มีการสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ สำหรับนักเรียนในระดับชั้นต่างๆต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กาญจนา วัฒนา. (2548). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ธนพรการพิมพ์.
- จินตนา ใบกาชویی. (2542). หลักเกณฑ์ในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ในเอกสารประกอบการประชุมการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ.
- นพพร ธนะชัยพันธ์. (2550). การสร้างและการหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม. เชียงราย: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2543). นวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ยงยุทธ ชำนาญอักษร. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โลกศึกษารายวิชาโลกปริทรรศน์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศึกษานารี ที่สอนโดยหนังสือเสริมประสบการณ์กับการสอนแบบปกติ. กรุงเทพฯ: การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ลักสรดา เป็นใจ. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมายของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบึงอ้ายเจียม ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2547). การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้สู่การพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: ราชบุรีธรรมรักษ์การพิมพ์

การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์
รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ
หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่นที่ 12 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 3
Teaching and Learning Management According to the Learning Model
from the Experience of Information Technology and Police
Operations Course, Police Sergeant Student Course, Batch 12,
Provincial Police Training Center Region 3

นิวัฒน์ นาคสุด¹

Niwat Narksut

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ 2. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่นที่ 12 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 3 โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Yamane (Taro Yamane) และทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 261 นาย ได้มาด้วยวิธีเลือกตามสะดวก (Convenience Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ กับแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าด้วยแผนการศึกษาแบบ One-Group Pre-test/Post-test Design โดยแบบทดสอบความแตกต่างของคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนด้วยการทดสอบแบบ t-test for Paired Samples ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาวิชา ด้านประสบการณ์ของผู้สอน ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ ด้านวิธีสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการ

Received: 2022-08-06 Revised: 2022-08-25 Accepted: 2022-08-29

¹ ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 3 Provincial Police Training Center Region 3. Corresponding Author e-mail: ppr3915@gmail.com

เรียน ด้านการเรียนรู้และพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ (Keywords): ความพึงพอใจ; การจัดการเรียนการสอน; ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The purpose of this study were 1. To evaluate the teaching and learning management according to the learning model from the experience of information technology and police operations courses. 2. To evaluate the learning achievement of students in Police Sergeant Study, information technology, and police operations courses and satisfaction with the teaching and learning management according to the learning model from the experience of information technology and police operations courses. This is qualitative research. The samples used in the research were Police Sergeant Student, Batch 12, Provincial Police Training Center Region 3 using a ready-made table by Yamane (Taro Yamane), and a sample of 261 subjects were selected by convenience sampling method. The instrument used for data collection was the satisfaction assessment of teaching and learning management based on the experiential learning model and the pre- and post-study test. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The values obtained from the One-Group Pre-test and Post-test Design study plan were tested to determine the difference in test scores of pre- and post-study with a t-test for Paired Samples. Research results revealed that 1. Students were satisfied with the teaching and learning management according to the learning model from the experience of information technology and police operations courses in general at a very high level. When each aspect was considered from most to least, the highest level is course content; the instructor's experience using media and equipment; teaching methods; measuring and evaluating learning outcomes; learning and developing student characteristics. 2. Post-study of academic achievement of police sergeants was significantly higher than pre-study at the .01 level.

Keywords: Satisfaction; Teaching and Learning Management; Learning Achievement

บทนำ (Introduction)

กองบัญชาการศึกษา ตำรวจภูธรภาค 1 – 9 และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หรือหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการให้การฝึกอบรมนักเรียนนายสิบตำรวจ เพื่อบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวน

ตำแหน่งผู้บังคับหมู่ (ปฏิบัติงานป้องกันปราบปราม) ตามความต้องการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ เป็นหลักสูตรการศึกษาอบรมที่มีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างให้บุคคลภายนอกผู้มีวุฒิประกาศนียบัตรมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่าที่เข้ารับการฝึกอบรม มีความรู้ความสามารถและทักษะวิชาชีพตำรวจ รวมถึงพัฒนาบุคลิกภาพร่างกายให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานตำรวจในกลุ่มสายงานป้องกันปราบปราม ตลอดจนเตรียมพร้อม ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ กำลังกายและจิตใจ จนสามารถเป็นข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานให้บริการสังคมและประชาชนได้ตรงตามความต้องการอย่างแท้จริง ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 3 ได้ให้ความสำคัญและใส่ใจในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งกลุ่มงานอาจารย์ มีหน้าที่สำคัญ คือ การผลิตนักเรียนนายสิบตำรวจ ให้มีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับความมีวินัยและความรู้ โดยเฉพาะการประยุกต์ทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเอง และสามารถเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ไปสู่การเป็นผู้มีศักยภาพของข้าราชการตำรวจเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการออกไปปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มความสามารถ

ผู้วิจัยได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ โดยใช้ตำราเรียน หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ หมวดการศึกษาทั่วไป วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ (GE) 21104 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2564 จัดพิมพ์โดย โรงพิมพ์ตำรวจ ในการจัดการเรียนการสอน สภาพเดิมเป็นแบบบรรยายในชั้นเรียน โดยบรรยายตามหนังสือเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ (GE) 21104 จากการจัดการเรียนการสอน พบว่า เนื้อหาหนังสือไม่ครอบคลุมกับการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสายงานต่าง ๆ บางหัวข้อในหนังสือเรียนได้ถูกยกเลิกการใช้งาน ด้านอาจารย์ผู้สอนถือเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ถ้าไม่เคยปฏิบัติงานที่หลากหลายหรือผ่านประสบการณ์การปฏิบัติหน้าที่ในสายงานที่เกี่ยวข้องกับระบบสารสนเทศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในการสนับสนุนภารกิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งฝ่ายปฏิบัติการและฝ่ายอำนวยการ ถ้าไม่ได้ติดตามเทคโนโลยีสารสนเทศที่หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาตินำมาใช้ในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนก็จะทำให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน ขาดสมรรถนะที่จะได้ประสบการณ์ตรงหรือประสบการณ์จริงเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนยังไม่สามารถตอบสนองการใช้งานของวิทยากรและนักเรียนได้อย่างครอบคลุม

ความรู้จากประสบการณ์ที่มีอยู่ในตัวบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการความรู้ ประสบการณ์เป็นสิ่งที่มิอาจพลต่อผู้เรียน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เป็นส่วนประกอบของชีวิตจะนำไปสู่การรวบรวมความสามารถในการจัดการที่ยิ่งใหญ่เป็นความสัมพันธ์ที่มีค่าซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ทั้งการยอมรับและการปฏิเสธ (David A Kolb, 1984) การเรียนจากประสบการณ์เป็นกระบวนการเรียนรู้เป็นวงจรประกอบด้วยขั้นตอนการเรียนรู้ต่าง ๆ ผู้เรียนจะนำประสบการณ์มาเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ทุกขั้นตอน โดยผู้สอนและผู้เรียนจะมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถเรียนรู้ได้ดีอันเป็นรูปแบบการเรียนรู้จากการปฏิบัติทุกชนิด การฝึกอบรม การสังเกต การสัมภาษณ์ กิจกรรมกลุ่ม (Bruce J. W. Evans, 1994) การเรียนรู้ของ

ผู้ใหญ่จะเกิด เมื่อบุคคลได้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแล้วมองย้อนอดีตและวิพากษ์วิจารณ์อย่างมี วิจารณ์ญาณ จะเป็นประโยชน์ต่อการทำงานและการดำรงชีพ (Susan Pfeiffer, 1998) ผู้วิจัยจึงให้ ความสนใจกับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ รูปแบบการสอนคือ แผน (Plan) หรือแบบแผน (Pattern) ที่สามารถใช้เพื่อการสอนโดยตรงในห้องเรียนหรือการสอน กลุ่มย่อยหรือเพื่อจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน ได้แก่ หนังสือ ภาพยนตร์ เทปบันทึกเสียง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ รวมไปถึงหลักสูตรรายวิชาสำหรับผู้เรียน รูปแบบการเรียนการสอน แต่ละรูปแบบจะเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามที่รูปแบบที่กำหนดโดยมีประเด็นสำคัญของการศึกษา คือ เรียนรู้ ผ่านประสบการณ์จริง การจะเข้าถึงความรู้อย่างแท้จริงครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าไปมี ประสบการณ์โดยตรงมุ่งเน้นการเรียนรู้ที่นักเรียนได้คิดเองทำเอง เพื่อนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้กับชีวิตและ การทำงานจริง

จากรายละเอียดข้างต้น ผู้วิจัยจึงขอเสนอการวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนการสอน ตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่นที่ 12 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 3” ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย ครั้งนี้จะทำให้ผู้วิจัยสามารถประเมินการสอนของอาจารย์ผู้สอนอันจะนำไปสู่การพัฒนาการสอน โดยมีการจัดทำให้เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาวิชา ด้านประสบการณ์ของผู้สอน ด้านวิธีสอน ด้าน การใช้สื่อและอุปกรณ์ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ด้านการเรียนรู้และพัฒนา คุณลักษณะของนักเรียนซึ่งจะทำให้เรียนนายสิบตำรวจ สามารถนำประสบการณ์จากอาจารย์ ผู้สอนไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อประเมินการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ จากประสบการณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงาน ตำรวจ

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ จากประสบการณ์ ไม่ต่ำกว่า ระดับมาก
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทาง สถิติที่ระดับ .05

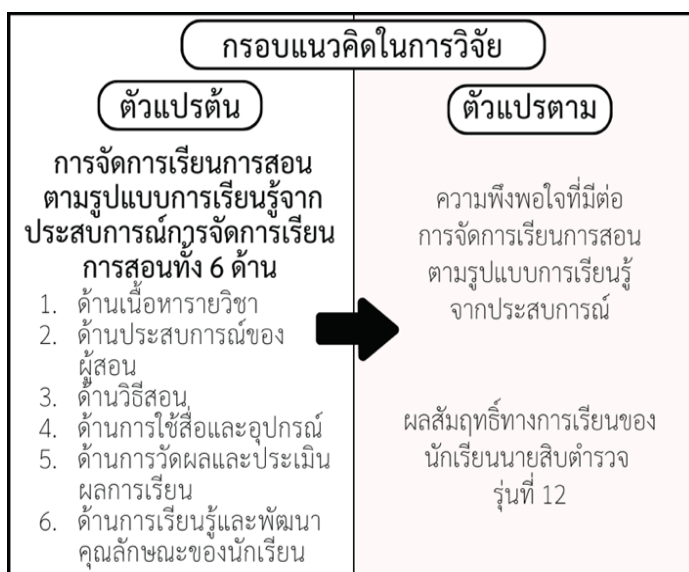
วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจ รุ่นที่ 12 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 3” นี้ การวิจัยใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือวิจัยและการประเมินคุณภาพ
3. ขั้นตอนดำเนินงานวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล

กรอบแนวคิดการวิจัย (Research Conceptual Framework)

จากการทบทวนแนวความคิดความพึงพอใจในการบรรยายการเรียนการสอนซึ่งหมายถึงความรู้สึกรู้สึกพอใจในสภาพการจัดองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนของนักเรียน (สุเทพเมฆ 2531, หน้า 8) ในด้านการสอนของอาจารย์ ด้านสื่อการสอนและอุปกรณ์การสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล รวมถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับจากการเรียนและการทบทวนผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการวิจัยเรื่อง “การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานตำรวจ หลักสูตรนักเรียนนายสิบตำรวจรุ่นที่ 12 ศูนย์ฝึกอบรมตำรวจภูธรภาค 3” มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาในรายด้าน คือ ด้านเนื้อหารายวิชา ด้านประสบการณ์ของผู้สอน ด้านวิธีสอน ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ด้านการเรียนรู้และพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ซึ่งสามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1.1 ด้านเนื้อหารายวิชา นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อตามลำดับ ได้แก่ มีการเตรียม การสอนทั้งเนื้อหาในหนังสือและจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ล่วงหน้า เนื้อหาที่สอนจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ทันสมัย มีการนำเนื้อหาจากการเรียนรู้จากประสบการณ์ สอนเสริมจากเนื้อหาในหนังสือ กิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนการสอน ทบทวนความรู้และประสบการณ์ให้นักเรียนก่อนเรียน และแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ชัดเจน ตามลำดับสอดคล้องกับแนวคิดของ จารุวรรณ เทวกุล ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร

1.2 ด้านประสบการณ์ของผู้สอน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อตามลำดับ ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนได้ประยุกต์แนวคิดจากประสบการณ์ของผู้สอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหา ผู้สอนให้ความสนใจแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงขณะสอน มีความตั้งใจสอนให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวกแก่นักเรียนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีวิธีการสอน กระตุ้นการคิด วิเคราะห์และการแก้ปัญหา ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น กิจกรรมการเรียนสนุกและน่าสนใจ อยู่ในระดับที่ดีมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ วาสน์ระรวย อินทรสงเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์และด้านประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับจากการเรียนในรายวิชานั้น ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทุกสาขาวิชา

1.3 ด้านวิธีสอน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อตามลำดับ ได้แก่ ใช้เทคนิคการสอนโดยนำประสบการณ์เป็นส่วนช่วยในสอน การจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ สอดคล้องกับลักษณะวิชาและวัตถุประสงค์การเรียนการสอน ผู้สอนมีการนำองค์ความรู้ใหม่มาใช้ในการเรียนการสอน มีปลูกฝังความสนใจใฝ่รู้ของนักเรียน ฝึกให้นักเรียนทำงานด้วยความมีวินัยเป็นระเบียบและรอบคอบ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมกันอภิปรายและให้นักเรียนแสดงออกตามความคิดความสามารถของตนตามลำดับ สอดคล้อง

กับแนวคิดของ เกวลี ผังดี และคณะ ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านรายวิชาในหลักสูตร ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน

1.4 ด้านการใช้สื่อและอุปกรณ์ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อตามลำดับ ได้แก่ ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ตหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ มีการใช้สื่อด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) และแอปพลิเคชัน (Application) ต่าง ๆ ในการสอน การใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับบทเรียน เช่น ใบความรู้ เอกสาร อุปกรณ์ใช้วิธีการสอนและใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ผู้สอนนำประสบการณ์ตรงจากการใช้สื่อด้าน IT ที่เป็นประโยชน์มาแนะนำอย่างหลากหลายและใช้สื่อประกอบการสอนอย่างเหมาะสมตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุจิตรา ตรีรัตนกุล ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ มีความเหมาะสมในระดับมาก สำหรับส่งเสริมรอบความคิดด้านเขาวนปัญญาของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษา

1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อตามลำดับ ได้แก่ มีการประเมินการพัฒนาการของนักเรียนอย่างต่อเนื่องและโดยรวม มีแจ้งการกำหนดเกณฑ์การวัดผลหรือการได้คะแนน มีการประเมินการเรียนรู้และการรับรู้ตลอดเวลา มีการวัดและประเมินผลเป็นไปตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า มีการประเมินผลการเรียนทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน วิธีประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียน การสอนตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุชาติ หวังสิทธิเดช และคณะ ผลการเปรียบเทียบทักษะการเรียนรู้หลังการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ สูงกว่าก่อนใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์อยู่ในระดับดี

1.6 ด้านการเรียนรู้และพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียน นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกข้อตามลำดับ ได้แก่ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนและชีวิตประจำวัน ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ด้านทักษะการวิเคราะห์การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านความรู้ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดของ กันตภา สุธธิอาจ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาการเรียนการสอนมีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน 3) ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมี 4 ขั้นตอน คือ (1) เรียนรู้ประสบการณ์ที่จำเป็น (2) ทบทวนและไตร่ตรอง (3) สร้างความคิดรวบยอด (4) ประยุกต์ใช้ตามสภาพจริง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินองค์ประกอบของรูปแบบนี้ พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมากสามารถนำไปใช้ได้ 4) การวัดและประเมินผลของรูปแบบการเรียนการสอน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศกับการปฏิบัติงานสำรวจหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับงานวิจัยของ แววดาว บุญตา ซึ่งผลวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 คณะช่างอุตสาหกรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ ที่จัดกิจกรรมเรียนแบบร่วมมือ โดยพิจารณาจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนและ หลังเรียนในวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาอาชีพช่างอุตสาหกรรม พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียน แบบร่วมมือ ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนทดสอบหลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมสาร.
- กิ่งแก้ว อาริรักษ์ และคณะ. (2548). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบหลากหลาย*. กรุงเทพฯ: เมธีทิปส์.
- ทิตนา เขมมณี. (2550). *รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิตนา เขมมณี. (2558). *องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัญชา แสนทวี. (2542). *การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน*. นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *วิธีการทางสถิติสำหรับงานวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2542). *จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริม.
- รัตนา พรหมภาพ. (2550). *ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา*. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2543). *การพัฒนาการเรียนการสอนทางอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสน์ระรวย อินทรสงเคราะห์. (2553). *ความพึงพอใจของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง วิทยาลัยเทคโนโลยีภูเก็ตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน*. นนทบุรี: วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2549). *การวัดผลการศึกษา*. กทม: ประสานการพิมพ์.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาบรรณ. (2544). *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการประเมินตามสภาพจริง*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์แสงศิลป์.
- Craig. (1987). *Training and development handbook a guide to human resource*. 3rd ed. New Youk: Mc Gray-Hill Companies.

- Felder, R.M. and Henriques, E.R. (1995). Learning and Teaching Styles in Foreign and Second Language Education. *Foreign Language Annual*. 28 (1), 21-31.
- Gunter M.A., Estes T.H., and Mintz S.L. (2007). *Instruction : A Models Approach*. Boston: Pearson Education, Inc.
- Pfeiffer, J. (1998). *Design skills in human resource development*. San Diego : University Associates.
- Stewart, K.L., Felecetti, L.A. (1992). Learning styles of marketing majors. *Educational Research Quarterly*. 15 (2), 15-23.
- Yamane, Taro. 1967. *Statistics, An Introductory Analysis*. 2nd Ed. New York: Harper and Row.

การประเมินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของ
โรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา
อุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST

The Project Assessment for Moral Development of Student by
Buddhist Oriented School of Ban Nongnahai Nonsa-ard School Under
the Office of Udon Thani Primary Education Service Area 1 by Using
the CIPPIEST Model

พินิจ สุขใจ¹

Pinit Sukjai

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อประเมินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด 2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสม โดยเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโครงการ ผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 161 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมมี 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถาม 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 ฉบับที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89 และ 2) แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการประเมินโครงการผ่านเกณฑ์ทุกด้าน โดยกลุ่มผู้บริหารโครงการและผู้ดำเนินโครงการ ประเมินโครงการผ่านเกณฑ์ทุกด้าน ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการ ส่วนกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ ประเมินโครงการผ่านเกณฑ์ทุกด้าน ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการถ่ายทอดความรู้ และ 2. แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 คือ ควรกำหนดวัตถุประสงค์และระยะเวลาของโครงการอย่างเหมาะสม จัดอบรมให้ครูมีความรู้และความสามารถในการดำเนินโครงการ สรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ส่งเสริมกิจกรรมให้นักเรียนนำหลักธรรมมาเป็นฐานในการคิด ยกระดับคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทาง

Received: 2022-07-21 Revised: 2022-08-14 Accepted: 2022-08-22

¹ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 The Director Ban Nongnahai Nonsa-ard School Under the Office of Udon Thani Primary Education Service Area 1. Corresponding Author e-mail: Phinitps@hotmail.com

โรงเรียนวิถิพุทธของนักเรียนให้สูงขึ้น ทำให้โรงเรียนได้รับความเชื่อมั่นจากผู้เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรม
สวดมนต์ ฟังธรรมเป็นประจำ และจัดป้ายนิเทศเพื่อถ่ายทอดความรู้ทางพระพุทธศาสนาทั้งใน
โรงเรียนและนอกโรงเรียน

คำสำคัญ (Keywords): การประเมินโครงการ; คุณธรรมของผู้เรียน; โรงเรียนวิถิพุทธ; รูปแบบ
CIPPIEST

Abstract

The objectives of this research were 1. To assess the project of moral development for the students by the method of Buddhist oriented school for Ban Nongnahai Nonsa-ard School and 2. To study the guidelines for support and developing the morality of students by the method of Buddhist oriented school for ban Ban Nongnahai Nonsa-ard School. This research was mixed by collecting the quantitative and qualitative data from 3 groups as the administrators, project manager and participants for 169 persons. The instruments using for collecting included 2 groups as 1) questionnaires for 2 volumes such as volume 1 with the reliability of 0.86 and volume 2 with the reliability of 0.89 and 2) the interview. The analysis of data includes mean, standard deviation and analysis of content. The results of findings were as follows: 1. For overall of the results on project assessment were passed the criteria for all aspects and were appropriate in high level. There was found that the aspect with the highest level was the process. But, the participants were passed the criteria for all aspects and were appropriate in high level and the aspect with the highest level was the knowledge transferring and 2. The guidelines on support and development the morality of the students by the method of Buddhist Oriented School for Ban Nongnahai Nonsa-ard School Under the Office of Udon Thani Primary Education Service Area 1 were as follows: There would be on limit the objectives and appropriate time for the project, performance on training for knowledge and ability of teachers for project operation, conclusion and report the results of operation for each activity, support the students' activates for bringing the Buddhist doctrine for thinking' base, improving the virtue of the students on the method of Buddhist Oriented School, making the confidence from the school for the concerning people, performance on activity of praying, regular listening the Buddhist sermon and performance of information sign for conveying the Buddhist doctrine in the school and out of school.

Keywords: The Project Assessment; The Morallity of Student; The Buddhist Oriented School; The Model CIPPIEST.

บทนำ (Introduction)

สถานศึกษาถือว่ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ เพราะเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาคำสั่ง และปลูกฝังค่านิยม ทักษะคติความเชื่อต่างๆ แก่นักเรียนและเยาวชน โดยครุมีภาระหน้าที่ในการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียนหรือกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดให้ โดยเน้นทางด้านพุทธิศึกษา เป็นการให้ความรู้ในเนื้อหาวิชาต่างๆ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) และเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2545 ณ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต นายชัยอนันต์ สมุทรวณิช เสนอให้มีการนำหลักธรรมคำสอนพระพุทธศาสนามาบูรณาการการบริหารจัดการในโรงเรียนซึ่งที่ประชุมเห็นชอบกระทรวงศึกษาธิการ จึงเริ่มรับสมัครโรงเรียนที่สนใจ และจัดให้มีการปฐมนิเทศ เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนได้เข้าใจแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงให้มี “ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ” ในทุกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2557)

โรงเรียนวิถีพุทธจึงเกิดขึ้นเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งเป็นวิถีการปรับวิธีคิด ปรับวิธีการสอน เป็นการจัดวิธีการจัดการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ในทางปฏิบัติยังไม่เห็นผลที่เป็น รูปธรรมอย่างชัดเจน เพราะขาดการเรียนรู้หรือศึกษาปัญหาอย่างบูรณาการแบบรอบด้าน และการพัฒนาอย่างไม่ต่อเนื่อง ดังนั้นการที่จะสร้างความกลมกลืนให้กับวิถีชีวิตของสังคมไทย โดยผ่านการปฏิรูปการศึกษานั้นต้องใช้เวลา และวิธีการที่สอดคล้องกับหลักการปฏิบัติในวิถีชีวิตจริงๆ หรือ วิถีธรรมทางพระพุทธศาสนาและประเพณีวัฒนธรรมของสังคมไทยด้วย เพราะประชาชนคนไทยส่วนใหญ่ นับถือพระพุทธศาสนา เมื่อพิจารณาตามหลักการปฏิบัติหรือหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา แล้ว การจัดการศึกษาโรงเรียนแบบวิถีพุทธ ที่เริ่มต้นพัฒนาจากการกิน อยู่ ดู ฟังเป็น ตามหลักไตรสิกขา อันประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา จึงสร้างความมั่นใจได้ว่า โรงเรียนวิถีพุทธ เป็นการ เริ่มต้นปฏิรูปการศึกษาอย่างแท้จริง ดังที่สมเด็จพระพุฒาจารย์ ได้กล่าวไว้ว่า “การปฏิรูปการศึกษา สอดคล้องกับรากฐานของสังคมไทยอย่างไม่มีครั้งใดที่ตรงเหมือนครั้งนี้แล้ว” นั่นคือการยึดหลัก ไตรสิกขาเป็นหลักการดำเนินการพัฒนาการศึกษาแบบโรงเรียนวิถีพุทธ เพื่อพัฒนามนุษย์สู่ชีวิตที่ สมบูรณ์ โดยอาศัยแนวคิด บวร คือ ผู้ปกครองนักเรียน คณะพระสงฆ์ และผู้บริหาร ครูอาจารย์ใน โรงเรียน หรือ บ้าน วัด และโรงเรียน เป็นผู้รับผิดชอบร่วมกัน จากนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งการเกิดขึ้นของโรงเรียนวิถีพุทธเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในประเทศไทย การปฏิรูปการศึกษาของไทยเริ่มต้นจากแนวความคิดของนักศึกษามานานแล้ว แต่การขับเคลื่อนยังไม่พร้อมกันถึงเป็นกระบวนการทั้งประเทศ จึงมีความจำเป็นต้องอาศัยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นจุดขับเคลื่อนกันทั้งประเทศ คือ กฎหมายเป็นกลไกสำคัญที่ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาอยู่ในขณะนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

มาตรา 8 กล่าวถึงหลักในการศึกษาไว้ว่า (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (พระณพัฒนภรณ์ แสงวงศ์, 2559)

“โรงเรียนวิถีพุทธ” จึงเป็นหนึ่งในแนวคิดโรงเรียนรูปแบบใหม่ โดยนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารและการพัฒนาผู้เรียนโดยรวมของสถานศึกษา โดยอาศัย แนวคิด บวร ซึ่งเป็นแนวคิดในการรวมตัวกันของบ้าน วัด และโรงเรียน บ้านคือผู้ปกครอง นักเรียน วัดคือ พระสงฆ์ โรงเรียนคือคณะผู้บริหาร ครู อาจารย์ในโรงเรียน รวมตัวกันบริหารจัดการ การศึกษา และเข้ามามีส่วนร่วมที่สำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนหรือนักเรียนในโรงเรียน และเป็นที่ถูกจับตามองกันว่า การจัดการศึกษาโรงเรียนด้วยหลักพุทธธรรม จะเป็นส่วนในการที่จะแก้ไขปัญหา ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนได้มากน้อยแค่ไหนเพียงไร ในการปฏิรูปเพื่อพัฒนาการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งมีจุดเน้นพัฒนาผู้เรียนโดยใช้หลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา อย่างบูรณาการ ให้ผู้เรียนได้ เรียนรู้ผ่านการพัฒนา “การกิน อยู่ ดู ฟังเป็น” คือ มีปัญญาเข้าใจในทางคุณค่าแท้และคุณค่าเทียม ใช้กระบวนการทางวัฒนธรรมแสวงปัญญา และมีวัฒนธรรมเมตตาเป็นฐานการดำเนินชีวิตที่ดีงาม

ในฐานะที่โรงเรียนบ้านหนองนาโฮโนนสะอาด สังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ได้ดำเนินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ และได้รับรางวัลโรงเรียนวิถีพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 11 ประจำปี 2563 โดยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2563 จึงมีความจำเป็นต้องประเมินเพื่อให้ได้ผลชัดเจนว่าโครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ เพียงใดมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประเมินโครงการ ซึ่งจะประเมินทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPPIEST

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อประเมินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาโฮโนนสะอาด
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาโฮโนนสะอาด

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
การวิจัยครั้งนี้ ใช้การเก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้
1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1.1.1 กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด/ผู้บริหารโครงการ จำนวน 5 คน

1.1.2 กลุ่มผู้ดำเนินโครงการ ได้แก่ ครูโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด จำนวน 18 คน

1.1.3 กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด จำนวน 227 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด/ผู้บริหารโครงการ จำนวน 4 คน ผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 17 คน ผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 140 คน รวม 130 คน โดยคำนวณ จากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607 - 610) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของประชากร

1.3 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการ เลือกแบบเจาะจง (Purposive) โดยเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการ ตลอดทุกกิจกรรม และเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด/ผู้บริหารโครงการ จำนวน 1 คน กลุ่มผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 3 คน และกลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 คน รวม 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 แบบสอบถาม เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลประเมินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

2.1.1 แบบสอบถาม สำหรับผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายทอดความรู้ของโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.1.2 แบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับ การประเมินบริบท การประเมินปัจจัยนำเข้า การประเมินกระบวนการ การประเมินผลผลิต การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายทอดความรู้ ของโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างสำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้บริหาร ผู้ดำเนินโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการ เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

3. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ รวมทั้งสิ้น 3 ฉบับ ดังนี้

3.1 แบบสอบถาม สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามจำนวน 2 ฉบับ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารแนวคิด ทฤษฎีมาสร้างเกณฑ์การประเมินทั้ง 2 ด้าน และใช้ตัวบ่งชี้ของเกณฑ์การประเมิน มากำหนดเป็นข้อคำถามของแบบสอบถาม

3.1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมประเด็นที่จะศึกษา

3.1.3 ตรวจสอบความเที่ยงของเนื้อหาของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถาม ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อรายการกับตัวบ่งชี้ของเกณฑ์การประเมิน และคำนิยามศัพท์ของการประเมินครั้งนี้ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC = Index of Items Objective Congruence) พิจารณาความเหมาะสมจากค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป จึงถือว่า แบบสอบถามนั้นมีความเที่ยงตรง สามารถนำไปสอบถามได้ ซึ่งจากการให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบเครื่องมือประเมิน พบว่า แบบสอบถามฉบับที่ 1 มีข้อคำถาม จำนวน 40 ข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 1.00 และแบบสอบถามฉบับที่ 2 มีข้อคำถาม จำนวน 40 ข้อ โดยมีค่า IOC ระหว่าง 1.00

3.1.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มผู้บริหาร ดำเนินโครงการและผู้ร่วมโครงการที่ไม่ใช่ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน

3.1.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับจากการทดลองใช้มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบอัลฟา (α - Coefficient Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ปรากฏผลคุณภาพเครื่องมือ คือ แบบสอบถามฉบับที่ 1 กลุ่มผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ มีค่าความเชื่อมั่น 0.86 และแบบสอบถามฉบับที่ 2 กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ มีค่าความเชื่อมั่น 0.89

3.2 แบบสัมภาษณ์

3.2.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์

3.2.2 นำแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างแล้วไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจคุณภาพ ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมประเด็นที่จะปรึกษา

3.2.3 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบจนสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างตามที่ได้รับระบุไว้ และรับคืนด้วยตนเอง โดยได้รับคืน จำนวน 161 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 คน

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยตนเองตามเวลาที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวก

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูล 2 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และการถ่ายโยงความรู้ ของโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน โดยใช้หลักเกณฑ์การแปลผลระดับคะแนนเฉลี่ยของเบสท์ (Best, 1997) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง โครงการมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

พร้อมทั้งประเมินทุกด้าน และทุกรายการตามเกณฑ์การตัดสินที่กำหนดไว้ คือ ต้องมีค่าเฉลี่ย 3.50 ขึ้นไป

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ จึงใช้การสัมภาษณ์และตรวจสอบข้อมูล แบบสามเส้า (Triangulation) จากบุคคล 3 ฝ่าย คือ กลุ่มผู้บริหาร ผู้ดำเนินโครงการ และผู้เข้าร่วม โครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี

เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบอัลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาโฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาโฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้บริหารและดำเนินโครงการ

องค์ประกอบการประเมิน	ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการ (n = 21)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านบริบท	4.09	0.29	มาก
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.05	0.17	มาก
3. ด้านกระบวนการ	4.12	0.31	มาก
4. ด้านผลผลิต	4.01	0.16	มาก
5. ด้านผลกระทบ	4.07	0.33	มาก
6. ด้านประสิทธิผล	4.00	0.15	มาก
7. ด้านความยั่งยืน	4.06	0.34	มาก
8. ด้านการถ่ายทอดความรู้	4.03	0.16	มาก
รวม	4.05	0.09	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้บริหารและดำเนินโครงการรวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมา คือ ด้านบริบท ($\bar{X} = 4.09$) ด้านผลกระทบ ($\bar{X} = 4.07$) ด้านความยั่งยืน ($\bar{X} = 4.06$) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 4.05$) ด้านการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 4.03$) และด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.01$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.00$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินการประเมินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ของกลุ่มที่ 2 ผู้เข้าร่วมโครงการแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ

รายการ	ผู้เข้าร่วมโครงการ (n = 140)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านบริบท	4.08	0.29	มาก
2. ด้านปัจจัยนำเข้า	4.07	0.18	มาก
3. ด้านกระบวนการ	4.13	0.29	มาก
4. ด้านผลผลิต	4.03	0.14	มาก
5. ด้านผลกระทบ	3.89	0.36	มาก
6. ด้านประสิทธิผล	4.01	0.17	มาก
7. ด้านความยั่งยืน	3.96	0.32	มาก
8. ด้านการถ่ายทอดความรู้	4.17	0.22	มาก
รวม	4.05	0.11	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ รวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) และผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 4.17$) รองลงมา คือ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.13$) ด้านบริบท ($\bar{X} = 4.08$) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 4.07$) ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.03$) ด้านประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.01$) และด้านความยั่งยืน ($\bar{X} = 3.96$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านผลกระทบ ($\bar{X} = 3.89$)

3. ผลการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

ผลจากสัมภาษณ์ผู้บริหารโครงการ ผู้ดำเนินโครงการ ผู้เข้าร่วมโครงการ ได้ข้อสรุปแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 คือ ควรกำหนดวัตถุประสงค์และระยะเวลาของโครงการอย่างเหมาะสม จัดอบรมให้ครูมีความรู้และความสามารถในการดำเนินโครงการ สรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ส่งเสริมกิจกรรมให้นักเรียนนำหลักธรรมมาเป็นฐานในการคิด ยกย่องคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของนักเรียนให้สูงขึ้น ทำให้โรงเรียนได้รับความเชื่อมั่นจากผู้เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมสวดมนต์ ฟังธรรมเป็นประจำ และจัดป้ายนิเทศเพื่อถ่ายทอดความรู้ทางพระพุทธศาสนาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้บริหารและดำเนินโครงการรวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกระบวนการ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก โรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด ผู้บริหารและผู้ดำเนินโครงการเข้าใจในแผนการจัดกิจกรรมโรงเรียนวิถีพุทธทุกกิจกรรม และกิจกรรมที่จัดขึ้นตรงกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และเป็นไปตามแผนการดำเนินงานกำหนดไว้ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลของโครงการและมีการสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธิกา สุขะวิหะ (2560) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การประเมินโครงการการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธโรงเรียนวัดเนินพระ (ทรงบัณชิตยราชวรารังสรรค์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า สำหรับผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียง ลำดับค่าเฉลี่ยจากน้อยไปหามาก สามลำดับแรก ปรากฏว่า ด้านกระบวนการ อยู่ในลำดับแรก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสิริสัมพันธ์ คำนุ่น (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโรงเรียนวิถี

พุทธ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ อยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ รวมทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์ที่กำหนดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการถ่ายทอดความรู้ ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียน ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีและถ่ายทอดความรู้หลักพุทธธรรมหรือหลักไตรสิกขาต่อครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนได้ โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ทางพระพุทธศาสนาสู่ชุมชนได้ และจัดป้ายนิเทศเพื่อถ่ายทอดความรู้ทางพระพุทธศาสนาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมวิกา สุขะวิระ (2560) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การประเมินโครงการการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนวัดเนินพระ (ทรงบัณฑิตยราษฎร์รังสรรค์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า สำหรับนักเรียนโดยรวมและรายด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสิริสำพันธ์ ดำนุ่น (2564) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ อยู่ในระดับมาก

3. แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 คือ ควรกำหนดวัตถุประสงค์และระยะเวลาของโครงการอย่างเหมาะสม จัดอบรมให้ครูมีความรู้และความสามารถในการดำเนินโครงการ สรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ส่งเสริมกิจกรรมให้นักเรียนนำหลักธรรมมาเป็นฐานในการคิด ยกย่องคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของนักเรียนให้สูงขึ้น ทำให้โรงเรียนได้รับความเชื่อมั่นจากผู้เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมสวดมนต์ ฟังธรรมเป็นประจำ และจัดป้ายนิเทศเพื่อถ่ายทอดความรู้ทางพระพุทธศาสนาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรวดี ชุตินวงศ์ (2562) ได้ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารงานของโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานโรงเรียนวิถีพุทธ ภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่า ด้านที่มีการบริหารงานของโรงเรียนสูงสุด คือ ด้านถือกุศลสัมพันธโรงเรียนวิถีพุทธ และชุมชน และด้านที่มีการบริหารงานของโรงเรียนต่ำสุด คือ ด้านบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ 2. แนวการบริหารงานโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชัยนาท ได้แก่ 2.1 ผู้บริหารโรงเรียนมีการจัดตั้งคณะดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ มีการจัดประชุมครู เพื่อให้ครูร่วมกันเพื่อร่วมกันกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ เป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียนวิถีพุทธ 2.2 ด้านการจัดวิถีพุทธสู่การเรียนรู้มีผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมพัฒนาเทคนิคและ

วิธีการวัดประเมินผล ด้านการเรียนรู้ต่างๆ แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยให้คำแนะนำการดำเนินงาน และกำกับ ติดตามการดำเนินงานการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้บรรลุเป้าหมาย

2.3 ด้านกิจกรรมเสนอแนะ การพัฒนา มีการเสนอขออนุมัติการจัดกิจกรรมพิจารณาอาหารในที่ประชุม มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงาน ผู้บริหารโรงเรียนชี้แจงให้คณะครูทราบถึงแนวทางการปฏิบัติกิจกรรม และ ขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรม

2.4 ผู้บริหารจัดประชุมบุคลากร และเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มี ส่วนร่วมเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ

2.5 ด้านการก่อกลุ่สัมพันธ์โรงเรียนวิถีพุทธ ผู้บริหารจัดประชุมบุคลากร เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการการดำเนินงาน ประสานความร่วมมือ ซึ่งสถานศึกษามีการประสานงานจัดกิจกรรมทางศาสนา และประเพณี โดยมีวัด และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และทางสถานศึกษามีการกำหนดชั่วโมงกิจกรรมเพื่อ สังคมและสาธารณะประโยชน์ในหลักสูตรสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระณพัฒนภรณ์ แสงวงศ์ (2559) ได้ทำการศึกษา เรื่อง แนวทางการจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธ ผลการวิจัยพบว่า (1) ด้านกายภาพ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญ ด้านพระพุทธศาสนาน้อย ขาดการสนับสนุนงบประมาณ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกไม่เอื้อต่อการ จัดกิจกรรมทางพุทธศาสนา (2) ด้านการเรียนการสอน พบว่า บุคลากร ไม่มีความรู้ ความเข้าใจใน พระพุทธศาสนา และขาดการ บูรณาการพุทธศาสนาในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (3) ด้านพฤติกรรมครู ผู้บริหารโรงเรียนและนักเรียน พบว่า บุคลากรในโรงเรียนให้ความสนใจวิทยาการสมัยใหม่มากกว่า และ ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี (4) ด้านการส่งเสริมวิถีพุทธ พบว่า บุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กไม่มีเวลาส่งเสริม วิถีพุทธ และขาดความร่วมมือจากครู นักเรียน และชุมชน (5) ด้านกิจกรรมประจำวันพระ พบว่า โรงเรียน จัดกิจกรรมประจำวันพระน้อยเกินไป และขาดการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้บริหารและดำเนินโครงการ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านประสิทธิผล ดังนั้น ควรมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมของโครงการให้สามารถยกระดับคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ กระตุ้นครูให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของนักเรียนให้สูงขึ้น

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล โครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการ พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านผลกระทบ ดังนั้น ในการจัดกิจกรรมของโครงการควรมุ่งพัฒนานักเรียนให้เห็นคุณค่าใน

การรักษา และสืบทอดพระพุทธศาสนา ทำงานและเรียนรู้อย่างตั้งใจ อดทน ขยันหมั่นเพียร และเป็นผู้ที่มีสุขภาพจิตดี แจ่มใส ร่าเริง เปิกบาน

2.3 แนวทางการส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 คือ ควรกำหนดวัตถุประสงค์และระยะเวลาของโครงการอย่างเหมาะสม จัดอบรมให้ครูมีความรู้และความสามารถในการดำเนินโครงการ สรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม ส่งเสริมกิจกรรมให้นักเรียนนำหลักธรรมมาเป็นฐานในการคิด ยกย่องคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของนักเรียนให้สูงขึ้น ทำให้โรงเรียนได้รับความเชื่อมั่นจากผู้เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมสวดมนต์ ฟังธรรมเป็นประจำ และจัดป้ายนิเทศเพื่อถ่ายทอดความรู้ทางพระพุทธศาสนาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST ในด้านสิ่งแวดล้อม

2.2 ควรศึกษาวิจัยโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธ ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1

2.3 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลต่อการประเมินโครงการการพัฒนาคุณธรรมผู้เรียนตามแนวทางโรงเรียนวิถีพุทธของโรงเรียนบ้านหนองนาไฮโนนสะอาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยใช้รูปแบบ CIPPIEST

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภา.

จิรวดี ชูติพงศ์. (2562). แนวทางการบริหารงานของโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยนาท. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

พระมหาสิริสัมพันธ์ ดำนุ่น. (2564). การบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

พระณพัฒนกรณ์ แสงวงศ์. (2559). แนวทางการจัดการศึกษาโรงเรียนวิถีพุทธ.

วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

เมวิกา สุขะวิหะ. (2560). การประเมินโครงการการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ โรงเรียนวัดเนินพระ (ทรงบัณฑิตยราษฎร์รังสรรค์) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- ประถมศึกษาระยะของ เขต 1. งานนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2557). *โรงเรียนวิถีพุทธ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Best, J. W. (1997). *Research in Education*. (3rd ed.). Englewood Cliffs N.J.:
Prentice-Hall.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research
Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.

การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

Learning Management Social Studies by Using Problem Base Learning (PBL) For 3rd Secondary Students

วิฑูรย์ พันธวงศ์¹ นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ² สายรุ้ง บุปผาพันธ์³

Witoon Panvong, Niwes Wongsuwan, Sairoong Bubpaphan

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 2. เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 3. เพื่อเสนอแนะข้อมูลการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้ 1. ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการคิดแก้ปัญหาการแยกองค์ประกอบโครงสร้างของปัญหาจากเหตุผลหลัก เหตุผลรอง และข้อมูลส่วนย่อย มีการสร้างระบบการทำงานร่วมกัน การแบ่งภาระงาน การรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ทักษะการสืบค้นข้อมูล การเรียบเรียงข้อมูล ความสามัคคี กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นที่เป็นไปในทางที่เหมาะสม ผู้เรียนมีการตัดสินใจด้วยเหตุผลมากขึ้น 2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนมีคะแนนที่สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. ข้อเสนอแนะการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อ

Received: 2022-09-08 Revised: 2022-09-21 Accepted: 2022-09-25

¹ สาขาวิชาการสอนสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Department of Social Studies Teaching, Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author e-mail: sunnyindie@gmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Education,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Education,
Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

พัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยปรับปรุงเนื้อหา การจัดกิจกรรมให้ทันเหตุการณ์ อยู่เสมอ เป็นปัจจุบัน แบบทดสอบ สื่อการสอนที่หลากหลายมากขึ้น การวัดและประเมินผล มีการนำเทคโนโลยีเข้าช่วยในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความน่าสนใจและชัดเจนมากขึ้น

คำสำคัญ (Keywords): การจัดการเรียนรู้; วิชาสังคมศึกษา; การใช้ปัญหาเป็นฐาน

Abstract

Research was Learning Management Social Studies by Using Problem Base Learning (PBL) for 3rd Secondary Students. It was the Pre-Experimental Research. It was pre-experimental research by using One Group Pre-test Post-test Design. The example groups were the 3rd Secondary Students room 3/2 for 2021 academic year Wat Songtham School Phrapradaeng Samut Prakan for total 42 persons by Simple random Sampling. Researcher worked for 2nd semester for 2021 academic year. The objectives were as, to study learning management to achieved result from pretest and posttest and the for suggestion data for Learning Management Social Studies by Using Problem Base Learning (PBL) for 3rd Secondary Students. The experimental for research was lesson plan for social subject and the achievement test number 40 items. **Result had found that :** 1. Learning Management Social Studies by Using Problem Base Learning (PBL) for 3rd Secondary Students had found that learners could develop themselves by using problems solving skills. They knew how to classify main and less point detail. They knew teamworking helping and care for other reasons. They knew by using arrangement data harmony and the action by appropriately. Learners can decision with good reason and good for their learning progressive. 2. Comparing the achievement for pre-test and posttest by using Learning Management Social Studies by Using Problem Base Learning (PBL) for 3rd Secondary Students had found that. The pre-test points average as ($\bar{X}$) = 12.833 then (S.D) as = 2.844. The point for posttest averages as ($\bar{X}$) = 21.214 then (S.D) as = 3.460 by have significant by statistics as 0.05 which concern to hypnotists as set. 3. The suggestion for Learning Management Social Studies by Using Problem Base Learning (PBL) for 3rd Secondary Students by some detail as follow: Improve matter for subject and make still be modern activity more have media to learn then evaluation by using technology to be just for management push learners more clear and then interesting

Keywords: Learning Management; Social Studies; Using Problem Base Learning

บทนำ (Introduction)

ในโลกยุคปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็วมนุษย์มีการพัฒนาต่อเนื่องอย่างไม่มีการสิ้นสุดการพัฒนาต้องอาศัยหลักการจัดการศึกษาและเทคโนโลยีเข้าช่วยจึงมีการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560 เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า เป็นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพให้คนในชาติมีความสามารถในระดับสากล ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 กล่าวถึงเป้าหมายมุ่งพัฒนาผู้เรียนด้านคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) คุณลักษณะ(3Rs) ได้แก่ การอ่านออกเสียง (Reading) การเขียนได้(Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) ทักษะการเรียนรู้ (8Cs) ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะการแก้ปัญหา(Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ นวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communication, Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ลักษณะของปัญหาในการจัดการเรียนรู้ การเตรียมตัวของครูก่อนการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้ และบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่เน้นในสิ่งที่ผู้เรียนอยากเรียนรู้ เกี่ยวข้องกับบทเรียน อาจเป็นปัญหาของตนเองหรือปัญหาของกลุ่ม ซึ่งครูจะต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนการจัดการเรียนรู้ตามความสนใจของผู้เรียนตามความเหมาะสม จากนั้นครูและเด็กร่วมกันคิดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหานั้น โดยปัญหาที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้บางครั้งอาจเป็นปัญหาของสังคมที่ครูเป็นผู้กระตุ้นให้คิดจากสถานการณ์ ข่าว เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น จะเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และต้องเรียนรู้จากการเรียน (learning to learn) เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนในกลุ่ม การปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) นำไปสู่การค้นคว้าหาคำตอบหรือสร้างความรู้ใหม่บนฐานความรู้เดิมที่ผู้เรียนมีมาก่อนหน้านี้ จุดมุ่งหมายเพื่อฝึกทักษะการคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และเป็นระบบให้แก่ นักเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ คิดวิจารณ์ญาณ การสืบค้นและรวบรวมข้อมูล กระบวนการกลุ่ม การบันทึกและการอภิปราย

ในหลักธรรมอริยสัจ หมายถึง ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ อันเป็นหลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนาที่กระบวนการแก้ปัญหา ได้ดังนี้

ปัญหา : ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้) ความจริงที่ว่าด้วยความทุกข์ คือ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ มนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะเป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ ต่างก็มีความทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น ความทุกข์จึงเกิดขึ้นกับใครก็ได้ทุกขณะ เราจึงไม่ควรประมาทและพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความจริงของทุกข์นั้น ๆ ความทุกข์เกิดขึ้นที่ไหน และมีกระบวนการเกิดขึ้นได้อย่างไร ฉะนั้น ความสุขและความทุกข์ของคนเรานั้นเกิดขึ้นที่กายและที่ใจ เมื่อมีการกระทำเกิดขึ้นหรือมีพฤติกรรมเกิดขึ้น และเมื่อการกระทำนั้นผ่านไปแล้ว บางทีก็ทำให้เกิดความสุขและความทุกข์ได้เช่น จดจำการกระทำนั้นได้ และได้นึกคิดเกี่ยวกับการกระทำนั้น ทำให้เกิดความไม่พอใจ เกิดความแค้นใจ เกิดความโศกเศร้าใจ เป็นต้น นี้เรียกว่า ความทุกข์

สาเหตุ: สมุทัย (หลักธรรมที่ควรละ) ความจริงที่ว่าด้วยเหตุให้เกิดทุกข์ คือ เหตุเกิดแห่งความทุกข์เพราะความทุกข์หรือปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นมีสาเหตุเกิดจากอะไรบางอย่างไม่ได้เกิดขึ้นลอย ๆ โดยไม่มีเหตุหลักธรรมที่ควรละ เพื่อไม่ให้เกิดทุกข์ต่างๆที่ควรรู้

วิธีการแก้ไขปัญหา: นิโรธ (หลักธรรมที่ทำให้บรรลุ) ความจริงที่ว่าด้วยความดับทุกข์ คือ ความดับทุกข์หรือดับปัญหาต่าง ๆ พุทธศาสนามีหลักคำสอนเกี่ยวกับเรื่องความสุขมากมาย จุดหมายสูงสุด คือ นิพพาน เป็นบรมสุขที่สูงที่สุด แบ่งออกเป็น

สามีสสุข คือ ความสุขทางกายที่เกิดจากวัตถุภายนอก เรียกว่า กามสุข คือความสุขที่เกิดประสาทสัมผัสทั้ง 5 (ตา หู จมูก ลิ้น กาย) ทำให้เกิดความพอใจ เป็นความสุขของคนทั่วไป

นิรามิสสุข คือ ความสุขที่ไม่อิงอาศัยวัตถุภายนอก เรียกว่า ความสุขทางใจ ความสุขประเภทนี้มีตั้งแต่ขั้นต่ำสุดไปจนถึงสูงสุด คือ นิพพาน ความสุขขั้นต่ำ คือ การได้รับบอญ์จากพ่อแม่ ความไม่มีศัตรู ไม่มีผู้เกลียดชัง มีผู้ให้ความรักใคร่ นับถือ ยกย่องสรรเสริญ ไม่คิดร้ายต่อใคร ไม่มี ความวิตกกังวล ไม่หวาดระแวง ไม่คิดฟุ้งซ่าน

การดำเนินการ : มรรค (หลักธรรมที่ควรเจริญ หรือทำให้เกิดขึ้น) ความจริงที่ว่าด้วยทางแห่งความดับทุกข์) มรรค คือ ข้อปฏิบัติที่ทำให้พ้นจากความทุกข์หรือปัญหาต่างๆ เช่น มัชฌิมาปฏิปทา มี 8 ประการ

1. การมีกัลยาณมิตร คือการมีเพื่อนที่ดีที่แนะนำประโยชน์
2. ความถึงพร้อมด้วยศีล คือ การมีวินัย มีระเบียบในชีวิตของตนและการอยู่ร่วมกัน
3. ความถึงพร้อมด้วยฉันทะ คือ ความพอใจใฝ่รักในปัญญา ในจริยธรรม ใฝ่รู้ความจริง และใฝ่ในความดี
4. ความถึงพร้อมด้วยการที่จะฝึกฝนพัฒนาตนคือการรู้จักฝึกฝนพัฒนาตน
6. ความถึงพร้อมด้วยทวิญญู คือ การยึดถือ เชื่อถือในหลักการและมีความเห็นความเข้าใจพื้นฐานที่มองเห็นสิ่งทั้งหลายตามเหตุผล
7. ความถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาท คือ มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ เห็นคุณค่าของกาลเวลา เห็นความเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่กระตุ้นเตือนให้เร่งรัดการค้นคว้าให้เข้าถึงความจริงหรือในการทำชีวิตที่ดำรงให้สำเร็จ

8. การรู้จักใช้ความคิดที่ถุกวิธี คิดเป็น คิดอย่างมีระเบียบ รู้จักคิดพิจารณา เพื่อนำมาใช้พัฒนาตนให้ก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป เรียกว่า โยนิโสมนสิการ

ดังนั้น ผู้ศึกษาวิจัยจึงได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อทำความเข้าใจกับปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งผู้วิจัยจึงได้ใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) และหลักธรรมอริยสัจ 4 ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในรายวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้อย่างอิสระ เน้นการทำงานกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการสื่อสารที่ดีเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น และยังมีอิสระในการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อมาตอบโจทย์ปัญหาที่ผู้สอนสร้างขึ้น การได้มีอิสระในการค้นหา คำตอบหรือข้อมูลจะส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้มีการพัฒนาทักษะด้านการคิด และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาได้โดยตรงอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อ การจัดการเรียนรู้และเป็นแนวทางในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นยังเป็นแนวทางใน การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ และยังเป็นนวัตกรรมสำคัญที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพต่อไป จากสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
3. เพื่อเสนอแนะข้อมูลการจัดการเรียนรู้การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดทรงธรรม อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 10 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 385 คน กลุ่มทดลองที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 42 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกกลุ่มทดลองแบบง่าย (Simple random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ มี 3 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	จำนวนเวลาเรียน (ชม.)
1	ทวีปอเมริกาเหนือ	4
2	ทวีปอเมริกาใต้	4
3	ภัยพิบัติ การจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาเหนือ	4
4	ภัยพิบัติ การจัดการทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทวีปอเมริกาใต้	4
5	การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลก	4
รวม 5 แผนการจัดการเรียนรู้		20 ชม.

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เป็นแผนที่การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยยึดจุดประสงค์การเรียนรู้จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 4 ภูมิศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนดังนี้

(1) ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด ช่วงชั้นที่ 3 ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3

(2) ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2564 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 4 ภูมิศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

(3) จัดทำโครงการสอน และกำหนดการสอน วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564

(4) ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem Base Learning) และนำวิธีการใช้หลักอริยสัจ 4 มาออกแบบขั้นตอน การเรียนการสอน

(5) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาออกแบบกิจกรรมโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 ซึ่งจัดทำทั้งหมด 5 แผน แผนละ 4 ชั่วโมง ในสาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้แบบหน้าเดียว ได้แก่

1. วิชา/เรื่องที่สอน
2. มาตรฐานการเรียนรู้ / ตัวชี้วัด
3. สาระสำคัญของเนื้อหาที่สอน
4. กิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน ตามหลักอริยสัจ 4
  - ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน
  - ขั้นสอน
  - ขั้นกิจกรรม
  - ขั้นนำเสนอ/อภิปราย
  - ขั้นสรุปผล
5. การวัดและประเมินผล
6. การเสนอแนะ/บันทึกหลังสอน

(6) ออกแบบข้อสอบทั้งก่อนเรียน และหลังเรียนเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย จำนวน 40 ข้อ วิชาสังคมศึกษา สาระที่ 5 ภูมิศาสตร์ ให้ตรงตามตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางและสถานศึกษา กำหนดในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์นักเรียน

(7) ออกแบบสื่อการสอน แบบผังความคิด (Mind Mapping) ที่สามารถจำแนกหัวข้อปัญหาได้ และมีคำตอบที่หลากหลาย สามารถมองเห็นศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แตกต่างกันไป

ผลการวิจัย (Research Results)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการคิดแก้ปัญหา การแยกองค์ประกอบโครงสร้างของปัญหาจากเหตุผลหลัก เหตุผลรอง และข้อมูลส่วนย่อย มีการสร้างระบบการทำงานร่วมกัน การแบ่งภาระงาน การรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ทักษะการสืบค้นข้อมูล การเรียบเรียงข้อมูล ความสามัคคี กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นที่เป็นไปในทางที่เหมาะสม ผู้เรียนมีการตัดสินใจด้วยเหตุผลมากขึ้น ส่งผลต่อการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นสูงต่อไป

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 12.833

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 2.844 คะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 21.214 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 3.460 เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อผลสัมฤทธิ์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนมีคะแนนที่สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย(Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน(PBL)ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การใช้การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน(PBL)ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการคิดแก้ปัญหา การแยกองค์ประกอบโครงสร้างของปัญหาจากเหตุผลหลัก เหตุผลรอง และข้อมูลส่วนย่อย มีการสร้างระบบการทำงานร่วมกัน การแบ่งภาระงาน การรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ทักษะการสืบค้นข้อมูล การเรียบเรียงข้อมูล ความสามัคคี กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็นที่เป็นไปในทางที่เหมาะสม ผู้เรียนมีการตัดสินใจด้วยเหตุผลมากขึ้น ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งผมมีความว่าสอดคล้องกับภัทราวดี มากมี ได้กล่าวสรุปว่า การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หรือ PBL ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด วิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดอย่างสร้างสรรค์ ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนและได้ลงมือปฏิบัติมากขึ้น แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่ง ทรัพยากรเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การที่ผู้เรียนต้องหาความรู้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ การเรียนรู้เป็นกระบวนการตลอดชีวิต (lifelong process) เพราะความรู้เก่า จะถูกนำมาเชื่อมโยง ให้เข้ากับความรู้ใหม่ตลอดเวลา จึงทำให้ผู้เรียนเป็นคน ไม่ล้าหลัง ทันเหตุการณ์ ทันโลก และสามารถปรับตัว ให้เข้ากับสังคมโลกในอนาคตได้อย่างดีที่สุด และการเรียน การสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นเหมาะสมกับรายวิชา ที่เน้นทักษะการคิด วิเคราะห์ และทักษะการคิดขั้นสูงให้กับผู้เรียน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิได้เช่นกัน ที่สำคัญผู้เรียนควรมี พื้นฐานความรู้ หรือประสบการณ์มาบ้างจะช่วยให้การเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานราบรื่นมากยิ่งขึ้น และผลการศึกษาพบว่า มีความสอดคล้องกับ วาสนา จินดาสวัสดิ์, สีน งามประโคน และพิรวัฒน์ ชัยสุข ได้กล่าวสรุปว่า กระบวนการทางการคิดที่เป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกคนต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ถ้าทุกคนได้รับการฝึกให้รู้ วิธีการคิดแก้ปัญหาอยู่เสมอ ยิ่งถ้าสามารถนำหลักอริยสัจ 4 ไปใช้ในการเรียน การสอน การปฏิบัติ ฝึกฝน จนเป็นนิสัย ย่อมเป็นประโยชน์แก่ผู้ได้รับการฝึกฝน บุคคลที่ประสบกับ ปัญหาต่าง ๆ แล้ว สามารถหา แนวทางในการแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงได้ย่อมประสบผลสำเร็จ ส่วนนวัตกรรมการเรียนการสอนตาม หลักอริยสัจ 4 เป็นหลักการสอนที่พระพุทธเจ้าทรงใช้สอน พุทธบริษัท 4 มานานแล้วเป็นเวลา 2563 ปี แต่ ยังทันสมัยและเหมาะสมกับการนำมาประยุกต์ใช้

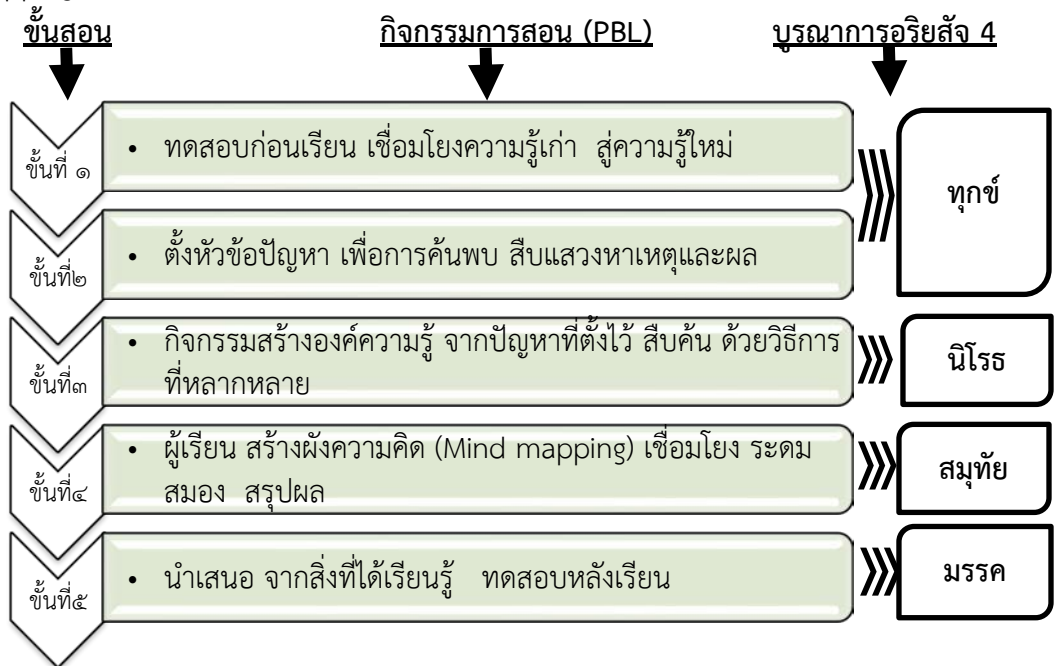
สำหรับการเรียนการสอนและการนำไปแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตให้มีความสุขได้ทุกสถานการณ์ เพราะหลักอริยสัจ 4 เป็นชุดความรู้ที่มีคุณค่าที่สุดซึ่งในทาง พระพุทธศาสนาเรียกว่า ชุดองค์ความรู้ที่ประเสริฐ

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้วิชา สังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 สารระที่ 5 ภูมิศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สารระ ภูมิศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบปัญหาเป็นฐาน(PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้น ได้ผ่านการวางแผน บทเรียนให้ถูกต้อง มีระบบ โดยมีการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) และดำเนินตามขั้นตอนปัญหาเป็นฐานอย่างมี ระบบ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดการเรียนรู้โดย ให้ผู้เรียนฝึกการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึก สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และยังเน้นกระบวนการ เรียนแบบกลุ่ม ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้ฝึกความรับผิดชอบ สามารถแบ่งหน้าที่กันเองได้ โดย มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามจริง ซึ่งผู้เรียนมีผลงานที่น่ายอมรับและบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนด ซึ่งพบว่า มีสอดคล้องกับงานวิจัย ของ อธิภัทร นิตยกุลเศรษฐ์ ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน เรื่อง ประเด็นสำคัญ ทางประวัติศาสตร์ไทย กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปัญหา เป็นฐาน เรื่อง ประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการศึกษายังพบว่า มีความสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ พระมหาประเสริฐ ชาตเมธี (โนโธสง) ได้ศึกษา การใช้วิธีสอนแบบอริยสัจสี่ ในสาระพระพุทธศาสนา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหลักร้อย จังหวัดนครราชสีมา และศึกษาผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ อริยสัจสี่ ในสาระพระพุทธศาสนา หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ศาสน พิธี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็น ฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 ทั้งสองกระบวนการนี้มีความสอดคล้องซึ่งกันและกัน มีขั้นตอนการ แก้ปัญหาอย่างสมเหตุสมผล สามารถพัฒนาผู้ได้เต็มตามศักยภาพ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของ ตน สร้างปฏิสัมพันธ์อันดี ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน เกิดเป็นองค์ความรู้ร่วมกัน ส่งผลให้ นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษา สารระภูมิศาสตร์ มีการวิเคราะห์ ปัญหาสภาพภูมิศาสตร์ที่เกิดขึ้นใน โลก มีกระบวนการทั้งทางธรรมชาติและมนุษย์ที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนเครื่องมือทาง ภูมิศาสตร์ประโยชน์ที่ได้ จนถึงการใช้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

องค์ความรู้จากการวิจัย (Research Knowledge)

การดำเนินวิจัย เรื่อง การจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยสรุปเป็นองค์ความรู้ เป็น Mapping ประกอบ ดังแสดงในแผนภาพที่ 4.1 ดังนี้

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.2 ครูผู้สอนที่จะนำแผนการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีข้อจำกัดด้านเวลา ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นชั้นเรียนที่มีกิจกรรมเข้ามามาก อาจทำให้เวลาในการเรียนไม่พอต่อการพัฒนาการคิด แต่ถ้าหากจัดสรรเวลาเหมาะสม แผนการจัดการเรียนรู้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาผู้เรียน

1.2 การนำแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 ต้องคำนึงถึงวัยของผู้เรียน สื่อการสอนควรมีความพร้อม สำหรับการเลือกปัญหาหรือสถานการณ์ควรเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวผู้เรียนและหลากหลาย คำตอบไม่ควรตายตัวหรือมีคำตอบอยู่มากกว่าหนึ่งคำตอบ ครูผู้สอน ควรกระตุ้นอยู่เป็นระยะ ๆ จะทำให้การจัดการเรียนรู้ไม่น่าเบื่อ และผู้เรียนให้ความร่วมมือในการเรียนรู้

1.3 ครูผู้สอนควรนำแผนการจัดการเรียนรู้โดยปัญหาเป็นฐานไปประยุกต์ใช้กับ สารอื่น ๆ ที่มีอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม พร้อมทั้งบูรณาการกับรายวิชา

กลุ่มสาระอื่นๆ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการกระบวนการคิดที่ต่อเนื่อง จะส่งผลให้การการคิด การมอง ปัญหา การระบุแนวทางแก้ปัญหาเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 ในรายวิชาอื่น ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หรือ เนื้อหาอื่น และระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อศึกษาพัฒนาอย่างการเรียนรู้ต่อเนื่อง

2.2 ควรพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้ รูปแบบอื่น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและหลากหลายของข้อมูล

2.3 ควรมีการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ตามหลักอริยสัจ 4 เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *วัดจะมีส่วนรับภาระและจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้อย่างไร*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- คณาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2552). *พระไตรปิฎกศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รายวัน.
- ทิศนา ขัมมณี. (2554). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญมี แท่นแก้ว. (2539). *จริยศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2551). *การพัฒนาการคิด*. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิคพรินต์.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2551). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เอส.อาร์. พรินต์ติ้ง แมสโปรดักส์.
- พระมหาประเสริฐ ขาตเมธี (โนโธสง). (2561). *การใช้วิธีสอนแบบอริยสัจสี่ ในสาระพระพุทธศาสนา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหลักก่อ จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์. (2559). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์*. พิมพ์ครั้งที่ 34. พระนครศรีอยุธยา: สำนักพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Arends Richard I. (1987). *Learning to Teach*. 4th ed. New Jersaey: McGraw” Hill.

Barrow, Haward S. (1985). *How to Design a Problem Based Curriculum for the Preclinical Years*. New York: Springer Publishing.

Effect of Using Mind Mapping Towards English Reading Comprehension Skill of Students at Watlinthong School

Nutta Kamchorn¹ Boonmee Pansa² PhraNarong Srakaew³

Abstract

This thesis objectives: 1. to develop using mind mapping for students in Watlinthong school, 2. to compare reading comprehension skill of students before and after using mind mapping, and 3. study result of using mind mapping of students in Watlinthong school . The target groups of this study were 26 students at grade 8-9 in Watlinthong school , Ang Thong, Thailand who were selected to participate in this study conducted in the second semester academic year 2021. The research instruments used were 1) the test to measure reading comprehension before and after using the mind mapping in teaching reading is a multiple-choice, 4 choices, and 20 items and 2) plan of learning activities used in the experiment. The statistics analyzed mean ($\bar{x}$), S.D., percent (%), and a t-test (independent sample) were adopted to evaluate the difference between the students' results using mind mapping. The results of the study revealed that 1) post-test scores of the students were higher than pre-test scores. Additionally, the post-test mean scores of students at grade 8 were $\bar{x} = 16.75$ and students at grade 9 were $\bar{x} = 16.64$. There was statistically significant difference of the post-test mean scores experiment group at .01 level of significance and 2) and the total mean of group work by the construction of the mind mapping of 4 groups of students, of which 2 groups had 6 members and 2 groups had 7 members, by using the mind mapping assessment criteria and rated the quality of student's mind mapping creation scores into 4 levels, namely very good level, good level, fair level, and improvement level. The result found that students can score points on creating a mind mapping by reading a given reading and get an average score of 35.14, and the results of the quality rating from the scores of the mind

---

Received: 2022-09-01 **Revised:** 2022-09-15 **Accepted:** 2022-09-18

¹ Master's degree program students, Teaching English, Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author e-mail: Sairoong.bub@mcu.ac.th

² Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

³ Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

mapping of each group of students. Overall, the students were of very good quality. The content analysis on qualitative data spelt out the positive impacts of mind mapping technique on elevating not only students to learn reading English comprehension, but also motivation and confidence in writing.

Keywords: Mind mapping; Reading comprehension; Reading English skills

Introduction

In teaching and learning process of English, there are four skills taught: listening, speaking, reading, and writing. Reading is one of the language skill that plays an important role in foreign language acquisition. Brown states that “In foreign language learning, reading is a skill that teachers expect learners to acquire”. It is argued as the most essential skill for success in all education context. Reading is very important for English learners because reading can enlarge their knowledge, vocabulary, and information.

From reading, they are able to get complete understanding of the text. According to Snow “reading does not occur in vacuum, it is done for a purpose to achieve some ends.” During reading the reader processes the text with regard to the purpose. To be a good reader, the learner must learn how to comprehend and understand the passage.

Learning to read well is a long-term developmental process. At the end point, reader can read a variety of materials with ease and interest, can read for varying purposes, and can read with comprehension even when the material is neither easy to understand nor intrinsically interesting. And the reading process is complex and multi-dimensional. There are some components that need to be considered in the teaching of reading towards recognizing this complexity. The writer chooses one of the components that should be taught in reading process, the component is comprehension. Pardo states that comprehension is a process in which readers construct meaning by interacting with text through the combination of prior knowledge and previous experience, information in the text, and the stance the reader takes in relationship to the text. When learners comprehend, they interpret, integrate, critique, infer, analyze, connect and evaluate ideas in texts. When comprehension is successful, learners are left with a sense of satisfaction from having understood the meaning of a text.

Nowadays, the need of reading comprehension requires teachers to facilitate students through interesting strategies in learning process. Harmer states that “students are better to be impulsed in responding the context and gaining their feeling about it than only focusing them on the text construction”. The teachers usually ask the students to read without giving the solution about how to read with pleasure and comprehend through interesting strategies. The students are used to comprehend the text only by reading normally, as what their habits in learning process. In conclusion, students are stated having no problems in learning reading comprehension because of their habits -reading normally.

For the learners of English as a Foreign Language (EFL), reading is the most vital skill to master due to several reasons. First, students can usually perform at a higher level in reading than in any other skills. They can comprehend written materials beyond their ability to discuss orally or in writing with equivalent accuracy. This can undoubtedly increase their motivation to learn. Second, reading requires very minimum necessities. Different from speaking which requires opportunities to interact with sparring partners, or from writing which needs a lot of guidance and time to practice, reading necessitates only a text and motivation. Third, reading is a service skill. After learning how to read effectively, students will be able to learn effectively by reading. In terms of language learning, by reading, learners can develop their knowledge of grammar, discourse organization, vocabulary, and culture. In addition, Davis stated that reading is essential for everyone, it is fundamental to function in society today, and a vital skill in finding a good job. It also develops the mind and the imagination and helps discover new things.

Reading comprehension skill is not merely a simple skill as many English teachers perceive. Answering questions after reading a text is a common practice in the teaching and learning process of reading comprehension skills. It is very often that in the arrangement of the lesson plan, the teachers have not yet distinguished between learning steps and readings steps. It is very clear that when planning a reading activity, the teachers do not refer to a certain reading theory.

There are many reasons why reading can be hard. It's important to note that struggling readers will often have problems in multiple areas. According to Smith & Collins, there are two aspects of comprehension processes that we think are important to teach: (1) comprehension monitoring, and (2) hypothesis formation and evaluation. Many students find interesting story in reading and think that they

understand the story. First, students had difficulties in getting information from the text. Then this situation leads the students to have low achievements in reading activity. In addition, the teaching and learning process of reading comprehensions run conventionally in class. It makes the students think twice to do reading activity; moreover, reading is a long activity.

Mind-mapping is supposed to be an interesting alternative technique that will help the students support the reading about the text they have read by their own schema, thus that they can comprehend the text, not on their creativity. The mind mapping helps to organize the information in the story into a form that is easily assimilated and remembered. The mind mapping is a technique to use the whole brain by using visual and other graphic to create a meaningful impression. By using this technique, the readers can quickly identify the information from the text they read and also grab the structure of a subject and the way that pieces of information fit together. It can help the readers to make a note from the text clearly. Every piece of the text can be noted and described in a map which consist of any symbols or pictures that connected each other to be complete information.

Mind mapping is a new teaching technique for teaching reading. As young generations are surrounded by many of new electronic devices, the technology is quite reachable and familiar to them. The mind mapping technique might be useful for students, as drawing a mind map helps the brain to visualize better than linear notes. Moreover, teaching by using mind mapping strategy can be more attractive to students. Mohaidat stated that the use of mind mapping stimulates the use of the two sides of the brain; the ideas are well organized so the brain can read the information and remember them more than the linear thinking. Alomari also agrees that students can benefit from using mind mapping. Studies on the use of mind mapping in English classroom is still limited in Thailand. Thus, this study attempted to investigate the effects of mind mapping on Thai students.

As a result, the process of reading that the students should go through is still invisible. Apart from this, teaching reading is more difficult when students are reading texts in a second language. Observing Watlinthong school classrooms in Thailand, the researchers found that students encountered unknown words, and translation from English to their mother language. One of the most powerful constructivist based-reading techniques that can make reading comprehension skills belong to the students is mind mapping.

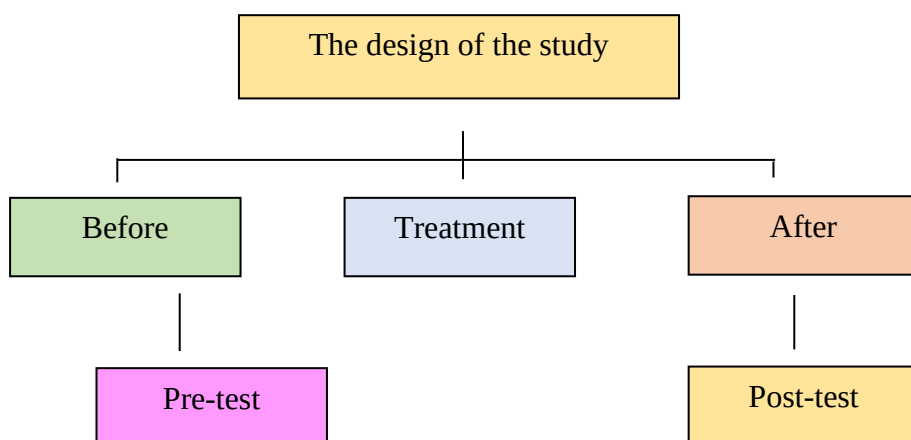
From the importance of reading English for comprehension and the issues of reading comprehension encountered including the concepts of meaningful learning theory and teaching techniques using mind mapping can improve students' reading skill. Therefore, the researcher is interested to study mind mapping to use in learning activities for reading comprehension skills at Watlinthong school, Ang Thong province, and believe that the mind mapping method is one of the best way to improve English reading ability of students. This is a cause of creating a mind mapping training students to summarize or analyze the important content of the story. The mind mapping makes students clearly discover the structure of their knowledge of the subject and lead to conception and relates ideas to each other. This will be beneficial for the further development of English reading skill.

Research objectives

1. To develop using mind mapping for students in Watlinthong school.
2. To compare reading comprehension skill of students before and after using mind mapping
3. To study satisfaction of using mind mapping of students in Watlinthong school .

Research Method

This research study is designed by Quasi-Experimental research to collect data and the effect of using mind mapping on the reading comprehension skills of students at Watlinthong school. McMillan and Schumacher state that quasi-experimental research is a good design of the research because although it is not true experiments, it provides reasonable controlled over most sources of invalidity, and it is usually stronger than the pre-experimental design. Quasi-experimental design focuses on treatment and outcome, hence the data was taken from pre-test and post-test in order to know whether or not mind mapping is effective than expository technique in improving students' reading comprehension achievement. In this research design, there is a kind of class used. There is the experimental class which used mind mapping technique and the controlled class by expository technique.

Design of the study

Target group of the research

The population of this study is 26 students at grade 8 and grade 9 in Watlinthong school, the second semester of the academic year 2021. Specially, they are from different academic levels and background to ensure the reliability and accuracy of the results; 12 students at grade 8 and 14 students at grade 9. The reasons to choose these target groups are: 1) students require reading ability 2) the students come from different academic levels, so they had experience different number of courses which effected on their performances. Both groups were taught using mind mapping of extra English subject.

Research Tools

3.3.1 The test to measure reading comprehension before and after using the mind mapping in teaching reading is a multiple-choice, 4 choices, and 20 items. The confidence and difficulty level of the test are examined by experts which are presented in appendix A and B.

3.3.2. Plan of learning activities used in the experiment, it is a map of reading by using a mind mapping, consisting of 8 plans with 2 hours each. Each plan consists of short content, there are not too many concepts. It is appropriate to the needs, interests, and knowledge of the students. It is factual or content about basic concepts, principles, and abstract notions after the students have learned the meaning, characteristics, and elements of the mind mapping. The researcher asks students to practice reading in the chapters and do exercises by adding concept

words and concept linking words to the given mind mapping. It starts with an easy reading to a more complex one until students can create a mind mapping from the readings themselves. The plans for each learning activity plan are as follows:

The plan for learning activity 1 is "Beatrix Potter"

The plan for learning activity 2 is "Boudica"

The plan for learning activity 3 is "Dick Whittington"

The plan for learning activity 4 is "Elizabeth I"

The plan for learning activity 5 is "Emmeline Pankhurst"

The plan for learning activity 6 is "Florence Nightingale"

The plan for learning activity 7 is "Isaac Newton"

The plan for learning activity 8 is "Robin Hood"

The following steps:

1. The step before creating a mind mapping is the stage where students read the given readings and find different types of mind mapping words including link word's mind mapping to be organized into groups.

2. Stage of creating a mind mapping is the stage where students add different types of concept words to the given concept map. In which the mind mapping in each plan will train students to write the diagram according to the specified elements from a simple detailed chart to more complex charts until the students can read the chapters and write the summary as a mind mapping entirely.

3. Mind Mapping Assessment, form in this study, the researcher assessed the competency to create a mind mapping of students after reading the given readings in each learning activity plan by using the evaluation form of the mind mapping that has been examined by experts. Scoring section for creating a mind mapping, the researcher used the concept mapping ability assessment criteria adapted from the concept map scoring principles proposed by Novak and Gowin i.e. accuracy and correlation of the text, giving 1 point per 1 body of text, accuracy, and conceptual linkage are given 5 points per level and the accuracy of the samples is given 1 point per 1 sample.

Tool making

1. Creating a reading comprehension test before and after the experiment has the following steps:

- 1.1 Researcher studies the basic education curriculum concerning reading by considering learning objectives and principles and the scope of the content.

1.2 Researcher studies the scope of subject content from English textbooks Secondary 3 (S3) students.

1.3 Researcher studies magazines, journals, newspapers, additional reading books in English at the Secondary 3 (S3) students to select appropriate subjects and vocabulary.

1.4 Researcher studies the techniques for creating tests and measurement techniques.

1.5 Researcher creates a test to measure reading comprehension multiple-choice type, 4 options, and 35 items.

1.6 Researcher brings the reading comprehension test to experts to check and correct and then to take the test to modify and improve according to the suggestions.

1.7 Researcher brings the reading comprehension test to use for the experiment with students at grade 8 in Wat Phothiwong School, Angthong province that is not a sample group of 12 people is used to determine the difficulty (p) and the discriminating power (r).

1.8 Researcher brings the results of the experiment to improve questions and options using techniques 25% analysis of the high score group and the low score group and find the difficulty (p) and discriminating power (r) of the test, selecting only the items with the difficulty on the level of 0.20 - 0.80 and the discriminating power at the level of 0.20 and above, 20 items are obtained.

1.9 Researcher brings the selected 20 items of the reading comprehension test used to find the confidence of the test using the formula of Kuder Richardson (KR-20).

2. Researcher creates a plan for learning activities, to use in the study as the following details:

2.1 Researcher studies the purpose of reading from the secondary student's curriculum documents as a guideline for selecting or creating content to be used in the learning activities plan.

2.2 Researcher studies basic vocabulary and grammar in secondary student's level as a guideline for creating and selecting content to be used in the learning activities plan.

2.3 Researcher studies journals, textbooks, and other additional reading books to select content suitable for secondary students.

2.4 Researcher creates a learning activity plan according to the teaching and learning principles, writing a mind mapping to show the ability to read for comprehension, totaling 8 plans.

2.5 Researcher brings the learning activities plans to the experts for checking the quality inspection and the accuracy of the content and then modifying according to the instructions and amendments as appropriate to be applied to the sample group.

Data Collection

This study is conducted to collect data. The researcher will collect the data by myself. There are steps to do as follows.

1. Data are collected from the sample group of students using the pre-test and post-test.

2. Conduct an experiment with the following steps:

- 2.1 The researcher did a pre-test on the sample with a reading comprehension test.

- 2.2 The researcher conducted the experiment according to the 8 learning activities plans created, each plan was 2 hours, total 16 hours. The researcher used the mind mapping assessment form to evaluate the students' work.

3. The researcher did the post-test by using the same test that was used for the pre-test.

4. The scores obtained from taking the test before and after. The experiment were studied to compare the difference of pre-study and post-study test scores by testing the significance of the difference by t-test, with the conclusion of the post-teaching record and the evaluation of the mind mapping to reflect the overall picture of the ability to read comprehension English after implementing the learning activities plan.

Data Analysis

1. Analysis of the item-by-item test, the researcher used the exam to test with students at grade 8 and grade 9 in Wat Lintong School that is not a sample group of 12 people and took the student's score to calculate the difficulty classification of powers and the confidence value of the test using the formula of Kuder Richardson (KR 20).

2. Researcher analyzes the scores before studying to classify groups according to students' abilities into adept groups, medium groups, and weak groups, using the following criteria:

Score	Groups
11-20	Good
6-10	Medium
0-5	Weak

3. Researcher analyzes the development scores or the difference in scores before and after classes using the following criteria:

Percentage increase	Development level
21 Up+	Very good
11-20	Good
0-10	Pretty

4. Researcher analyzes students' ability to read English for comprehension from the assessment of mind mapping by using the following assessment criteria.

1. Matter

There is a link in each body created and have the correct meaning, 1 point each

2. The hierarchy of Mind Mappings and their associations.

The researcher rated level the Mind Mapping words correctly in order of importance and have the Mind Mapping connected correctly; each level is 5 points

3. Examples in Mind Mappings

For example, the Mind Mapping is correct to get 1 point per sample.

Score	Quality level
36 Up+	Very good
26-35	Good
16-25	Pretty
0-15	Repairable

5. The researcher compared the mean difference in reading ability scores for understanding before and after the experiment of students studying by using The Wilcoxon Signed Ranks Test statistics.

6. The researcher found the consistency and appropriateness of the Learning Activities Plan (IOC).

Research results

This section summarizes the objectives of the study and the subjects, materials, and procedures.

1. Objectives of the study

In this study, the objectives were:

1) To develop using mind mapping for students in Watlinthong school . After the researcher has taught according to the learning activity plans and recorded the teaching results. the researcher assessed the construction of the mind mapping of 4 groups of students, of which 2 groups had 6 members and 2 groups had 7 members, by using the mind mapping assessment criteria and rated the quality of student's mind mapping creation scores into 4 levels, namely very good level, good level, fair level, and improvement level which the results found students can score points on creating a mind mapping by reading a given reading and get an average score of 35.14, and the results of the quality rating from the scores of the mind mapping of each group of students. Overall, the students were of very good quality. Conclude that students have developed their reading comprehension ability by writing a summary with a better mind mapping.

2. To compare reading comprehension skill of students before and after using mind mapping. The result of comparison scores before and after and the percentage of development scores using mind mapping of students at grade 8 and grade 9, Watlinthong school was showed by mean ($\bar{x}$) and S.D. which students at grade 8, pre-test ($\bar{x}$)= 6.50 S.D = 1.88, post-test ($\bar{x}$) = 16.75 S.D = 2.09, and students at grade 9, pre-test ($\bar{x}$) = 7.29 S.D = 1.68, post-test ($\bar{x}$) = 16.64 S.D = 2.10.

3. To study result of using mind mapping of students in Watlinthong school . After the researcher has taught according to the learning activity plan and recorded the teaching results. The researcher knew that the students who have developed reading with mind mapping had a statistically significantly higher reading achievement after learning at .01, achieving the set objectives.

2. Subjects, Material and Procedures

The research subjects for this study were 26 students at grade 8, 12 and grade 9, 14 who studied English in the second semester of the 2021 academic year. The subjects of the study in the classes were mixed between high, moderate and low proficiency in English. In addition, the instruments used in this study including:

1) Reading comprehension test before and after using the mind mapping in teaching reading, 2) Plan of learning activities used in the experiment. The data were analyzed by percentage value, mean, and standard deviation.

Recommendations

In this study, the researcher has 2 suggestions as follows:

1. Suggestions for organizing learning activities.

Organizing learning activities by having students write a mind mapping to summarize the meaning of the story read should give students more time to practice than study this time. Because this will enable students to understand and write their mind mapping more accurately.

1) The content used in the practice of creating a mind mapping should be familiar to students or have some background to help students understand the details more easily. And summarizing the content with a mind mapping should not contain too many mind mapping words.

2) Students should be able to participate in the selection of content or choose the content themselves to practice skills in creating a mind mapping from what they like and are interested in. As for the problem in constructing a mind mapping in the early stages, students don't understand the meaning of the words and are unable to choose the appropriate mind mapping linking words. Teachers should first focus on teaching vocabulary and sentence structures to students.

2. Suggestions for the next study.

1) There should be educated in this manner at the level and some other subjects because it will encourage students to practice critical thinking and learn meaningfully.

2) The effects of mind mapping should be explored in other areas such as operational processes, behaviors, interests, and attitudes.

References

- Aljaser, A. M. (2017). The Effectiveness of Electronic Mind Maps in Developing Academic Achievement and the Attitude towards Learning English among Primary School Students. *International Education Studies*, 2017,10, 80-95. doi:10.5539/ies.v10n12.
- Alomari, A. m. (2019). Using Mind Mapping Technique to Improve ReadingComprehension Ability of Fourth grade Arabic Language Students

- in Jordan. *IOSR Journal of Humanities and Social Science (IOSR-JHSS)*. 24(1), 53-58. doi:10.9790/0837-2401015358.
- Brown, H. Douglas. (2004). *Language Assessment-Principles and Classroom Practices*. New York: Longman.
- Collins, A & Smith, Edward E. (2007). *Center for the Study of Reading*. Champaign: University of Illinois at Urbana.
- Erythrica Alifia nur. (2017). *The effect of mind map to the students' reading comprehension at grade xi of Sman 1 pace in the academic year of 2017*. thesis of English education department, faculty of teacher training and education. University of Nusantara PGRI Kediri.
- Harmer, Jeremy. (2007). *The Practice of English Language Teaching*. (4th ed). Oxford: Pearson Longman.
- James H. (2006). *McMillan and Sally Schumacher*. Research in Education-6th ed. Boston: Pearson Education.
- Snow, Catherine E. (2002). *Reading for Understanding: Toward a Research and Development Program in Reading Comprehension*. Santa Monica: RAND.

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาकिनทร์

อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

Factors Affecting Thai Tourists' Accommodation Selection Behavior

New Normal Era Case Study Khamchanot Wangnakin

Ban Dung District, Udon Thani Province

จินตนา สุริยะศรี¹

Jintana Suriyasri

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย 2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย 3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวคำชะโนดวังนาकिनทร์ จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1. พฤติกรรมและประสบการณ์ในการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาคำชะโนดวังนาकिनทร์เพื่อกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ร่วมเดินทางมากับเพื่อนด้วยรถยนต์ส่วนตัว ค้นหาข้อมูลเลือกบริการที่พักจากเว็บไซต์/เฟสบุ๊ค/สื่อสังคมออนไลน์ ระยะเวลาในการเข้าพัก 1-2 วัน และมีค่าใช้จ่ายในการเข้าพักเฉลี่ย/คืน 501-700 บาท 2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศและรายได้เฉลี่ย/เดือน พบว่า เพศและรายได้เฉลี่ย/เดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาकिनทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 88.0 โดยเขียนเป็นสมการได้ดังนี้ $Y=2.130+(0.420X7)+(0.315X2)+(0.241X6)+(0.163X4)+(0.111X5)$

คำสำคัญ (Keywords): พฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พัก; คำชะโนดวังนาकिनทร์

Received: 2022-08-11 Revised: 2022-09-27 Accepted: 2022-09-30

¹ คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต Faculty of Business Administration Pitchayabundit College. Corresponding Author e-mail: local.innovation.soc@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were 1. to study accommodation selection behavior of Thai tourists 2. to compare personal factors affecting accommodation selection behavior of Thai tourists 3. to study marketing mix factors. affecting the behavior of choosing accommodation services of Thai tourists. The sample consisted of 400 Thai tourists traveling to Kham Chanod Wang Nakin by using a questionnaire to collect data. The statistics used in the analysis were percentage, mean, standard deviation. T test Analysis of variance and multiple regression analysis. The results showed that 1. Behavior and experiences in choosing to use the accommodation of tourists. The objective is to come to Kham Chanot Wang Nakin to pay respect to the sacred things. Join in traveling with friends in a private car. Find information on choosing accommodation services from the website/Facebook/Social media. Length of stay 1-2 days and average cost of stay / night 501-700 baht. 2. Comparison of average differences in accommodation choice behavior of tourists classified by gender and average income/month found that different gender and average income/month had an effect on tourists' accommodation selection behavior. no different statistically significant at the 0.05 level 3. The multiple regression analysis revealed that The five independent variables together explained the variance in the accommodation selection behavior of Thai tourists in the New Normal era, a case study of Khamchanod Wangnakin, Ban Dung District, Udon Thani Province by 88.0%. The equation can be written as follows: $Y=2.130+(0.420X7)+(0.315X2)+(0.241X6)+(0.163X4)+(0.111 X5)$

Keywords: Accommodation Selection Behavior; Khamchanot Wangnakin

บทนำ (Introduction)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ได้จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมเพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้กำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชัดเจน อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศและมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ รายได้จากการท่องเที่ยวถือเป็นรายได้หลักของเศรษฐกิจไทย โดยในปี 2562 มีสัดส่วนถึง 16% ของ GDP (Krungthai COMPASS, 2563) นอกจากรายได้ในระดับประเทศแล้ว

การท่องเที่ยวยังสามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นเกิดการกระจายรายได้ในระดับจังหวัดอีกด้วย

“กรมหลวงประจักษ์ฯสร้างเมือง ลือเลื่องแหล่งธรรมะ อารยธรรมห้าพันปี ธานีผ้าหมี่ขิด ธรรมชาติเนรมิตทะเลบัวแดง แรงศรัทธาศรีสุทโธ ปทุมมาคำชะโนด” (ศาลากลางจังหวัดอุดรธานี, 2564). เป็นคำขวัญของจังหวัดอุดรธานี คำชะโนดมีความเป็นมาเกี่ยวข้องกับพญานาค ท้องถิ่นมีการปรับตัวโดยการที่ชุมชนได้สร้างพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ขึ้นมาจากตำนาน โดยอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อและความศรัทธาต่อพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ส่งผลทำให้พื้นที่ป่าคำชะโนดยังคงรักษาระบบนิเวศและทรัพยากรทางวัฒนธรรมให้คงอยู่ได้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (เบญจภาคี เจริญมหาวิทยาลัย, 2563) การพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ นอกจากความเพลิดเพลินแล้วยังได้รับความรู้จากแหล่งท่องเที่ยว ได้เรียนรู้วัฒนธรรม (Chatchakul Nisa, 2014 : 48) เข้าใจข้อมูลที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของสถานที่ “คำชะโนด” ดินแดนแห่งศรัทธา เป็นแหล่งท่องเที่ยวอันดับต้นๆ ของจังหวัดอุดรธานี นายปิยะ ปิยนา นายอำเภอบ้านดุง เปิดเผยยอดนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาคำชะโนดตลอดปี 2562 มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ จำนวน 3,361,780 คน ในแต่ละปีมีเงินหมุนเวียนเข้ามาที่เกาะคำชะโนด ปีละ 20-30 ล้านบาท (คม ชัด ลึก ออนไลน์, 2564) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาคำชะโนดวังนาคืนธรรมมีทั้งแบบไปกลับและค้างแรมโดยเข้าพักในโรงแรม รีสอร์ท หรือโฮมสเตย์ ที่พักใกล้คำชะโนด

ในช่วงต้นปี 2563 เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาหรือโควิด-19 องค์การอนามัยโลก (World Health Organization : WHO) ประกาศให้โควิด-19 เป็นโรคติดต่ออันตราย การตอบสนองทางสาธารณสุขทั่วโลกดังนี้ การจำกัดการท่องเที่ยว การยกเลิกการจัดงาน การคัดกรองตามท่าอากาศยานและสถานีรถไฟ และการปิดสถานศึกษา ส่งผลกระทบกับนักเรียนนักศึกษา มากกว่า 1.2 พันล้านคน (UNESCO, 2020) ซึ่งเมื่อนักท่องเที่ยวต่างชาติไม่สามารถมาเที่ยวไทยได้จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติจะหดตัวถึง 80% ซึ่งลดลงจากปี 2562 (Krungthai COMPASS, 2563) องค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) คาดว่าผลกระทบโดยตรงและโดยอ้อมจากการระบาดครั้งใหญ่ของโควิด 19 ทั่วโลกต่อการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทำให้ GDP โลกลดลงไปมากกว่า 4 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ (ณัฐกฤติ นิธิประภา, 2564) ผลกระทบจากโควิด 19 ยังได้ส่งผลกระทบกับการท่องเที่ยวคำชะโนดวังนาคืนธรรมเช่นกัน เมื่อโควิดระบาดหนัก "คำชะโนด" ปิดบริการตั้งแต่ 24 ธ.ค. 2563 เป็นต้นมา หลังการแพร่ระบาดโควิด-19 ส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิต การปรับตัวกิจกรรมของมนุษย์ และการปรับตัวทางด้านธุรกิจและบริการให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวก็เปลี่ยนแปลงเช่นกัน (พัชรียา แก้วชู, 2563) ต่อมาทางศูนย์อำนวยการคำชะโนด ประกาศเปิดให้บริการในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 พร้อมกับมาตรการป้องกันโควิดอย่างเคร่งครัด รับนโยบาย "เปิดประเทศ" โดยขอความร่วมมือจากนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจท้องถิ่นได้ปฏิบัติตามมาตรการรักษาความปลอดภัยด้านสาธารณสุขอย่างเข้มงวดทำให้เกิดนวัตกรรมการท่องเที่ยววิถีใหม่

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) (2563) ได้กำหนดนิยามเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยววิถีใหม่ หรือพฤติกรรมแบบ “BEST” ประกอบด้วย 1) B-Booking คือ การจองเพื่อใช้บริการล่วงหน้า 2) E-Environment เป็นการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 3) S-Safety เป็นการเน้นเรื่องความปลอดภัย โดย ททท. ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุขจัดทำโครงการยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยเพื่อเป็นการรับรองความปลอดภัยด้านสุขอนามัยแก่นักท่องเที่ยว และ 4) T-Technology เป็นการนำเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มคุณค่าและประสบการณ์การท่องเที่ยว

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของผลกระทบหลังจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่ทำให้นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างออกไปจากเดิม และผู้ประกอบการด้านธุรกิจบริการที่พนักก็ต้องมีการปรับตัวเพื่อปรับปรุงการให้บริการตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จึงเป็นข้อมูลที่สำคัญเป็นประโยชน์ทั้งในด้านวิชาการ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจที่จะทำให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถส่งเสริมปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ตลอดจนสร้างความประทับใจและความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's) ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่ต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้เฉลี่ย/เดือน ที่ต่างกันส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's) มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวคำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ที่เคยเดินทางมาใช้บริการที่พักซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวคำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี กำหนดกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตรคำนวณของ W.G. Cochran (1953) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ที่ความคลาดเคลื่อน 5% ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 385 คน และสำรองแบบสอบถามเพิ่มเติมเพื่อข้อมูลไม่สมบูรณ์อีก 15 คน ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 400 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด (7P's) ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ด้านราคา (Price) ด้านสถานที่หรือช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ (Place) ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ด้านบุคคล (People) ด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical Evidence) และด้านกระบวนการ (Process) เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 :73) ตามระดับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 1) B-Booking วางแผนล่วงหน้า 2) E-Environment การท่องเที่ยวแบบใส่ใจ 3) S-

Safety ความปลอดภัยไว้ก่อน 4) T-Technology ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสร้างความมั่นใจ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ธ (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 :73) ตามระดับ

3. การสร้างคุณภาพเครื่องมือ ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด หรือ 7P's และพฤติกรรมทางเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal วิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ธ (Likert Scale) จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 ศึกษาวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย จากนั้นจึงสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดไว้ในการศึกษา เสนอผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้อง

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบลงความเห็น และให้คะแนนวิหาคความสอดคล้องของแบบสอบถามโดยหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด 2560: 73) โดยพิจารณาความเที่ยงตรงดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งแบบสอบถามมีค่า IOC แต่ละข้อระหว่าง 0.80 -1.0

3.4 แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 คน มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

3.5 สร้างแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงที่ศึกษา โดยทำการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากที่พักใกล้คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ในระยะทางไม่เกิน 30 กิโลเมตร ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non - Probability Sampling) โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) คือ การเลือกเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่เลือกใช้บริการที่พักแบบโรงแรม รีสอร์ท โฮมสเตย์ จำนวน 16 แห่ง และกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดโควตา (Quota Sampling) จากนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวนแต่ละ 25 ตัวอย่าง รวมจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง ในช่วงเดือน มกราคม – เมษายน 2565

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐาน หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยทำการลงรหัสจากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมประสบการณ์ในการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาด (7P's) ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาकिनทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ใช้มาตรวัดแบบอัตราภาคชั้น (Interval Scale) วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อใช้อธิบายมูลเหตุของความคิดเห็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ (7P's)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาकिनทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 1) B-Booking วางแผนล่วงหน้า 2) E-Environment การท่องเที่ยวแบบใส่ใจ 3) S-Safety ความปลอดภัยไว้ก่อน 4) T-Technology ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสร้างความมั่นใจ ใช้มาตรวัดแบบอัตราภาคชั้น (Interval Scale) วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับข้อ 4.2 และ 4.3 แปลความหมายระดับความสำคัญที่กำหนดแนวทางของบุญชม ศรีสะอาด (2560:73) ดังนี้

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) เป็นการศึกษาข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างและทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.4.1 การวิเคราะห์ (Independent-Sample : t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวที่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยจะทดสอบลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันด้านเพศ

4.4.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA : F-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป สำหรับทดสอบลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันด้านรายได้เฉลี่ย/เดือน ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้ Least-Significant Difference (LSD) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างอีกชั้นหนึ่ง

4.5 สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis - MRA) โดยเลือกตัวแปรอิสระเข้าสมการถดถอยด้วยเทคนิค Enter ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตาม (Dependent Variable) จำนวนหนึ่งตัวแปรกับตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป เพื่อใช้ในการทดสอบสมมติฐานและศึกษาความสัมพันธ์กับตัวแปรในปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาकिनทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุระหว่าง 36 - 50 ปี สถานภาพสมรส ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของกิจการ และมีรายได้เฉลี่ย/เดือน 25,000-35,000 บาท

2. พฤติกรรมและประสบการณ์ในการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาค่าชะโนดวังนาคินทร์เพื่อกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ร่วมเดินทางมากับเพื่อนด้วยรถยนต์ส่วนตัว ค้นหาข้อมูลเลือกบริการที่พักจากเว็บไซต์/เฟสบุ๊ค/สื่อสังคมออนไลน์ ระยะเวลาในการเข้าพัก 1-2 วัน และมีค่าใช้จ่ายในการเข้าพักเฉลี่ย/คืน 501-700 บาท

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's) ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามสามลำดับแรกดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ด้านราคา (Price) ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ด้านบุคคล (People) ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา ค่าชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายด้าน มีผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา ค่าชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมและรายด้าน

พฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พัก	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ
1) B-Booking วางแผนล่วงหน้า	4.47	.735	มาก
2) E-Environment การท่องเที่ยวแบบใส่ใจ	4.23	.628	มาก
	4.10	.681	มาก
3) S-Safety ความปลอดภัยไว้ก่อน	4.12	.590	มาก
4) T-Technology ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสร้างความมั่นใจ			
โดยรวม	4.23	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา ค่าชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับดังนี้ 1) ด้าน B-Booking มีการวางแผนศึกษาข้อมูลเดินทางท่องเที่ยวล่วงหน้า ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 2) ด้าน E-Environment การท่องเที่ยวแบบใส่ใจเป็นการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 3) T-Technology ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสร้างความมั่นใจเป็นการนำเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มคุณค่าและประสบการณ์การท่องเที่ยว

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 และ 4) S-Safety ความปลอดภัยไว้วางใจ ตามมาตรการ D-M-H-T-T ป้องกันโควิด-19 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ตามลำดับ

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศและด้านรายได้เฉลี่ย/เดือน ที่ต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน พบว่า เพศและด้านรายได้เฉลี่ย/เดือน ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's) มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี มีผลวิเคราะห์ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's) มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

ตัวแปรอิสระ	B Std.	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	.174	.082		2.130	.034*
1.ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (X1)	.035	.023	.042	1.528	.127
2.ปัจจัยด้านราคา (X2)	.273	.025	.315	10.815	.000*
3.ปัจจัยด้านสถานที่หรือช่องทางการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ (X3)	.014	.023	.016	.617	.538
4.ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X4)	.132	.025	.163	5.262	.000*
5.ปัจจัยด้านบุคคล (X5)	.099	.033	.111	3.007	.003*
6.ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ (X6)	.228	.039	.241	5.890	.000*
7.ปัจจัยด้านกระบวนการ (X7)	.384	.028	.420	13.590	.000*

$R^2 = 0.880$ $F = 409.477^{**}$ $N = 400$ $p < 0.05^*$ $p < 0.01^{**}$

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ยุค New Normal กรณีศึกษา คำชะโนดวังนาคินทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 88.0 โดยพบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวได้ดีที่สุดคือ ปัจจัยด้านกระบวนการ (X7) ($\beta = 0.420$) รองลงมาเป็นปัจจัยด้านราคา (X2) ($\beta = 0.315$) ปัจจัยด้าน

ลักษณะทางกายภาพ (X6) ($\beta = 0.241$) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X4) ($\beta = 0.163$) และ ปัจจัยด้านบุคคล (X5) ($\beta = 0.111$) ตามลำดับ โดยสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y = 2.130 + (0.420X7) + (0.315X2) + (0.241X6) + (0.163X4) + (0.111 X5)$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ผลการวิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเป็นหญิง อายุระหว่าง 36 - 50 ปี สมรสแล้ว ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว/เจ้าของกิจการ และมีรายได้เฉลี่ย/เดือน 25,000-35,000 บาท สอดคล้องกับ ชัยณรงค์ พิพิธวีรพันธ์ (2560) ที่ศึกษา ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เลือกใช้บริการที่พักประเภทโฮสเทล ในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีรายได้ 25,001- 35,000 บาท

2. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมและประสบการณ์ในการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาคาเฟ่โนดวังนาคินทร์เพื่อกราบไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ สอดคล้องกับ ณพวิศกษ์ เดชชาตร (2560) ศึกษายุทธศาสตร์การจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์คาเฟ่โนด อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี พบว่าชาวบ้านเชื่อกันว่าคาเฟ่โนดเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์การมาขอพรจากปู่ศรีสุทโธจะบันดาลให้เกิดโชคลาภบารมี เดินทางมากับเพื่อนด้วยรถยนต์ส่วนตัว ค้นหาข้อมูลเลือกบริการที่พักจากเว็บไซต์/เฟสบุค/สื่อสังคมออนไลน์ ระยะเวลาในการเข้าพัก 1-2 วัน และมีค่าใช้จ่ายในการเข้าพักเฉลี่ย 501-700 บาท/คืน ไม่สอดคล้องกับ สุรางคนา จามรสวัสดิ์ (2557) ที่ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ: กรณีศึกษา ธุรกิจโฮสเทล อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ พบว่า ระดับราคาห้องพักที่ยินดีจ่ายต่อคืนต่ำกว่า 500 บาท

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's) ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทยพบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับด้านผลิตภัณฑ์ (Product) มากที่สุด รองลงมาเป็นด้านราคา (Price) สอดคล้องกับ สุสารี จัดตานนท์ (2558) ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้เข้าพักโรงแรมในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์และการบริการมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการมากที่สุดห้องพักมีความสะอาด โรงแรมมีมาตรฐานด้านการให้บริการ รองลงมานักท่องเที่ยวให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านราคามีการบอกราคาห้องพัก การตั้งราคาจากคุณภาพที่ได้รับหรือผลงานในราคาที่เหมาะสม

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญระดับมากทุกด้านได้แก่ ด้าน B-Booking มีการวางแผนศึกษาข้อมูลเดินทางท่องเที่ยวล่วงหน้า ด้าน E-Environment การท่องเที่ยวแบบใส่ใจเป็นการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตระหนักถึงความสำคัญของสถานที่และวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้าน S-Safety ความปลอดภัยไว้ก่อนร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขตามมาตรการ D-M-H-T-T ป้องกันโควิด-19

และด้าน T-Technology ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสร้างความมั่นใจเป็นการนำเทคโนโลยีมาช่วยเพิ่มคุณค่าและประสบการณ์การท่องเที่ยว สอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมการท่องเที่ยววิถีใหม่ ซึ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2563) ได้วิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวหลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวที่ขับเคลื่อนไปภายใต้การกำกับดูแลของสาธารณสุข และสอดคล้องกับพฤติกรรมแบบ “BEST” ประกอบด้วย 1) B-Booking (in advance) วางแผนล่วงหน้า 2) E-Environment หรือการท่องเที่ยวแบบใส่ใจ 3) S-Safety (Come first) นักท่องเที่ยวจะให้ความสำคัญกับความปลอดภัยมากขึ้น และ 4) T-Technology ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสร้างความมั่นใจ และยังสอดคล้องกับ พัชรียา แก้วชู (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบ New Normal หลังการแพร่ระบาดโควิด-19 พบว่า ทิศนคติต่อการแพร่ระบาดโควิด-19 และปัจจัยผลักดันทางการท่องเที่ยวมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบ New Normal หลังการแพร่ระบาดโควิด-19 และยังสอดคล้องกับ อรรถพล ศิริเวชพันธุ์ (2563) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่มาตรฐานความปกติใหม่ (New Normal) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษา ชุมชนหนองฮะ อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน คนในชุมชนเห็นว่ามาตรฐานความปลอดภัยด้านสุขอนามัย (SHA) นั้นมีความเหมาะสม

4. การทดสอบสมมติฐานผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกาเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวจำแนกตามเพศ พบว่า เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมกาเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ อาทิตย์ พวงนาค (2560) ที่ศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโฮสเทลในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร พบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงมีการตัดสินใจเข้าพักโฮสเทลที่ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าเพศไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการที่พัก

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมกาเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวจำแนกตามรายได้เฉลี่ย/เดือน พบว่า รายได้เฉลี่ย/เดือนที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมกาเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ พัชรียา แก้วชู (2563) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกาท่องเที่ยวแบบ New Normal หลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 พบว่า ประชากรในเขตกรุงเทพมหานครที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ทำให้พฤติกรรมกาท่องเที่ยวแบบ New Normal หลังการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดยรวมไม่ต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนต่อพฤติกรรมกาเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ร้อยละ 88.0 โดยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมกาเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยว ได้แก่ ปัจจัยด้านราคา (X2) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X4) ปัจจัยด้านบุคคล (X5) ด้านลักษณะทางกายภาพ (X6) และปัจจัยด้านกระบวนการ (X7) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (X1) และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X4) ไม่มีผลต่อพฤติกรรมกาเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวเลย สอดคล้องกับ ศศิโสสม ดวงรักษา (2558) ที่ศึกษาเปรียบเทียบ

ปัจจัยและพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมระดับ 4-5 ดาว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในเขตเมืองพัทยาจังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์และการบริการและด้านช่องทางการจำหน่ายไม่มีอิทธิพลกับการรับรู้คุณภาพการบริการของส่วนประสมทางการตลาดของโรงแรมระดับ 4-5 ดาว ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมโดยรวมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคำชะโนดวังนาคินทร์เป็นแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ที่นักท่องเที่ยวมีศรัทธาและต้องการไปเยือนด้วยตนเองสักครั้งในชีวิตจึงไม่จำเป็นต้องมีการส่งเสริมการตลาดแต่อย่างใด

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's) ที่ไม่มีผลต่อพฤติกรรมกาเลือกใช้บริการที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (X1) และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X4) ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอว่า ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 นักท่องเที่ยวคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ เมื่อศูนย์อำนวยการคำชะโนดได้กำหนดเปิดบริการตั้งแต่ 1 พฤศจิกายน 2564 เป็นต้นมา นักท่องเที่ยวก็พร้อมที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดอย่างเคร่งครัด และถ้าหากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโควิด 19 ได้อย่างถาวร ผลการวิจัยครั้งต่อไปอาจเปลี่ยนแปลงจากนี้

1.2 จากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด 19 ทำให้เกิดการปรับตัวพฤติกรรมท่องเที่ยววิถีใหม่แบบ “BEST” ของผู้ประกอบการธุรกิจบริการที่พักและนักท่องเที่ยวเพื่อให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันโควิด 19 ตามหลัก D-M-H-T-T ของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวได้ให้ความร่วมมือกับมาตรการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เคยใช้บริการจากที่พักใกล้คำชะโนดวังนาคินทร์เป็นหลัก ในโอกาสการวิจัยครั้งต่อไปควรเปลี่ยนการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการที่พักประเภทค้างคืนและ ไป-กลับ แบบออนไลน์ (online) อาจได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจการให้บริการที่พักนำไปปรับปรุงพัฒนากิจการของตนเองต่อไป

2.2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการที่พักสำหรับการเดินทางมาท่องเที่ยวคำชะโนดวังนาคินทร์เท่านั้น ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรเปลี่ยนเป็นกระบวนการวิจัยและพัฒนา เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแบบมีส่วนร่วมเพื่อจะได้แนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์และเป็นต้นแบบให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอื่นๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2563). *COVID-19 กับผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไทย*. สืบค้น 22 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.mots.go.th/download/Tourism Economic Report/4-1 TourismEconomicVol4.pdf>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2563). *การท่องเที่ยววิถีใหม่*. สืบค้น 22 ตุลาคม 2564. จาก <https://www.thaihealth.or.th/Content/53022>.
- คม ชัด ลึก ออนไลน์. (2564). "คำชะโนด" เตรียมขยายทางเดินเข้าไปในเกาะ รongรับ นทท.ช่วงปีใหม่. สืบค้น 22 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.komchadluek.net/news/495089>.
- คณาธิป ไกยชน. (2565). *นวัตกรรมเพื่อการท่องเที่ยววิถีใหม่*. สืบค้น 12 มกราคม 2565, จาก <https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2565-feb6>
- ชัยณรงค์ พิพิธวีรนนท์. (2560). ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เลือกใช้บริการที่พักประเภทโฮสเทล ในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแอสแตมฟอร์ด.
- ณัฐกฤติ นิธิประภา. (2564). *บทวิเคราะห์สถานการณ์ MSME สาขาธุรกิจท่องเที่ยวปี 2564 และแนวโน้มปี 2565*. ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. กรุงเทพมหานคร.
- นายเวอร์ เทอร์ชอบเที่ยวกินนอน. (2564). *ที่พักใกล้คำชะโนด*. สืบค้น 24 กรกฎาคม 2564, จาก <https://khunnaiver.blogspot.com/2017/08/khamchanod-hotels.html>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- เบญจกัคค์ เจริญมหาวิทยาลัย. (2563). ท้องถิ่นวิวัฒน์กับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม: พื้นที่ป่าคำชะโนด. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 40 (1), 110-125.
- พัชรียา แก้วชู. (2563). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบ New Normal หลังการแพร่ระบาดโควิด-19*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สถานการณ์โควิด 19. *กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข*. สืบค้น 1 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.dmh.go.th /news/view.asp?id = 2288>.
- สุรางคณา จามรสวัสดิ์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวต่างชาติ:กรณีศึกษาธุรกิจโฮสเทล อ.เมือง จ.กระบี่*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแอสแตมฟอร์ด
- สุสารี จัตตานนท์ (2558) *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้เข้าพักโรงแรมในจังหวัดอุบลราชธานี*. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- ศศิโสม ดวงรักษา. (2558). *เปรียบเทียบปัจจัยและพฤติกรรมที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมระดับ 4-5 ดาว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติในเขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศาลากลางจังหวัดอุดรธานี. (2564). *คำขวัญประจำจังหวัดอุดรธานี*. สืบค้น 30 ตุลาคม 2564, จาก <http://www.udonthani.go.th/main/>
- อรรถพล ศิริเวชพันธุ์. (2563). การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสู่มาตรฐานความปกติใหม่ (New Normal) เพื่อรองรับสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษา ชุมชนหนองสะ อ.ห้วยทับทัน จ.ศรีสะเกษ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 12(1), 58-75.
- อาทิตย์ พวงนาค (2560) *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโฮสเทลในเขตพระนคร กรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระ วิทยาลัยดุสิตธานี บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการโรงแรมและภัตตาคาร).
- Chatchakul, Nisa. (2014). *Tourism Industry*. 6 th ed. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Cochran, W.G. (1953). *Sampling Techniques*. New York: John Wiley & Sons.
- Krungthai Compass. (2563). *ประเมิน “เราเที่ยวด้วยกัน” กระตุ้นท่องเที่ยวไทย*. สืบค้น 22 ตุลาคม 2564, จาก https://krungthai.com/Download/economyresources/EconomyResourcesDownload_579Research_Note_20_07_63.pdf.
- UNWTO. (2020). *International Tourism Down 70% as Travel Restrictions Impact All Regions*. Retrieved 21 October 2021, from <https://www.unwto.org/taxonomy/term/347>.

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์
ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
Factors Influencing Decision to Buy Cosmetics Online
Case Studies in Muang District Udon Thani Province

ภาคิน อนันต์โสภณ¹
Phakin Anantasophon

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ 2. เปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ 3. ศึกษาปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คนที่เคยซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 400 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า 1. พฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ พบว่า เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีการใช้บ่อยที่สุดคือ Facebook รองลงมาคือ Instagram ประเภทเครื่องสำอางที่ผ่านซื้อผ่านออนไลน์มากที่สุด คือ ครีมบำรุงผิวหน้า/เซรั่มบำรุงผิวหน้า รองลงมาลิปสติก ความถี่ในการซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ คือ เดือนละ 2-3 ครั้ง จำนวนเงินโดยเฉลี่ยที่ผ่านใช้ซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ในแต่ละครั้ง ต่ำกว่า 1,000 บาท 2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัว ร่วมกันอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ได้ดีที่สุดคือ ปัจจัยด้านราคา รองลงมาเป็น ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ โดยสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y = 0.367 + (0.572X_2) + (0.534X_1) + (0.450X_3) + (0.324X_4) + (0.276X_5) + (0.266X_7) + (0.226X_6)$$

คำสำคัญ (Keywords): ปัจจัย; การตัดสินใจซื้อ; เครื่องสำอางออนไลน์

Received: 2022-08-11 Revised: 2022-09-26 Accepted: 2022-09-30

¹ คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการจัดการ วิทยาลัยพณิชยการ Pitchayabundit Faculty of Business Administration Pitchayabundit College. Corresponding Author e-mail: anantasophon@gmail.com

Abstract

The objectives of this research were 1. to study the behavior of purchasing cosmetics online 2. Comparison of different personal factors affecting decision to buy cosmetics online 3. Analysis of marketing mix factors influencing decision to buy cosmetics online in Muang District Udon Thani Province. The sample group included people who used to buy cosmetics online in Muang district. Udon Thani Province, 400 people used a questionnaire to collect data. The statistics used in the analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test of one way analysis of variance and multiple regression analysis. The results showed that 1. The behavior shopping on social networks that the most used to buy cosmetics is Facebook, followed by Instagram. The type of cosmetics you buy online the most is facial cream / facial serum, followed by lipstick. The frequency of buying cosmetics online is 2-3 times a month. The average amount you spend on buying cosmetics online each time is less than 1,000 baht. 2. The comparison of differences in personal factors influencing the decision to buy cosmetics online classified by gender, age, educational level and overall income were significantly different at the .05 level. 3. The multiple regression analysis revealed that 7 independent variables together describe the factors affecting the decision to buy cosmetics online in Muang district were statistically significant at the .05 level. is the best the price factor, followed by the product factor and marketing promotion factors, respectively, which can be written as a regression equation as follows:

$$Y = 0.367 + (0.572X_2) + (0.534X_1) + (0.450X_3) + (0.324X_4) + (0.276X_5) + (0.266X_7) + (0.226X_6)$$

Keywords: Factors; Decision; Cosmetics Online

บทนำ (Introduction)

ปัจจุบันโลกดิจิทัล หรือสื่อออนไลน์ เว็บไซต์ออนไลน์ต่างๆ เป็นสื่อที่มีอิทธิพลอย่างมาก ยังมีอิทธิพลมากขึ้นเรื่อยๆ ในการทำตลาดและการโฆษณา เพราะเป็นสื่อที่มีความสอดคล้อง และสามารถเข้าถึงประชากรในยุคสมัยนี้ได้ดีเป็นอย่างยิ่ง บริษัทโฆษณา องค์กรต่างๆ จึงเลือกที่จะหันมาให้บริการการขายสินค้า หรือการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารผ่านทางออนไลน์มากยิ่งขึ้น จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีการสื่อสารออนไลน์ และเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถนำไปใช้ภายในองค์กร และเทคโนโลยีอุปกรณ์อุปกรณ์การสื่อสารแบบพกพาหรือโทรศัพท์มือถือ ที่มีการพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังเข้ามามีอิทธิพลต่อประชากร มีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของประชากรในปัจจุบันเป็นอย่างมาก เข้ามาช่วยเพิ่มช่องทางการขาย ซึ่ง

สิ่งเหล่านี้สามารถเข้าถึงผู้คนจำนวนมากได้ง่ายและรวดเร็ว ส่งผลให้แบรนด์สินค้าด้านความงามอย่างเครื่องสำอางหันมาให้ความสำคัญกับการโฆษณาบนสื่อออนไลน์เป็นอย่างมาก เพราะคนไทยนั้นใช้เวลาไปกับการใช้สื่อออนไลน์ในแต่ละวันค่อนข้างมากสอดคล้องกับ ผลการสำรวจพฤติกรรม การใช้อินเทอร์เน็ตของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) ในปี 2563 พบว่า คนไทยมีการใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ย 9 ชั่วโมงต่อวัน พื้นที่ที่มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร อุปกรณ์ที่ใช้เข้าถึงอินเทอร์เน็ตอันดับหนึ่งคือ สมาร์ทโฟน รองลงมาคือ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล กิจกรรมยอดนิยมในการใช้อินเทอร์เน็ต คือ การเข้าใช้สื่อสังคมออนไลน์ รองลงมาคือ การซื้อสินค้าออนไลน์ และการขายสินค้าออนไลน์ สื่อสังคมออนไลน์ยอดนิยมสามอันดับแรก ได้แก่ Facebook Twitter Instagram และ Line ตามลำดับ

ผลิตภัณฑ์เสริมความงามเป็นตลาดที่มีมูลค่าการตลาดสูงเป็นอันดับต้นๆ เนื่องจากการดำเนินชีวิตของผู้คนในปัจจุบันผู้คนเริ่มหันมาให้ความสนใจกับสุขภาพ ร่างกายและผิวพรรณเพิ่มมากขึ้น ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เสริมความงาม เริ่มมีความโดดเด่นไม่ว่าจะเป็นผลิตภัณฑ์ดูแลผิว (Skincare) ผลิตภัณฑ์ดูแลเส้นผม (Hair) ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดร่างกาย (Hygiene) เครื่องสำอาง (Makeup) น้ำหอม (Fragrance) ทุกวันนี้จะเห็นว่ามีกระแสสินค้าประเภทความงามออกมาจำหน่ายมากยิ่งขึ้น ซึ่งตลาดผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางมีความหลากหลายทั้งในเรื่องของราคา และคุณภาพที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยผู้บริโภคยุคใหม่ได้มีทัศนคติและพฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการที่เปลี่ยนไป และช่องทางการจำหน่ายเครื่องสำอางมีหลายช่องทางขึ้นสอดคล้องกับเครื่องสำอางและผลิตภัณฑ์บำรุงผิวถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นในการช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพและรูปลักษณ์ภายนอกให้มีบุคลิกภาพที่ดี ช่วยในการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ซึ่งการมีภาพลักษณ์ที่ดีไม่ได้หมายถึงการมีหน้าตาที่ดี แต่หมายถึงการที่เราใส่ใจดูแลตัวเองมากพอ ทุกวันนี้เครื่องสำอาง(make up) และผลิตภัณฑ์บำรุงผิว(skincare) จึงกลายเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ของผู้หญิงส่วนใหญ่ และยังเริ่มเข้ามามีผลต่อผู้ชายและเพศทางเลือกที่ต่างหันมาสนใจดูแลตัวเองเพิ่มมากยิ่งขึ้น(ชญภัฏ จันจาตุรณศรีศรี,2562) เห็นได้จากค่านิยมและกระแสของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ไม่ได้มีการจำกัดเพศอีกต่อไป สังเกตได้จากดารายายที่มาเป็นพรีเซ็นเตอร์ของแบรนด์บิวตี้มากขึ้น ซึ่งแต่ก่อนมักจะเห็นแต่พรีเซ็นเตอร์ที่เป็นผู้หญิงเท่านั้น

ซึ่งปัจจุบันผู้ประกอบการนำกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มาผนวกรวมกับกระแสความนิยมของสังคมออนไลน์เพื่อสร้างเครือข่ายลูกค้าและเครือข่ายการค้า ขายสินค้า ก่อให้เกิดการทำการตลาดแบบรวมกลุ่ม (Social Networking Marketing) และการทำการตลาดผ่านตัวแทน (Affiliate Marketing) กันมากขึ้น จึงเกิดการเสนอขายสินค้าผ่านหน้าเว็บบล็อก ซึ่งเป็นวิธีที่ง่าย และเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายโดยตรง เนื่องจากการลดความเสี่ยง จากการไม่สามารถเห็นสินค้าจริงได้ก่อนการตัดสินใจซื้อ โดยผู้ขายสามารถใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ในการสร้างความน่าเชื่อถือให้ตนเอง และผลิตภัณฑ์ที่ขาย ด้วยการอาศัย การตลาดแบบบอกต่อ (Viral Marketing) รวมทั้งการเปิดให้ผู้ซื้อและผู้บริโภคมีโอกาสดู ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อมูลในเชิงลึกของผลิตภัณฑ์ระบบดังกล่าวส่งผลให้เกิด การจัดอันดับความนิยมในตัวผลิตภัณฑ์และให้

คะแนนผู้ขาย การซื้อสินค้าออนไลน์ (Online Shopping) เป็นความสะดวกสบายของผู้บริโภคในการซื้อ สินค้าสามารถชำระเงินได้จากทุกสถานที่ผ่านอุปกรณ์เทคโนโลยีหรือใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ผู้ใช้ สามารถดูข้อมูลและโต้ตอบ กับข้อมูลสารสนเทศที่จัดเก็บในหน้าเว็บ ที่สร้างด้วยภาษาเฉพาะของ คอมพิวเตอร์ หรือ เว็บเบราว์เซอร์(Web-Browser) ผู้บริโภคสามารถค้นหาและ ซื้อสินค้าที่สนใจ โดย ไปที่เว็บไซต์ของร้านค้าปลีกโดยตรงหรือค้นหาจากผู้ขายรายอื่นโดยใช้เครื่องมือค้นหาสินค้าซึ่งจะ แสดงผลิตภัณฑ์และราคาเดียวกันของผู้ค้าปลีกรายอื่น ๆ ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าออนไลน์และชำระเงินได้ จากทุกที่ผ่านอุปกรณ์เทคโนโลยีอาทิเช่นคอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน เป็นต้น (สิริพล ตันติสันติสม, 2558) โดยการซื้อสินค้าออนไลน์มีองค์ประกอบ ได้แก่พฤติกรรมการซื้อสินค้าออนไลน์ ประสิทธิภาพการซื้อสินค้าออนไลน์ แรงจูงใจในการซื้อสินค้าออนไลน์ การแสดงตนในการซื้อสินค้า ออนไลน์ การประมวลสินค้า และคุณภาพบริการในการซื้อสินค้าออนไลน์ทำให้พฤติกรรมการซื้อสินค้าและบริการของผู้บริโภคเปลี่ยนไปตลอดเวลาและมีความต้องการสินค้าที่ตรงกับความต้องการของตนเองให้มากที่สุด ผู้ประกอบการขายสินค้าออนไลน์จึงต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในทุก ๆ ด้าน เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมของผู้บริโภคให้ได้มากที่สุด

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เพื่อจะได้ทราบถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อนำผลวิจัยที่ได้ ไปใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์เพื่อประกอบการตัดสินใจ และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับเปลี่ยน ปรับปรุง และพัฒนาต่อยอดกลยุทธ์ทางการตลาด เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างเหมาะสมและสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขันให้เพิ่มสูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน
2. ปัจจัยส่วนประสมการตลาดอย่างน้อย 1 ด้านมีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. ขอบเขตของเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหางานวิจัยนี้ศึกษาประกอบด้วยข้อมูล ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7Ps) ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ และการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้า ผู้วิจัยนำกรอบแนวคิดของ (Philip Kotler and Keller Kevin Lane, 2016) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการตระหนักถึงปัญหา 2) ด้านการค้นหาข้อมูล 3) ด้านการประเมินทางเลือก 4) ด้านการตัดสินใจซื้อ 5) ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อ

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริโภคที่เคยซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรกลุ่มใหญ่และไม่มีหน่วยงานใดที่เก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวไว้ ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริโภคที่เคยซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี กำหนดกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน โดยใช้สูตรคำนวณของ W.G. Cochran (1953) คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 385 คน และสำรองเพื่อแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ไว้เท่ากับ 15 คน ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 400 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามในลักษณะแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี เป็นแบบสอบถามในลักษณะแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้แก่ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (Product) ปัจจัยด้านราคา (Price) ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion) ปัจจัยด้านบุคลากร (People) ปัจจัยด้านกระบวนการ (Process) และปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical) โดยใช้เครื่องมือประเภทมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้

ระดับ 5 คะแนน = ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสำคัญมากที่สุด

ระดับ 4 คะแนน = ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสำคัญมาก

ระดับ 3 คะแนน = ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสำคัญปานกลาง

ระดับ 2 คะแนน = ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสำคัญน้อยมาก

ระดับ 1 คะแนน = ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีความสำคัญน้อยที่สุด

4.การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด และพฤติกรรมการตลาดใจซื้อสินค้า วิธีการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย สร้างแบบสอบถาม ตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวความคิดในการวิจัย นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความชัดเจน ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบลงความเห็นและให้คะแนนวิเคราะห์หาความสอดคล้องของแบบสอบถามโดยหาค่า IOC (Index of Item-Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) และพิจารณาความเที่ยงตรงดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งแบบสอบถามมีค่า IOC แต่ละข้อระหว่าง 0.80 -1.0

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำข้อมูลการทดลองใช้แบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.91 และ นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานหลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยทำการลงรหัสจากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลพื้นฐานของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

6.2 การวิเคราะห์ Independent-Sample t-Test โดยจะทดสอบลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันด้านเพศ และใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) สำหรับทดสอบลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน ด้านอายุ ระดับการศึกษา และรายได้

6.3 วิเคราะห์สถิติหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธี วิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อเปรียบเทียบทดสอบหาความสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปรอิสระ ตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไปกับตัวแปรตาม

7.สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้ 1.ค่าเฉลี่ย (Mean) 2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3.สถิติทดสอบค่าที (t-test) 4.สถิติการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และ 5. สถิติวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Stepwise Multiple)

ผลการวิจัย (Research Results)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.50 เพศชาย ร้อยละ 35.50 อายุ 21 - 30 ปี ร้อยละ 43.75 อายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 30.00 และ 51 ปีขึ้นไป ร้อยละ 0.50 ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 59.50ระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี ร้อยละ 22.00 และระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 3.00 รายได้ตั้งแต่ 10,001 - 25,000 ร้อยละ 47.00 รายได้น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 ร้อยละ 27.50 และ 35,001 ขึ้นไป ร้อยละ 5.50

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าเครื่องสำอางสังคมออนไลน์ที่มีการซื้อเครื่องสำอางใช้บ่อยที่สุดคือ Facebook จำนวน 232 คน คิดเป็นร้อยละ 58.00 รองลงมาคือ Instragram จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 และ Line จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00

ประเภทเครื่องสำอางที่ท่านซื้อผ่านออนไลน์มากที่สุด คือ ครีมบำรุงผิวหน้า/เซรั่มบำรุงผิวหน้า จำนวน 238 คน คิดเป็น ร้อยละ 59.50 รองลงมาคือ ลิปสติก จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 ครีมกันแดด/ครีมรองพื้น จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 โลชั่น/น้ำหอม จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 แป้งพัฟ/พาวเดอร์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 มาส คารา/อายไลเนอร์จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.25 และอายแชโดว์/บรัชออน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.25

ความถี่ในการซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ คือ เดือนละ 2-3 ครั้ง จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมาคือเดือนละ 1 ครั้ง จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 อันดับที่สามคือ สัปดาห์ละ 2 - 3 ครั้ง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 19.50 และสัปดาห์ละ 1 ครั้ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3

จำนวนเงินโดยเฉลี่ยที่ท่านใช้ซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ในแต่ละครั้ง คือ ต่ำกว่า 1,000 บาท จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 รองลงมาคือ 1,000 - 2,000 บาท จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 อันดับที่สามคือ 2,001 -3,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.25 จำนวนเงิน 3,001 - 4,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็น ร้อยละ 0.50 จำนวนเงิน 4,001 - 5,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 และจำนวนเงินมากกว่า 5,000 บาท จำนวน 2 คน คิด เป็น ร้อยละ 0.50

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

ข้อสมมติฐาน	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ
H1a	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศแตกต่างกัน มีผลต่ออิทธิพลการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ กรณีศึกษาจังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
H1b	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านอายุแตกต่างกัน มีผลต่ออิทธิพลการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ กรณีศึกษาจังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
H1c	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่ออิทธิพลการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ กรณีศึกษาจังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
H1d	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านรายได้แตกต่างกัน มีผลต่ออิทธิพลการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ กรณีศึกษาจังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

ตัวแปรอิสระ	B Std.	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่ (Constant)	0.367	0.059		1.819*	0.000
1.ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (X_1)	0.283	0.088	.534	3.261*	0.000
2.ปัจจัยด้านราคา (X_2)	0.373	0.091	.572	3.146*	0.000
3.ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3)	0.310	0.083	.450	7.520*	0.000
4.ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4)	0.277	0.070	.324	6.529*	0.000
5.ปัจจัยด้านบุคคล (X_5)	0.254	0.064	.276	7.203*	0.000
6. ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ (X_6)	0.132	0.095	.226	9.623*	0.000

7. ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ (X ₇)	0.219	0.055	.266	9.915*	0.000
$R^2 = 0.900$ $F = 186.214^{**}$ $N = 400$ $p < 0.05^*$					

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัว ร่วมกันอธิบายปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้

$$Y = 0.367 + (0.572X_2) + (0.534X_1) + (0.450X_3) + (0.324X_4) + (0.276X_5) + (0.266 X_7) + (0.226 X_6)$$

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่า

1. พฤติกรรมการซื้อสินค้าเครื่องสำอางออนไลน์ที่มีการซื้อเครื่องสำอางใช้บ่อยที่สุดคือ Facebook รองลงมาคือ Instragram ประเภทเครื่องสำอางที่ท่านซื้อผ่านออนไลน์มากที่สุด คือ ครีมบำรุงผิวหน้า/เซรั่มบำรุงผิวหน้า รองลงมา ลิปสติก ความถี่ในการซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ คือ เดือนละ 2-3 ครั้ง จำนวนเงินโดยเฉลี่ยที่ใช้ซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ในแต่ละครั้ง ต่ำกว่า 1,000 บาท สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมพร คัมภีระ (2557) ที่ได้ ทำการศึกษา พฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางผ่านเว็บไซต์เฟซบุ๊กของนักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางผ่านเว็บไซต์เฟซบุ๊ก ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างซื้อ เครื่องสำอางเฉลี่ย 2 ครั้งใน 1 เดือน โดยในแต่ละครั้งการซื้อมีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเฉลี่ย 500 บาท กับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ สมานพิทักษ์วงศ์ (2560) ที่ได้ทำการศึกษาส่วนประสมทางการตลาด ในการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตจังหวัดสงขลา ผลวิจัยพบว่า ผู้ที่ตอบ แบบสอบถามส่วนใหญ่มีงบประมาณในการซื้อสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต 300-500 บาท/ครั้ง และงานวิจัยของศิวพร ไตรภพ (2562) ปัจจัยทางด้านการตลาดและพฤติกรรมที่สำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อเครื่องสำอางผ่านช่องทางสังคมออนไลน์ประเภท Twitter ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่าการตัดสินใจซื้อเลือกซื้อเครื่องสำอางผ่านช่องทางสังคมออนไลน์ประเภท Twitter ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยพฤติกรรมการใช้โปรแกรมTwitterในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการใช้บริการในช่วงเวลา 19.00-24.00 น.

2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ทางจำแนก

ตามประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ประมว สตะเวมิน (2557) เรื่องปัจจัย ที่มีผลต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อข้าวโม่งอินเทอร์เนต จากผล การศึกษาพบว่า เพศที่ต่างกันจะทำให้มี ความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องความคิด ค่านิยม ทั้งนี้เพราะว่า วัฒนธรรมและสังคมกำหนด บทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้กับงานวิจัยของ พรเทพ ทิพย์พรกุล (2559) ปัจจัยที่มีผลต่อ การเลือกซื้อเครื่องสำอางในระบบออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยทาง ประชากรศาสตร์ต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ เครื่องสำอางในระบบ ออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีระดับ นัยสำคัญที่ 0.05 พฤติกรรม การเลือกซื้อเครื่องสำอางต่างกัน ได้แก่ ประเภทของเครื่องสำอาง บุคคล ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ ความถี่ในการซื้อเครื่องสำอาง จำนวนที่ซื้อเครื่องสำอาง มีผลต่อการ ตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางใน ระบบออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่าง มีระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และ งานวิจัยของศิวพร ไตรภพ (2562) ปัจจัยทางด้านการตลาดและพฤติกรรมที่สำคัญในการตัดสินใจ เลือกซื้อเครื่องสำอางผ่านช่องทางสังคมออนไลน์ประเภท Twitter ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พบว่า ผลการศึกษาการตัดสินใจซื้อเลือกซื้อเครื่องสำอางผ่านช่องทางสังคมออนไลน์ประเภท Twitter ในเขต อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยพฤติกรรม การใช้โปรแกรมTwitter ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการใช้บริการ ในช่วงเวลา 19.00-24.00 น. และ ผลการเปรียบเทียบปัจจัยทางด้านการตลาดและพฤติกรรมที่ สำคัญในการตัดสินใจเลือกซื้อเครื่องสำอาง พบว่า ผู้บริโภคที่มีเพศ อายุสถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน

3.การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 7 ตัว ร่วมกันอธิบายปัจจัยที่มีผล ต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 90.00 โดย พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ (7P's) คือ ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ (X_1) ปัจจัยด้านราคา (X_2) ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (X_3) ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด (X_4) ปัจจัยด้านบุคคล (X_5) ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพ (X_6) และ ปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ (X_7) อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ เครื่องสำอางออนไลน์ ได้ดีที่สุดคือ ปัจจัยด้านราคา รองลงมาเป็น ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ และปัจจัย ด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับสอดคล้องกับแนวคิดผลิตภัณฑ์ของ หทัยทิพย์ แดงปทิว (2559) กล่าวไว้ว่า ผลิตภัณฑ์(Product) หมายถึง สิ่งที่เสนอขายสู่ตลาดเพื่อความสนใจ การจัดหา การใช้หรือการ บริโภคที่สามารถทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ ประกอบด้วยสิ่งที่สัมผัสได้และสัมผัส ไม่ได้เช่น บรรจุภัณฑ์สี ราคา คุณภาพ ตราสินค้า บริการและชื่อเสียงของผู้ขาย ผลิตภัณฑ์อาจจะ เป็นสินค้า บริการ สถานที่ บุคคล หรือความคิด ผลิตภัณฑ์ที่เสนอขายอาจจะมีตัวตนหรือไม่มีตัวตน ก็ได้ผลิตภัณฑ์ต้องมีอรรถประโยชน์(Utility) มีคุณค่า (Value) ในสายตาของลูกค้า จึงจะมีผลทำให้ ผลิตภัณฑ์สามารถขายได้ การตลาดผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic marketing หรือ Emarketing) เป็นการโฆษณาผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต เพื่อสื่อสาร ส่งเสริม

และขายผลิตภัณฑ์หรือบริการโดยมุ่งหวังผลกำไรและการค้าเครื่องมือที่สำคัญ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคทั้งสิ้น ราคา (Price) หมายถึง จำนวนที่ต้องจ่ายเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์/บริการ หรือเป็นคุณค่า ทั้งหมดที่ลูกค้ารับรู้ เพื่อให้ได้ผลประโยชน์จากการใช้ผลิตภัณฑ์/บริการคุ้มกับเงินที่จ่ายไป หรือหมายถึงคุณค่า ผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงิน ราคาเป็น P ตัวที่สองที่เกิดขึ้นถัดจาก Product ราคาเป็นต้นทุน (Cost) ของลูกค้า ผู้บริโภคจะเปรียบเทียบระหว่างคุณค่า (Value) ของผลิตภัณฑ์กับราคา (Price) ของผลิตภัณฑ์นั้น ถ้าคุณค่าสูง กว่าราคาผู้บริโภคจะตัดสินใจซื้อกับแนวคิดพหุนันท์ ศุภภาคินและพัชรหทัย จารุทวีผลนุกูล(2562) ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สินค้า/บริการ ที่ธุรกิจจัดทำขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้ามีทั้งที่จับต้องได้และไม่สามารถจับต้องได้ ซึ่งธุรกิจที่ผลิตสินค้าและบริการ ต้องพิจารณาถึงความจำเป็นและความต้องการของลูกค้า เพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด ทำให้ธุรกิจสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้มากที่สุด รวมไปถึงสิ่งที่มีคุณค่าที่เสนอขาย หรือผลประโยชน์ที่สนองความต้องการของผู้บริโภคได้กับแนวคิดของฉวีวงศ์ บวรเกียรติขจร (2560) เป็นสิ่งที่ผู้บริโภคใช้สำหรับการเปรียบเทียบ ซึ่งการตั้งราคา ที่เหมาะสมจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการซื้อของผู้บริโภคอย่างมาก และยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเปรียบเทียบกับช่องทางการจัดจำหน่ายอื่น ๆ ซึ่งหากมีการตั้งราคาอย่างเหมาะสมสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการดึงดูดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้อย่างมากกับแนวคิดของวันชัย แซ่ซู (2561) กล่าวว่า ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายเป็นส่วนที่ทำให้ผู้บริโภคเกิดการรับรู้การมีอยู่ของผลิตภัณฑ์ ผ่านสถานที่ บรรยายาศ ที่ผู้ประกอบการนั้นได้จัดไว้สำหรับการนำเสนอให้กับผู้บริโภครับรู้ และอาศัยกิจกรรมในการกระจายสินค้าไปยังส่วนต่าง ๆ เป็นส่วนช่วยให้ผู้บริโภคสามารถรับรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ สามารถหาซื้อได้ง่ายและเข้าถึงได้ในการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นเปรียบเสมือนเป็นคำถามในลักษณะการตีความ การคาดหวัง และการประเมินผลดีผลเสีย เช่น ความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ บุคคลต่าง ๆ สินค้าต่าง ๆ กับงานวิจัยของจิตรา ภูขำ (2564) เรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอาง ออนไลน์กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ด้าน บุคลากรและคุณภาพของสินค้า ด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านภาพลักษณ์ของสินค้าและร้านค้า และด้านข้อมูลร้านค้า ข้อมูลสินค้าและกระบวนการให้บริการ ทุกปัจจัยส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

ผู้วิจัยขอสรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางออนไลน์ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 สำหรับผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการขายเครื่องสำอางออนไลน์หรือธุรกิจที่เกี่ยวข้อง สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาด

1.2 ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญในส่วนของช่องทางติดต่อสื่อสาร ผ่านช่องทาง

Facebook โดยทำการประชาสัมพันธ์หรือทำกิจกรรมส่งเสริมการขาย

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการวิเคราะห์การรับรู้ความเสี่ยงของการประกอบธุรกิจการขายเครื่องสำอางออนไลน์และธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยประเมินและจัดลำดับความเสี่ยงต่างๆ เพื่อทำการเปรียบเทียบ ทราบถึงระดับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทาน และสามารถนำข้อมูลมาบริหารจัดการความเสี่ยงได้

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุ สมการเชิงโครงสร้างถดถอยพหุคูณของธุรกิจเครื่องสำอางออนไลน์

เอกสารอ้างอิง (References)

- จิตรา ภู่อำ. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอาง ออนไลน์กรณีศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. หลักสูตรทวิปริญญาโททางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธัญภัฏ จันทาตรนตรีศรี. (2562). การศึกษาสาเหตุและผลลัพธ์ของพฤติกรรมเลือกซื้อเครื่องสำอาง ด้วยการทบทวนผ่านนิวส์บล็อกเกอร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ วิทยาลัยการจัดการมหาวิทยาลัยมหิดล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน์.
- ปัทมพร คัมภีระ (2557) พฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางผ่านเว็บไซต์เฟซบุ๊กของ นักศึกษาหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการซื้อเครื่องสำอางผ่านเว็บไซต์เฟซบุ๊ก. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ประมะ สดะเวนิม .(2557). ทักษะคิดและพฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรเทพ ทิพย์พรกุล (2559) ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อเครื่องสำอางในระบบออนไลน์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วันชัย แซ่ซุ. (2561). กระบวนการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์ไอทีผ่านเว็บไซต์ออนไลน์ของ ประชากร กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ.สาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สิริพล ตันติสันติสม. (2558).การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าออนไลน์ของประชากรในเขตเทศบาลเมืองพิษณุโลก. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- เสาวลักษณ์ สมานพิทักษ์วงศ์. (2560). ส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจ ซื้อ สินค้าผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตของผู้บริโภคในเขตจังหวัดสงขลา. หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจ

มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาดไทย.

หทัยทิพย์ แดงปทิว. (2559). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ที่คนคิดและแรงจูงใจที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ อาหารเสริมเพื่อผิวขาวของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

Kotler, Philip and Keller Kelvin Lane. (2016). *Marketing Management*. (15th global edition) Edinburgh: Pearson Education

Cochran, W.G. (1953). *Sampling Techniques*. New York: John Wiley & Sons.

ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ ในจังหวัดอุดรธานี

Factors Affecting to Acceptance the use of Information System Adoption for Organic Agricultural Businesses in Udon Thani Province

เนารุ่ง วิหาราช¹

Naorung Wicharat

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี 2. สร้างสมการพยากรณ์การยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จึงได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจผ่านแบบสอบถามได้ข้อมูลตอบกลับที่มีความสมบูรณ์ ทั้งหมด 125 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิจัยสรุปข้อมูลได้ดังนี้ 1) ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศ ด้านอายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน ส่วนระยะเวลาที่ทำงานแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2) การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว ร่วมกันอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 63.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยได้ดังนี้
$$Y = 0.515 + 0.195(X_1) + 0.113(X_2) + 0.132(X_3) + 0.293(X_4) + 0.139(X_5)$$

คำสำคัญ(Keywords): ระบบสารสนเทศ; ธุรกิจเกษตรอินทรีย์

Abstract

The purposed of this research were to 1. study the factors affecting to acceptance the use of information system of organic agricultural businesses in Udon

---

Received: 2022-08-04 Revised: 2022-09-09 Accepted: 2022-09-09

¹ คณะวิทยาศาสตร์ วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต Faculty of Science Pitchayabundit College.

Corresponding Author e-mail: naorung@gmail.com

Thani Province. 2. create a forecast equation for the adoption of information systems of organic agriculture business in Udon Thani Province. A study of the sample group are farmers participating in the project 1 Tambon 1 New Theory Farmers Group in the area of Udon Thani Province Therefore, the relevant literature was reviewed. Data were collected by surveying through questionnaires. All 125 sets were complete. The statistics used in the analysis were percentage, mean, standard deviation. T-Test Analysis of variance and multiple regression analysis. The findings of this research were as follows 1. Demographic factors of gender, age, educational level were different. There was different acceptance of the use of information systems of organic farming businesses in Udon Thani Province. The working period is different. There was no difference in acceptance of the use of information systems for organic farming businesses in Udon Thani Province with statistical significance at the 0.05 level 2) Multiple regression analysis found that The 5 independent variables together explained the factors affecting to acceptance the use of information system of organic agricultural businesses in Udon Thani Province at 63.4% with statistical significance at the 0.05 level. The regression equation is as follows. $Y = 0.515 + 0.195(X_1) + 0.113(X_2) + 0.132(X_3) + 0.293(X_4) + 0.139(X_5)$

Keywords: Information System; Organic Agricultural Businesses

บทนำ (Introduction)

จังหวัดอุดรธานีได้ขยายองค์ความรู้การทำเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงผ่านโครงการ ลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาศักยภาพเกษตรกรตาม แนวพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่ โครงการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเกษตรกรโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เชื่อมโยงศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านสู่การพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืน โครงการศูนย์เรียนรู้และปลูกจิตสำนึกการทำเกษตรอินทรีย์ครบวงจรในโรงเรียน เชื่อมโยงศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และการขยาย ผลโครงการ โคกหนองนาโมเดล การส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มสัดส่วนของจำนวนแปลงฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตร ปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์ จังหวัดได้ดำเนินการผ่าน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและอินทรีย์ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชและสัตว์เศรษฐกิจ (กระบือ ไก่เนื้อ โคเนื้อ) และ การพัฒนาการผลิตมะม่วงอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการ ส่งออก การเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตรและรายได้(สำนักงานจังหวัดอุดรธานี, 2563)

เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในระยะปรับเปลี่ยนช่วง 1-3 ปี การปรับเปลี่ยนจากเคมีมาทำเกษตรอินทรีย์ เนื่องจากคำนึงถึงสุขภาพเป็นหลัก อีกทั้งได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐและต้องการลดต้นทุนการผลิต แต่อย่างไรก็ตาม ผลจากการปรับเปลี่ยนมาทำเกษตรอินทรีย์ เกษตรกรบางส่วนยัง

ไม่เข้าใจการทำเกษตรอินทรีย์ และไม่ได้นำความรู้จากการอบรมไปปฏิบัติในฟาร์ม รวมทั้งปัญหาเรื่องน้ำ สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการทำเกษตรอินทรีย์ จึงทำให้บางรายถอดใจหันกลับไปทำเกษตรเคมีเช่นเดิม ส่วนเกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์มากกว่า 3 ปี หรือได้ใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ผลผลิตจะค่อยๆ สูงขึ้นตามคุณภาพของดินและปริมาณน้ำ รวมถึงการบำรุงดูแลรักษา แต่ยังประสบกับปัญหาเรื่องตลาดรองรับผลผลิตมีน้อย จึงส่งผลให้ราคาขายไม่แตกต่างจากราคาสินค้าเกษตรปกติ อย่างไรก็ตาม พบว่า เกษตรกรในกลุ่มนี้ยังมีความมุ่งมั่นที่จะทำเกษตรอินทรีย์ต่อไป ด้วยคำนึงถึงสุขภาพของตนเอง ครอบครัวและผู้บริโภคเป็นสำคัญ และคาดหวังว่าใบรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่ได้รับจะทำให้สามารถขายสินค้าเกษตรอินทรีย์ได้ในราคาสูง จากปัญหาและความคาดหวังของเกษตรกรเกษตรอินทรีย์ ดังกล่าว สศท.3 จึงได้เสนอแนวทางการพัฒนาเกษตรอินทรีย์จังหวัดหนองคายปี 2560-2564 ด้วย 4 แนวทาง คือ 1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเกษตรอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดย ลด ละ เลิกการใช้สารเคมี ผลิตให้ได้มาตรฐาน GAP ในเบื้องต้นแล้วมุ่งเน้นการผลิตให้ได้ใบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ทั้งในประเทศและระดับสากล 2) ส่งเสริมและพัฒนาด้านการตลาดเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจเกษตรอินทรีย์ โดยการรวมกลุ่มผู้ผลิตและแปรรูปสินค้าในจังหวัดหนองคาย จัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าหรือตลาดกลางสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่สำคัญระหว่างประเทศไทยกับ สปป.ลาว ปรับตำแหน่งทางการตลาดให้เป็นสินค้าเกษตรเกรดพรีเมียม อีกทั้งปรับปรุงส่วนผสมทางการตลาด (4P) ได้แก่ พัฒนาผลิตภัณฑ์และรูปลักษณะผลิตภัณฑ์ การสร้างแบรนด์และความเป็นอัตลักษณ์ของจังหวัด ขยายช่องทางการจัดจำหน่าย ปรับราคาตามต้นทุนที่แท้จริง และการจัดกิจกรรมส่งเสริมทางการตลาด 3) ส่งเสริมและพัฒนาองค์กรเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร Cluster เกษตรอินทรีย์ให้มีความเข้มแข็ง ให้มีองค์ความรู้ในการทำเกษตรอินทรีย์ สามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเกษตรอินทรีย์ที่เหมาะสมมาปรับใช้ได้ในพื้นที่ (Smart Farmer) รวมถึงสามารถเจรจาการค้าตั้งเช่นเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ด้วยการสนับสนุนจากกระทรวงต่างๆ เช่น กระทรวงเกษตร พานิชย์ วิทยาศาสตร์ และอุตสาหกรรม เป็นต้น และ 4) บริหารจัดการและขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้มีภูมิคุ้มกันพร้อมรับความเสี่ยงด้านการผลิต ด้านการตลาด รวมถึงผสมผสานเทคโนโลยีและวิถีชาวบ้านให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนต่อไป(สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 จังหวัดอุดรธานี, 2559)

เนื่องด้วยการพัฒนาด้านเทคโนโลยีอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน มีผลกระทบต่อประกอบในหลายๆ ด้านของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่ต้องมีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ประโยชน์ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งระบบสารสนเทศในปัจจุบันได้ถือว่าเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดความได้เปรียบด้านการแข่งขันในการดำเนินธุรกิจขององค์กรต่างๆ ซึ่งสำหรับองค์กรขนาดใหญ่ในปัจจุบันนั้นส่วนมากได้ให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ เพราะระบบสารสนเทศช่วยให้การดำเนินธุรกิจได้เปรียบคู่แข่งขัน แต่สำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่อาจต้องพิจารณาประเด็นปัจจัยอื่นๆ ในการดำเนินงานทำให้อาจจะมองข้ามประเด็นของการใช้ระบบสารสนเทศที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินงาน ที่สามารถทำให้

องค์กรต่างๆ ประสบความสำเร็จในการแข่งขัน และสามารถดำเนินธุรกิจได้ อย่างยั่งยืนต่อไป อย่างไรก็ตามการใช้งานระบบสารสนเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในธุรกิจด้านเกษตรอินทรีย์นั้นก็มีปัจจัย(ฉัตร ชูชื่น และศิริกุล ตูลาสมบัติ, 2561)

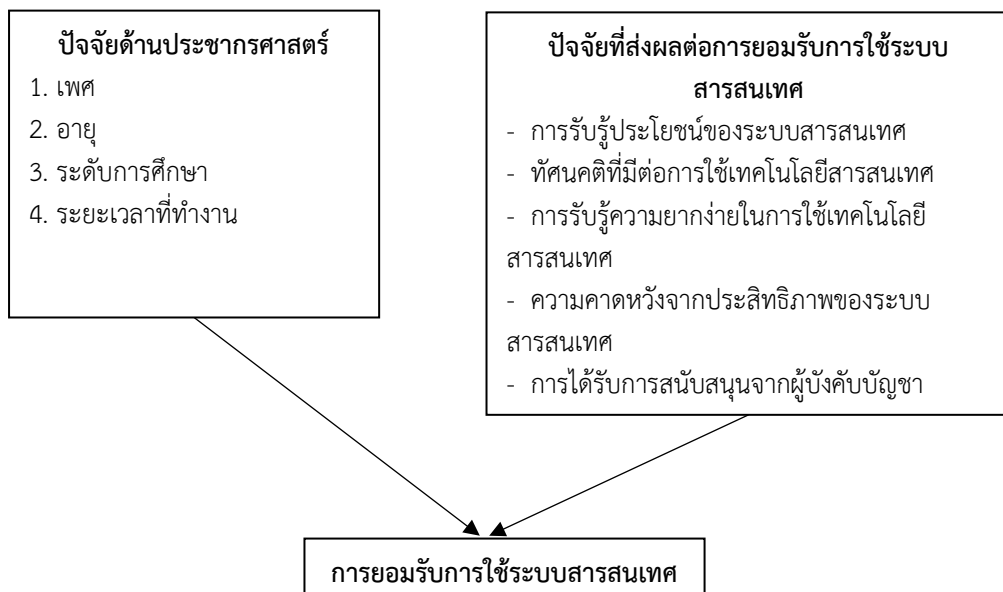
จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี เพื่อทราบระดับความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ เหล่านั้น เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการ การใช้งานระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ให้ตรงกับความต้องการและคุณภาพในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework)

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจและสัมภาษณ์ทำการรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม โดยมุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี มีขอบเขตงานวิจัย ดังภาพประกอบที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis)

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ทำงาน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี
2. ปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีมีความสัมพันธ์เชิงบวก
3. ปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ทักษะที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิจัยแบบการสำรวจและการสัมภาษณ์ จากการเก็บข้อมูลทางแบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อสรุปผลการวิจัยซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ 1 ตำบล 1 กลุ่มเกษตรกร ทฤษฎีใหม่ ในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี จำนวน 182 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 125 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามสูตรของ Yamane (Yamane, 1973)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาที่ทำงาน เป็นคำถามแบบเลือกการตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 1) การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ 2) ทักษะที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ 5) การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ใช้วิธีของ Likert (Likert scale) โดยใช้ตัวเลข 1-5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่กำหนดไว้ในการศึกษา

3.2 ศึกษาวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.3 นิยามศัพท์ตัวแปรที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิด จากนั้นจึงสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดไว้ในการศึกษา เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษาที่ใช้

3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม จากนั้นผู้วิจัยทำการบันทึกผลการพิจารณาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แต่ละคนในแต่ละข้อ โดยการหาค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) โดยผู้วิจัยทำการทดสอบเครื่องมือผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการศึกษา แล้วจึงทำการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามโดยตรวจสอบถึงความถูกต้องของเนื้อหา และทำการทดสอบแบบสอบถาม (Pre-Test) ตัวอย่างใช้ทดสอบ จำนวน 30 คน โดยผลทดสอบความเชื่อถือได้ค่า $IOC = 0.98$ มีค่าดัชนีชี้วัดความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

3.5 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) วิธีการวัดน่าเชื่อถือของแบบสอบถามตามแนวคิดครอนบาค (Cronbach Alpha Formula) ทำการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม โดยผลการทดสอบพบว่ามีความน่าเชื่อถือของแบบสอบถามที่ 0.948 ดังนั้นแสดงว่า มีค่าความน่าเชื่อถือสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานหลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ขั้นตอนต่อไปผู้วิจัยทำการลงรหัสจากนั้นนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2 การวิเคราะห์ Independent-Sample t-test โดยจะทดสอบลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันด้านเพศ และใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) สำหรับทดสอบลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันด้านสถานภาพ ด้านอายุ ด้านระดับการศึกษา และด้านระยะเวลาที่ทำงาน

4.3 การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อดูความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 1) การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ 2) ทศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) การรับรู้ความยากง่ายในการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ 5) การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา

4.4 การวิเคราะห์การทอดয়พหุคูณ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เพศชายร้อยละ 48.73 เพศหญิงร้อยละ 51.27 โดยส่วนใหญ่มีอายุ 41 - 50 ปี รองลงมาคือ อายุ 31 - 40 ปี และน้อยที่สุดอายุมากกว่า 60 ปี โดยส่วนใหญ่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือ ปริญญา และน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี และส่วนใหญ่ระยะเวลาที่ทำงานมากที่สุดคือ 6 - 7 ปี รองลงมาคือ 3 - 5 ปี และน้อยที่สุดคือ น้อยกว่า 1 ปี

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี โดยรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ	4.57	0.61	มากที่สุด
ทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.17	0.63	มาก
การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.98	0.71	มากที่สุด
ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ	4.30	0.76	มากที่สุด
การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา	3.86	0.71	มาก
รวม	4.18	0.68	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มากที่สุดคือ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และน้อยที่สุดคือ การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ทำงาน ที่แตกต่างกันส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1

ข้อสมมติฐาน	สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบ
H1a	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
H1b	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านอายุแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
H1c	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน	ยอมรับสมมติฐาน
H1e	ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านระยะเวลาที่ทำงานแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน	ปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีมีความสัมพันธ์เชิงบวก ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2

	Perceived Usefulness	User Attitude	Perceived Ease of Use	The Expectations of the Performance	Managem ent Support
Perceived Usefulness	1				
User Attitude	0.409**	1			
Perceived Ease of Use	0.170**	0.359**	1		
The Expectations of the Performance	0.780**	0.327**	0.137**	1	
Management Support	0.955**	0.440**	0.169**	0.773**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlations) ระหว่างตัวแปรของปัจจัย ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ทักษะคนที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ และการได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.137 – 0.955 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน และเป็นไปในทิศทางเดียวกันเชิงบวก ดังนั้นตัวแปรทุกตัวจึงสามารถใช้พยากรณ์การยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีได้

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ทักษะคนที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ การได้รับการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา มีอิทธิพลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	β	S.E.	Beta	t	p-value
ค่าคงที่	0.515	0.182		2.829	0.005*
การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ(X_1)	0.195	0.051	0.194	3.791	0.000*
ทักษะคนที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ(X_2)	0.113	0.051	0.102	2.210	0.028*
การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ(X_3)	0.132	0.062	0.148	2.119	0.035*
ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ(X_4)	0.293	0.060	0.342	4.889	0.000*
การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา(X_5)	0.139	0.077	0.147	1.812	0.071

R = 0.796, $R^2=0.634$, Adjusted $R^2=0.627$, SE (est.) = 0.333, Sig. = 0.000*, F= 85.942, Durbin-Watson = 1.856

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ปัจจัยทักษะคนที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยการรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ ส่งผลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยปัจจัยทางการตลาดทั้ง 4 ด้าน ข้างต้น เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล

การยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ ปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ ($\beta = 0.293$) รองลงมาคือ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ($\beta = 0.195$) รองลงมาคือ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\beta = 0.132$) และน้อยที่สุดคือ ทศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\beta = 0.113$) สามารถสรุปเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

$$Y = 0.515 + 0.195 (X_1) + 0.113 (X_2) + 0.132 (X_3) + 0.293 (X_4) + 0.139 (X_5)$$

จากสมการพยากรณ์สามารถพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ(R) ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม มีค่าเท่ากับ 0.796 และสามารถอธิบายผลได้ร้อยละ 63.4 ($R^2=0.634$)

ดังนั้น การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ปัจจัยทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยการรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ มีอิทธิพลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี แต่ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา ไม่มีอิทธิพลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การวิเคราะห์ลักษณะประชากรศาสตร์ ด้านเพศ ด้านอายุ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีแตกต่างกัน แต่ระยะเวลาที่ทำงานแตกต่างกัน มีการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และผลการศึกษปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มากที่สุดคือ การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ทศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือ การรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และน้อยที่สุดคือ การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของฉัตร ชูชื่น และศิริกุล ตูลาสมบัติ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลในการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่ ผลวิจัยพบว่าปัจจัยด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ระบบสารสนเทศ (PU) ปัจจัยด้านการรับรู้ระบบสารสนเทศเป็นสิ่งที่ง่ายต่อการใช้งาน (PEOU) ปัจจัยด้านทัศนคติต่อพฤติกรรม (Attitude) ด้านการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective norm) ความตั้งใจในการใช้งานระบบสารสนเทศ (Intention) และความพึงพอใจในการใช้ขนาดกลางและขนาดย่อมในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ มีระดับความคิดเห็นในทุกปัจจัยในระดับระหว่าง 3.85-4.20 โดยผลการศึกษาในทุกด้านนั้นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ

วาสนา ทองเสียน(2562) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มบริษัทพานาโซนิคในประเทศไทย พบว่า อายุมีอิทธิพลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศในการปฏิบัติงานของกลุ่มบริษัทพานาโซนิคในประเทศไทยของประชากรกลุ่มบริษัทพานาโซนิค ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านลักษณะบุคคลอื่น เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ อายุการทำงาน และตำแหน่งงาน ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศกลุ่มบริษัทพานาโซนิคในประเทศไทยของประชากรกลุ่มบริษัทพานาโซนิคที่ไม่แตกต่างกัน

2. การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณพบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัว ร่วมกันอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 63.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่า การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ปัจจัยทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยการรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ มีอิทธิพลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี แต่ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา ไม่มีอิทธิพลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิจันทร์ ปัญจทวี(2560) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ กรณีศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ ผลวิจัยพบว่าส่วนปัจจัยที่ส่ง ผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของบุคลากรสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่ พบว่ามี 3 ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยการได้รับการสนับสนุนการใช้ระบบสารสนเทศจากผู้บังคับบัญชา ปัจจัยความคาดหวังจากประสิทธิภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ และปัจจัยการรับรู้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ ตามลำดับที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ คือ ปัจจัยด้านสถานภาพทั่วไปปัจจัยด้านทัศนคติที่มีต่อการใช้ระบบสารสนเทศ และปัจจัยการรับรู้ความง่ายในการใช้งานระบบสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestion)

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี โดยพบว่า การรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ ปัจจัยทัศนคติที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยการรับรู้ความยากง่ายในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ปัจจัยความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ มีอิทธิพลต่อปัจจัยการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ดังนั้นเมื่อทราบระดับความสำคัญและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ เหล่านั้น ผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ควรนำไปใช้เพื่อแนวทางในการกำหนดนโยบายในการบริหารจัดการ การใช้งานระบบสารสนเทศ

ของเกษตรกรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานีธุรกิจเกษตรกรอินทรีย์ในจังหวัดอุดรธานี ให้ตรงกับความ ต้องการและคุณภาพในอนาคต

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรกรอินทรีย์ใน จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาทางด้าน ด้านที่มากที่สุดคือ การรับรู้ ประโยชน์ของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ความคาดหวังจากประสิทธิภาพของระบบสารสนเทศ รองลงมาคือ ทักษะคนที่มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือ การรับรู้ความยากง่ายใน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และน้อยที่สุดคือ การได้รับการสนับสนุนจากบังคับบัญชา ดังนั้น ผู้ ประกอบธุรกิจเกษตรกรอินทรีย์ และผู้ที่สนใจศึกษา ควรคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวมาข้างต้นตามลำดับ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล มากที่สุด โดยให้ความสำคัญการรับรู้ประโยชน์ของระบบสารสนเทศเป็นอันดับแรก

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการวิเคราะห์การรับรู้ความเสี่ยงของธุรกิจเกษตรกรอินทรีย์ในจังหวัด อุดรธานีในโซ่อุปทาน เพื่อประเมินและจัดลำดับความเสี่ยงต่างๆ เพื่อทำการเปรียบเทียบการรับรู้ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้น จัดทำแผนรองรับความเสี่ยงเพื่อลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นและเพื่อให้ กลุ่มธุรกิจเกษตรกรอินทรีย์ทราบถึงระดับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในโซ่อุปทาน และสามารถนำข้อมูลมา บริหารจัดการความเสี่ยงได้

2.2 ควรนำกรอบแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้ยังจังหวัดอื่นๆ เพื่อบูรณาการงานวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- ฉัตร ชูชื่น และศิริกุล ตลสาสมบัติ. (2561). ปัจจัยที่มีผลในการใช้ระบบสารสนเทศของธุรกิจเกษตรกร อินทรีย์ขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วาสนา ทองเสียน. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มบริษัทพานาโซ นิคในประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศศิจันทร์ ปัญจทวี. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยอมรับการใช้ระบบสารสนเทศ กรณีศึกษา สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- สำนักงานจังหวัดอุดรธานี. (2563). รายงานผลการดำเนินงานจังหวัดอุดรธานี 2563. สืบค้น 21 ธันวาคม 2564, จาก <http://www.udonthani.go.th/main/annualreport/>.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรที่ 3 จังหวัดอุดรธานี. 2559. สศท.3 ติดตามเกษตรกรทำอินทรีย์ เผย ผลผลิตสูงขึ้นจริง แนะนำเกษตรกรที่อยู่ระหว่างปรับเปลี่ยนต้องเชื่อมั่น. สืบค้น 16 มกราคม 2565, จาก <https://oae.go.th/>.

Yamane Taro. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: Harper & Row.

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกีฬา
ในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
Guidelines for the Development of Academic Administration
of Sports Schools in the Central Region under the
National Sports University

ฤทธิชัย บิดา¹ จุลดิศ คัญทัพ²
Ritchai Bida, Juladis Khanthap

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนของโรงเรียน ในโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี และโรงเรียนกีฬาจังหวัดนครนายก ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1. การวัดผลประเมินผล 2. การพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี 3. การนิเทศการศึกษา 4. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แจกแจงจำนวนความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จากการศึกษารายละเอียดด้านข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 20 – 30 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันเป็นครูผู้สอน และมีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ด้านการวัดผล

Received: 2022-07-27 Revised: 2022-09-01 Accepted: 2022-09-03

¹ หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต
The Degree of Master of Educational Administration Suryadhef Teachers College Rangsit
University. Corresponding Author e-mail: nueng1334@outlook.co.th

² วิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต Suryadhef Teachers College Rangsit University

ประเมินผล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยมาก ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยมาก และสรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่างานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน

คำสำคัญ (Keywords): การพัฒนา; การบริหารงาน; วิชาการ; โรงเรียนกีฬา

Abstract

This research aims to study academic administration. of sports schools in the central region Under the National Sports University and to study the guidelines for academic administration of sports schools in the central region Under the National Sports University The sample group included administrators, teachers of the school. in sports schools in the central region Under the National Sports University of 4 schools, namely Suphan Buri Provincial Sports School Angthong Sports School Chonburi Sports School and Nakhon Nayok Provincial Sports School The researcher determined the sample size by using the tables of Krejcie and Morgan (Krejcie and Morgan). The sample consisted of 132 people. Outcomes 2. Development of innovative media and technology 3. Educational supervision 4. Educational curricula development 5. Research to improve educational quality and guidelines for academic administration of sports schools in the central region Under the National Sports University The statistics used in data analysis were descriptive statistics, frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. Personal factors of respondents in sports schools in the central region Under the National Sports University From the study of general information factors of the sample group, it was found that most of the respondents were male. Average age is 20-30 years. Bachelor's degree. or equivalent the current position is a teacher. and have 1-5 years of working experience in academic administration of schools, sports schools in the central region Under the National Sports University As for the evaluation results, it was found that

the respondents had a lot of opinions. In terms of innovation media and technology development, it was found that the respondents had a lot of opinions. In the field of educational supervision, it was found that the respondents had a lot of opinions. Regarding the development of educational institutions, it was found that the respondents had a lot of opinions. Research to improve the quality of education The results of the analysis of opinions about academic administration in terms of research to improve the quality of education, it was found that the respondents had a lot of opinions. and summarizing the interview results about academic administration of sports schools in the central region Under the National Sports University Found that academic work is considered the heart of educational administration. Because the aim of the school is quality education management which depends entirely on academic work Academic work is a management activity related to curriculum work. Implementing the curriculum, textbooks, teaching work teaching media work Measurement and evaluation work, library work, educational supervision work. education planning and academic training meetings to effectively encourage learners to achieve the stated educational goals. Academic work is a work that covers many areas.

Keywords: Development; Administration; Academic; Sports School

บทนำ (Introduction)

การกีฬามีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ทั้งในด้านสุขภาพ พลานามัยรวมถึงด้านจิตใจ พร้อมทั้งยังมีส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว ตนเอง สังคมและชุมชน ก้าวไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ การเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพและกีฬาถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการสร้าง ความเข้มแข็งภายใน ครอบครัวชุมชน และในประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลก โดยอาศัยระบบการจัดการกีฬา สร้างการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาเครือข่ายของชุมชน ทำให้เกิดการดำรงชีวิตที่มีคุณธรรมและทำให้เกิดจิตสำนึก มีวินัย และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นรากฐานคนดีของสังคมเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น องค์กรหลายๆองค์กรทั้งในประเทศและต่างประเทศจึงได้สนับสนุนผลักดันให้มีการใช้กีฬาในการออกกำลังกาย รวมถึงกิจกรรมนันทนาการ เพื่อเป็นเครื่องมือที่สามารถทำให้เกิดการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรในประเทศ (Wilairat, 2009)

จากความสำคัญดังกล่าวโรงเรียนกีฬาจะเป็นพื้นฐานอันแรกในการปลูกฝังด้านอารมณ์ จิตใจทัศนคติพร้อมทั้งวางรากฐานด้านร่างกายทำให้เกิดการพัฒนาการที่เหมาะสม จึงทำให้โรงเรียนกีฬาเริ่มมีบทบาทสำคัญในด้านการพัฒนาและส่งเสริมด้านกีฬาขั้นพื้นฐานของชาติ โดยมุ่งเน้นในการพัฒนาและวางรากฐานการกีฬาที่ถูกต้องเหมาะสม ให้แก่เยาวชน เพื่อให้สามารถ

ยกระดับขีดความสามารถของตนขึ้นไปจนถึงระดับที่เป็นตัวแทนในการแข่งขันระดับประเทศ ระดับชาติและนานาชาติสามารถสร้างความภูมิใจให้แก่ครอบครัวและสร้างชื่อเสียงให้เกิดแก่ประเทศชาติ สร้างแรงจูงใจให้เยาวชนรุ่นใหม่ และสร้างมาตรฐานการกีฬาในประเทศให้สูง ยิ่งขึ้น นอกจากโรงเรียนกีฬาจะสร้างนักกีฬาเพื่อรับใช้ชาติแล้ว ความสามารถของนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนกีฬายังสามารถศึกษาต่อ ในระดับอุดมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการกีฬา การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนกีฬา ที่มีการศึกษาขั้นพื้นฐานควบคู่กับการมุ่งเน้นพัฒนา ให้นักเรียนมีความสามารถ และความเป็นเลิศทางด้านกีฬา

จากความสำคัญของการบริหารงานวิชาการดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกีฬา ในเขตภาคกลางว่ามีหลักการ และคุณภาพ ที่สามารถนำไปใช้ในการบริหารสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษและเพื่อให้สถานศึกษาบริหารจัดการเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาในสภาพการเปลี่ยนแปลงของปัจจุบันว่าเป็นอย่างไรและมีแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยแบบผสมผสาน ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ตัวแปรที่ศึกษา คือ การบริหารงานวิชาการ ได้แก่ 1. ด้านการวัดผล ประเมินผล 2. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 3. ด้านการนิเทศการศึกษา 4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. กลุ่มเป้าหมาย

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอนของโรงเรียน ในโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทองโรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี และโรงเรียนกีฬาจังหวัดนครนายก ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 132 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาค

กลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยผู้วิจัยได้จัดทำเป็นแบบสอบถามชนิดปลายปิด (Close –Ended Questions) คือ แบบเลือกคำตอบ (Check list) ซึ่งคำถามจะมีคำตอบมาให้เลือกตอบ และต้องตอบเพียงคำตอบเดียว และมาตราส่วนประเมินค่าของ Likert (1932) ข้อมูลในแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ **ส่วนที่ 1** แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (Forced choice) และ **ส่วนที่ 2** การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 26 ข้อ ที่สร้างขึ้นจากแนวคิดและทฤษฎีเรื่องการบริหารงานวิชาการ โดยแบ่งคำถามเป็น 6 ด้าน คือ 1) การวัดผลประเมินผล 2) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี 3) การนิเทศการศึกษา 4) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 นำหนังสือขอความร่วมมือจาก มหาวิทยาลัยรังสิต ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติจำนวน 4 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล ถัดมาผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจากสถานศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 132 ชุด หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลรวบรวมได้มาจัดการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นนำผลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามไปทำการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ และการสัมภาษณ์ (Interview) การวิจัยครั้งนี้ใช้ทั้งการสัมภาษณ์แบบกึ่งทางการ (Semi Formal Interview) และการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Information Interview) ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารในองค์กรทั้งของภาครัฐตลอดจนถึงผู้ปฏิบัติงานหรือลูกจ้างทั้งของภาครัฐจำนวน 30 คน โดยคำถามที่จะใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในยุค Thailand 4.0 และให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบตามกรอบแนวคิดการศึกษาและมีอิสระในการตอบโดยข้อมูลที่ได้จะเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทั้งหมดทำให้ทราบภาพสะท้อนข้อเท็จจริงตามกรอบ แนวคิด โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้เป็นภาพรวมในการตอบคำถามการวิจัย ดังนี้ 1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) 2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (percentage) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) และ 3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์การศึกษา และนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

ผลการวิจัย (Research Results)

ผลการวิจัยปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 20 – 30 ปี วุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือเทียบเท่า ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันเป็นครูผู้สอน และมีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี

ผลการวิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ด้านการวัดผลประเมินผล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยมาก ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยมาก ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยมาก ด้านพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยมาก ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยมาก

ผลการวิจัยสรุปผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ พบว่างานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปขอบเขตของงานวิชาการได้ดังนี้ งานการจัดหลักสูตร งานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานการใช้วิธีการสอน และการใช้สื่อการเรียนการสอน งานการวัดผลการเรียนการสอน และการนิเทศการสอนสรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลางสังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลางสังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาตินั้น ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้ 1) แบบสอบถาม เก็บรวบรวมข้อมูลระดับความคิดเห็นของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ จำนวน 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนกีฬาจังหวัดชลบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดสุพรรณบุรี โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครนายก และโรงเรียนกีฬาจังหวัดอ่างทอง โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง จำนวน 132 ฉบับ และ 2) แบบสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 4 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์และจดบันทึกระหว่างการสัมภาษณ์ และนำมารายงานผลเป็นความเรียงโดยผลการศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

อันดับแรกด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพผลการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพสามารถบ่งบอกถึงปัญหาที่เกิดขึ้น โดยที่ผู้ได้ใช้ความรู้ ความสามารถ ความพยายาม และความปรารถนาดีต่อ

การจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผลการวิจัยดังกล่าวจะเป็นข้อค้นพบเกี่ยวกับปัญหาและสาเหตุของปัญหา ที่จะหาทางออกและต่อยอดให้การศึกษาเกิดการพัฒนาไปในทางที่ดี

อันดับที่สองด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือสามารถสนองความต้องการ ในความถนัด และมองเห็นถึงความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง แม้หลักสูตรกลางจะกำหนดเป็นหลักการไว้ แต่โรงเรียน ต้องมองเห็นถึงทรัพยากรที่มีและสามารถต่อยอดและพัฒนาไปพร้อมกัน กับหลักสูตรที่มี เพื่อประโยชน์ของนักเรียนเป็นอันดับแรก และ ควรมีการนิเทศการใช้หลักสูตรการติดตามการประเมินผล และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสม สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

อันดับที่สามด้านการวัดและประเมินผล ในแง่มุมของการศึกษา การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยบอกว่าผู้เรียนได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ครูได้กำหนดไว้หรือไม่ฉะนั้นแล้วผลการเรียนอย่างเป็นระบบ และควรพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การเทียบโอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่กระทบต่อการเรียนรู้และเวลาเรียนของผู้เรียน

อันดับที่สี่ด้านการนิเทศการศึกษา กระบวนการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพ การศึกษา โดยจะเป็นความร่วมมือระหว่างผู้ที่นิเทศและผู้ที่รับการนิเทศ ตามแนวทางของความร่วมมือที่เห็นความเห็นของทุกฝ่าย การให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และรวมถึงผู้รับการนิเทศยอมรับเพื่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาควรมีการประเมินผลการนิเทศสรุปผล และรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ และมีการนำผลการประเมินต่อผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

อันดับที่ห้า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและควรส่งเสริมให้บุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาสื่อ ได้อบรมการพัฒนาสื่อเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอก เพื่อนำความรู้มาถ่ายทอดให้กับครูผู้สอน และเป็นครูพี่เลี้ยงในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษาต่อไป ครูจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้าจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ หลาย ๆ ด้านเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการคิดแก้ปัญหา หรือพัฒนาชิ้นงาน หรือโครงการต้องคำนึงให้ผู้เรียนร่วมเรียนรู้ ออกความเห็นเห็นและกล้าเสนอ ออกไอเดียหรือทำงานเป็นกลุ่ม เพื่อต่อยอดองค์ความรู้ของนักเรียน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางการบริหารโดยเฉพาะการบริหารทางการศึกษา ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราชและที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 เป็นแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยในทุก ๆ ด้าน และ

ตอบสนองความต้องการของชีวิตและสังคมตามกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไปให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้การบริหารงานของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมาย ได้แก่ ด้านผู้บริหาร เป็นบุคคลที่ใช้ความรู้ความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ด้านโครงสร้างของสถานศึกษา มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างเป็นระบบ ด้านกระบวนการปฏิบัติงานมีการวางแผนงานวิชาการที่เป็นระบบ มีการตรวจสอบ นิเทศ ติดตามผล เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนากระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ด้านทรัพยากร เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและศักยภาพคนในท้องถิ่นให้มีคุณลักษณะที่สามารถบูรณาการวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและประเทศชาติตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีการกำหนดแนวทาง วิธีการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบในการดำเนินการเทียบโอนความรู้ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนอย่างเป็นระบบ และควรพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การเทียบโอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่กระทบต่อการเรียนรู้และเวลาเรียนของผู้เรียน

1.2 ผู้บริหารควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำสื่อนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและควรส่งเสริมให้บุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาสื่อ ได้อบรมการพัฒนาสื่อเพิ่มเติมจากหน่วยงานภายนอก เพื่อนำความรู้มาถ่ายทอดให้กับครูผู้สอน และเป็นครูพี่เลี้ยงในการพัฒนาสื่อนวัตกรรมทางการศึกษาต่อไป

1.3 ควรมีการประเมินผลการนิเทศสรุปผล และรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ และมีการนำผลการประเมินต่อผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

1.4 ควรมีการนิเทศการใช้หลักสูตรการติดตามการประเมินผล และนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

1.5 ควรจัดให้มีแลกเปลี่ยนความรู้ เช่น เครือข่ายทางการศึกษา เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อมูลการวิจัยสำหรับให้ครูและบุคลากรได้ใช้ข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และเป็นช่องทางสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ปัญหาและแนวทางการบริหารของโรงเรียนด้านทรัพยากรของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

2.2 ศึกษาบทบาทของผู้บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาของโรงเรียนกีฬาในเขตพื้นที่ภาคกลาง สังกัดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กิตติมา ปรีดีติลล. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.

เขมอรรถ ทองเพชร. (2544). ความต้องการมีส่วนร่วมบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของข้าราชการครูในจังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จิตรลดา เจริญสุข. (2556). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในเขตคุณภาพศรีมหาโพธิ์ 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปราจีนบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2549). การบริหารงานวิชาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยานิเทศการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ถวิล เกื้ออกุลวงศ์. (2550). การบริหารการศึกษสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช

ธงชัย สันติวงษ์ และ ชัยยศ สันติวงษ์. (2546). พฤติกรรมบุคคลในองค์การ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญพัฒน์

ธีระ รุญเจริญ. (2547). รายงานการวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบัน และปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. นนทบุรี: ติรณสาร.

นภาพร พลอยบ้านแพ้ว. (2555). ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี

นิตยา กาญจนารักษ์. (2553). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

บรรจบ บุญจันทร์ (2556). การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- บุษราคัม จรรย์นาญย์. (2544). การศึกษาการดำเนินงานบริการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในโครงการโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูร เจริญสุข. (2553). การพัฒนาตัวบ่งชี้งานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปัญญา แจ่มกังวาน. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- พระอุเทน อุเทโน (สำรวญกุล). (2555). ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมผกา ธรรมสิทธิ. (2554). หลักการบริหารการศึกษา. อุดรดิตถ์: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
- ภาวิดา ธาราศรี สุทธิ. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภิญโญ สาร. (2526). หลักการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- มยุรี สมใจ. (2551). การบริหารงานวิชาการสู่เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนปง 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษพะเยา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- รัตนา กาญจนพันธ์. (2548). การบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ
- สมชาย จินตพันธ์. (2546). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สัมมา ธนินิธิ. (2553). ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สุกัญ เทียนทอง. (2549). การสอนซ่อมเสริมโดยวิธีเพื่อนสอนเพื่อน. วารสารวิชาการ. 9(1), 22-23.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2551). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.
- สุพรรณิการ์ พลายน้อย. (2550). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอเมืองสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสระแก้ว. วิทยานิพนธ์กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.

อภิชา พุ่มพวง. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6.
วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา ชลบุรี.

Dale, D.J. (1978). *Teaching reading comprehension*. New York: Holt Rinehart.

แนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

Guidelines for Developing the Potential of Teachers in Higher Education Institutions

บุญยวีร์ โชคประเสริฐสม¹ วิภาภรณ์ ภูวัฒนกุล² อัจฉรา วัฒนานรงค์³ ศักดิ์ชัย นิรันธทวี⁴
Bunyawee Chokprasoetsom, Wipaporn Phuwanakul, Achara Wattananarong,
Sakchai Nirunthavee

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความนี้ มุ่งนำเสนอความสำคัญของสถาบันอุดมศึกษา ในการเป็นองค์กรหนึ่งที่มีหน้าที่สนับสนุนและเพิ่มศักยภาพของประเทศ ผ่านกลไกการพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพเข้าสู่ตลาดแรงงาน การพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ใหม่ผ่านกระบวนการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ ซึ่งปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา คือ อาจารย์ ที่เป็นบุคคลขับเคลื่อนกิจกรรมสำคัญต่างๆ หากอาจารย์มีคุณภาพ บัณฑิตและสถาบันอุดมศึกษานั้นก็จะมีคุณภาพตามไปด้วย ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่ทุกสถาบันอุดมศึกษา รวมไปถึงประเทศต้องให้ความสำคัญ แต่ ณ ปัจจุบันยังประสบปัญหาในการพัฒนาศักยภาพ เนื่องจากปัจจัยภายในตัวบุคคล ที่ยังขาดแรงจูงใจทั้งภายในตนเองและภายนอกตนเอง ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อให้สามารถพัฒนาศักยภาพไปพร้อมกับการทำงานได้อย่างราบรื่น การขาดนโยบายที่ต่อเนื่องและจริงจัง ด้วยข้อจำกัดที่แตกต่างกันในแต่ละบริบทของแต่ละสถาบัน ซึ่งแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่ควรเป็น คือ 1) การมีหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบพัฒนาศักยภาพอาจารย์โดยตรง 2) การตั้งหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่เป็นแหล่งให้ข้อมูลในการพัฒนาทักษะอาจารย์ด้านต่างๆ อย่างครบถ้วน 3) การมีกรรมการที่ทำหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนภายใต้การบริหารงานของผู้บริหารที่รับผิดชอบโดยตรง และ 4) การกำหนดให้การพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานเป็นส่วนหนึ่งของส่วนงานบริหารงานบุคคล

คำสำคัญ (Keywords): แนวทางการพัฒนา; สถาบันอุดมศึกษา

Received: 2022-07-21 Revised: 2022-09-09 Accepted: 2022-09-12

¹ หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา Doctor of Education program students Department of Educational Administration, college of management University of Phayao. Corresponding Author e-mail: bunyawee@tni.ac.th

^{2 3 4} วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยา college of management University of Phayao

Abstract

The aims of article to present the importance of higher education institutions in being an organization whose duty is to support and increase the potential of the country through a mechanism for developing quality graduates into the labor market. Development and creation of new knowledge through research and development processes to increase the country's competitiveness. The key factor in the operation of higher education institutions is the teachers who drive various important activities. If teachers are qualified Graduates and higher education institutions are also of high quality. Therefore, to develop the potential of teachers in higher education institutions. Therefore, it is an important process that all higher education institutions Including the country must focus on, but at present, there are still problems in developing potential due to internal factors who still lack motivation both within oneself and outside oneself. Environmental factors that are not conducive to the ability to develop potential while working smoothly Lack of persistent and serious policy with different limitations in each context of each institution. The guidelines for developing the potential of teachers in higher education institutions should be: 1) the presence of a central authority 2) The establishment of a central unit that serves as a source of information for the development of instructors' skills in all fields; 3) having a committee responsible for defining clear development guidelines under the management of the instructors and 4) Determining the development of operational potential as part of the personnel management department

Keywords: Guidelines for Developing; Higher Education Institutions

บทนำ (Introduction)

สถาบันอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพของประเทศ ผ่านกระบวนการสร้างและพัฒนาบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน รวมไปถึงการสร้างความรู้และนวัตกรรมผ่านระบบวิจัยและพัฒนา เพื่อประโยชน์ในภาคการผลิต โครงสร้างพื้นฐานและการยกระดับความเข้มแข็งของสังคมโดยรวม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554) จากแผนการอุดมศึกษา ระยะยาว 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ (New Growth Engine) ในฐานะเป็นมันสมองเพื่อสนับสนุนให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ด้วยการกำหนดทิศทางการพัฒนาให้ชัดเจน ผ่านการวิเคราะห์บริบทต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายนอกและภายใน ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนบนความรับผิดชอบต่อและมีคุณภาพทางการศึกษา การสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศสามารถนำไปสร้าง

มูลค่าเพิ่ม รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้ที่ตรงกับความต้องการของภาคสังคม ชุมชน ท้องถิ่น และภาคการผลิตจริง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

อาจารย์มหาวิทยาลัยเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญ ที่จะทำให้กระบวนการสร้างและพัฒนาบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน เนื่องจากเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักในกระบวนการสร้างบัณฑิตให้มีลักษณะพึงประสงค์ตามที่หลักสูตร ภาควิชา คณะวิชา และมหาวิทยาลัยกำหนด ดังนั้น อาจารย์จึงเป็นกลไกสำคัญที่ต้องมีทั้งความรู้ความสามารถ ความชำนาญ ประสบการณ์ส่วนบุคคล และทัศนคติที่เหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของตน ซึ่งสอดคล้องกับ จรัส สุวรรณเวลา (2551) ที่ได้กล่าวว่า มหาวิทยาลัยจะมีคุณภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับศักยภาพของอาจารย์ การลงทุนในอาจารย์เป็นการสร้างต้นทุนของมหาวิทยาลัย กล่าวโดยสรุป คือ ศักยภาพของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญที่จะทำให้การขับเคลื่อนสถาบันอุดมศึกษาไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จตามพันธกิจ ซึ่งบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาไปแล้วนั้นจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของอาจารย์เป็นหลักสำคัญ จึงทำให้การพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยจึงกลายเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากส่งผลต่อคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ของประเทศ และยังส่งผลกระทบไปถึงศักยภาพและการพัฒนาของประเทศด้วย

การพัฒนาประเทศกับศักยภาพของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

ศักยภาพของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ในการพัฒนาบัณฑิต การพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์นั้น นอกจากจะต้องเสริมสร้างศักยภาพเฉพาะด้านแล้ว ยังรวมถึงการส่งเสริมให้เกิดความตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ความรับผิดชอบ รู้จักการทำงานร่วมกันและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนต้องตื่นตัวต่อการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา เนื่องมาจากปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยี รวมถึงความคาดหวังทางสังคมที่กำหนดให้สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งผลิตบุคลากรให้มีความสามารถแข่งขันกับประชาคมโลกได้ ซึ่งการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์นั้นเป็นการพัฒนาบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำงานด้านวิชาการ กระบวนการพัฒนาความก้าวหน้าในด้านวิชาชีพของอาจารย์ (Professional development) และปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการช่วยให้อาจารย์ได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ รวมทั้งปรับทัศนคติและเทคนิคต่าง ๆ ในการสอน หรือการทำงานระดับบุคคล ที่ส่งเสริมประสิทธิภาพด้านการเรียนการสอนของอาจารย์เป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาในระดับกลุ่ม คือ การทำงานเป็นทีม หรือการทำงานทั้งองค์กรระดับคณะ ภาควิชา สาขาวิชา รวมถึงการพัฒนาในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการสรรหาคณาจารย์เพื่อปฏิบัติการสอนเป็นหลัก การปฏิบัติหน้าที่อื่นทั้งในด้านการวิจัย การพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม

ตลอดจนการพัฒนาท้องถิ่นและการถ่ายทอดเทคโนโลยี จึงเป็นภาระงานที่ต้องสร้างสรรค์ฝึกฝนขึ้นมาใหม่ทั้งหมด (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

จากพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา (2562) มาตรา 26 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้ (1) การจัดการศึกษา (2) การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม (3) การบริการวิชาการแก่สังคม (4) การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม (5) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่กฎหมายกำหนด และ มาตรา 27 ได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการให้คณาจารย์และบุคลากรอื่นมีความรู้เท่าทันความก้าวหน้าทางวิชาการในโลก พัฒนาการเรียนการสอน การวิจัยให้ทันสมัย สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ความเปลี่ยนแปลงของโลก สังคม และเทคโนโลยี และส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการในระดับชาติและระดับนานาชาติ จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเร่งสร้าง และพัฒนาระบบ รวมไปถึงการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อเอื้ออำนวยให้การดำเนินงานตามพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาข้างต้น สามารถเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น ด้วยการพัฒนาทั้งคณาจารย์และบุคลากรให้มีความสามารถและมีความรู้เท่าทันความก้าวหน้าทางวิชาการในโลก มีทักษะและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ พัฒนาการเรียนการสอน พัฒนาและสร้างระบบให้เกิดผลงานวิจัยให้ทันสมัยสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการ ความเปลี่ยนแปลงของโลก สังคม และเทคโนโลยี และส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการในระดับชาติและระดับนานาชาติได้ และด้วยความสำคัญของศักยภาพอาจารย์เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามภารกิจข้างต้นได้มีประสิทธิภาพ ภาครัฐจึงได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการกำกับดูแลคุณภาพของอาจารย์และสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาอาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษามาโดยต่อเนื่อง

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ออกประกาศแนวทางการนำมาตรฐานการอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย มาตรฐาน 5 ด้าน ซึ่งมาตรฐานหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา คือ มาตรฐานที่ 1 ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน ข้อ 1.5 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องกำกับดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับที่เกี่ยวข้อง ทั้งการประกันคุณภาพและการพัฒนาคณาจารย์ให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชาที่รับผิดชอบ สามารถก้าวหน้าวิทยาการสมัยใหม่ มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ การวิจัยและพัฒนาศาสตร์ในสาขาวิชาที่รับผิดชอบ รวมทั้งการส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์ให้ร่วมกันสร้างสรรคนวัตกรรมการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและนวัตกรรม ข้อ 2.3 กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาพึงพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาให้มีความสามารถในการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการจัดหาแหล่งทุนวิจัย การจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรให้เพียงพอในการสร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม ตลอดจนบูรณาการทรัพยากรเพื่อทำให้งานวิจัยบรรลุเป้าหมายตามความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบในด้านทรัพยากรและในเชิงพื้นที่ และในมาตรฐานที่ 5 ด้านบริหารจัดการ ข้อ 5.4 กำหนดให้สถาบันการศึกษาพึงมีระบบพัฒนาและบริหารบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมและบรรยากาศของการทำงานที่เกื้อหนุนการนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้อย่างเต็มที่ ทำให้บุคลากรมี

ความผูกพันและทุ่มเทกับเป้าหมายขององค์กร มีความมั่นคงในอาชีพ สถาบันอุดมศึกษาพึงมีระบบบริหารขีดความสามารถและบริหารอัตรากำลัง เพื่อนำศักยภาพของบุคลากรมาใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ทำให้การทำงานของสถาบันอุดมศึกษาประสบความสำเร็จมีผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามเป้าหมายหรือสูงกว่าเป้าหมายได้ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561)

อย่างไรก็ตาม แม้ภาครัฐจะให้ความสำคัญต่อภาคอุดมศึกษาในการพัฒนาประเทศ มีการกำหนดมาตรฐานเพื่อควบคุมคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานระดับประเทศและสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติก็ตาม แต่จากสถานการณ์ปัจจุบันในประเทศ กลับพบว่า มหาวิทยาลัยและสาขาวิชาต่างๆ ถูกแรงกดดันให้ต้องเพิ่มหลักสูตรและรับนักศึกษาเพิ่มมากขึ้น โดยไม่ได้มีการจัดสัดส่วนจำนวนอาจารย์ให้เพียงพอกับหน้าที่ในการสอน ทำให้ไม่มีเวลาดำเนินการติดตามความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ หรือทำการค้นคว้าวิจัยหาความรู้ใหม่ให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ ความเป็นอาจารย์ที่แท้จริง และความสามารถทำหน้าที่ที่รับผิดชอบย่อมถดถอยเสื่อมทรามลง คุณภาพของมหาวิทยาลัยก็ถดถอยลงจนเป็นสภาพวิกฤต (จรัส สุวรรณเวลา, 2561) ซึ่งตรงข้ามกับประเทศที่เจริญแล้ว ทั้งสหรัฐอเมริกา แคนาดาและอังกฤษ ต่างเห็นความสำคัญของสมองในมหาวิทยาลัย อันเป็นฐานของความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความสามารถในการแข่งขันของชาติ ต่างพยายามเปิดช่องเพื่อดึงดูดสมองที่ดีจากทั่วโลกเข้าไปเป็นอาจารย์และนักวิจัยในประเทศของเขาด้วยการให้สิทธิพิเศษและทุนการศึกษาวิจัยแก่ผู้ที่มีศักยภาพหรือผลงาน ส่วนประเทศเกาหลี จีน สิงคโปร์ และอินเดีย ก็มีแผนงานพิเศษที่ทุ่มงบประมาณจำนวนมากในการพัฒนาและรักษาอาจารย์มหาวิทยาลัยเพื่อให้ทำหน้าที่เป็นกลไกส่งเสริม สนับสนุนเพื่อสร้างกำลังแรงงานที่มีคุณภาพ และบัณฑิตที่ผ่านการหล่อหลอมจากอาจารย์ที่มีศักยภาพ ก็จะสามารถไปเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศได้ต่อไป

ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

จากการรวบรวมปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน จะมีปัญหาหลายประการ ในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ ปัญหาของการขาดการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากงบประมาณมีจำกัด การขาดการติดตามหรือติดตามผลหลังการพัฒนา อาจารย์มีภาระงานค่อนข้างมาก การฝึกอบรมไม่ตรงกับความต้องการในการพัฒนาอาจารย์ การพัฒนาอาจารย์ในการเพิ่มวุฒิการศึกษาไม่สอดคล้องกับความต้องการของมหาวิทยาลัย (จันทร์เพ็ญ มินคร, 2557) สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พรชลิศา ยะจะนะ, 2564) ที่พบว่า อาจารย์มหาวิทยาลัยมีภาระการสอนค่อนข้างมาก ขาดแรงจูงใจและให้คุณค่ากับภาระงานสอนมากกว่าการผลิตผลงานวิชาการ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับบทความของ อุดม คชินทร (2564) ที่กล่าวถึงวิกฤตอุดมศึกษาไทยว่า ข้ออ่อนด้อยของงานวิชาการในระบบอุดมศึกษาไทย ได้แก่ 1) สถาบันอุดมศึกษายังไม่มีนโยบายทางวิชาการที่คมคาย เข้มขันและชัดเจน 2) การส่งเสริมงานวิชาการยังไม่เต็มที่ ผู้บริหารและอาจารย์ให้ความสำคัญกับการบริหารการเงินและตัวบุคคล ในส่วนของบุคลากรอื่นๆ ก็ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อม แต่สาระความรู้และวิชาการใหม่ๆ ที่ลึกซึ้งสอดคล้องกับสังคมอย่างจริงจังยังไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก 3) งานวิชาการของไทย

ยังไม่ลึกและเข้มแข็งพอยังคงต้องพึ่งพิงวิชาการจากต่างประเทศ 4) กระบวนการวิจัยค้นคว้ามีน้อย กระบวนการเรียนการสอนยังเน้นให้การความรู้ด้วยการจำ ทำใช้มากกว่าคิด สร้างและพัฒนา การสอนของครูเองก็ยังคงเป็นการให้ความรู้มากกว่าการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดและสร้างความรู้ด้วยตนเอง การส่งเสริมให้คณาจารย์และนักศึกษาได้ร่วมกันแสวงหาและพัฒนาความรู้ขึ้นมาเองยังมีน้อย การส่งเสริมอาจารย์ได้ทำวิจัยหรือไปร่วมประชุมวิชาการต่างประเทศก็ยังไม่มากเท่าที่ควร โดยเฉพาะในด้านของเงินทุน จากที่ได้กล่าวมาทำให้ทราบว่านอกเหนือจากปัจจัยด้านตัวอาจารย์เองแล้วปัจจัยที่สำคัญไม่อาจมองข้ามไปในการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ ได้แก่ ตัวผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเองจำเป็นต้องมีนโยบายที่ชัดเจน และมีความจริงใจที่จะให้การส่งเสริมและสนับสนุน การพัฒนาอาจารย์อย่างต่อเนื่อง (เพชรราลย์ ถิระวณัฐพงศ์และ ปัญจพัชรกร บุญพร้อม, 2558) สอดคล้องกับงานวิจัยของ นรภัทร อัมพานิซ (2559) ที่ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาอาจารย์ ในมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ พบว่า สภาพการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ยังมีการกำหนดแนวทางหรือนโยบายไม่ชัดเจน ขาดการมีส่วนร่วมจากอาจารย์ซึ่งเป็นตัวแทนจากคณะต่างๆ เข้ามาร่วมเป็นกรรมการดำเนินงานในการกำหนดนโยบาย

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2554) ได้กล่าวถึงความสำเร็จและความล้มเหลวในการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์มหาวิทยาลัยในประเทศไทย ที่ดำเนินการผ่านมาเป็นเวลาหลายทศวรรษ พบข้อสรุปข้อมูลสำคัญ คือ 1) มีการเรียนรู้มากแต่ปฏิบัติน้อย เนื่องจากการอบรมบางเรื่องยังเป็นทฤษฎีมากเกินไป ปฏิบัติได้ยาก การจัดการดูแลไม่มากพอ 2) คนสนใจระจุกแต่ไม่กระจาย กล่าวคือ กลุ่มคนที่มีปัญหาหรือควรได้รับการพัฒนาศักยภาพไม่ได้มาเข้าร่วมกิจกรรมเนื่องจากไม่รู้จักตนเองและมองไม่เห็นปัญหา 3) ผลตอบแทนยังไม่จูงใจมากพอที่จะทำให้ต้องการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน 4) กิจกรรมที่จัดค่อนข้างแคบและเฉพาะเจาะจงในบางเรื่องบางกลุ่มเกินไป ทำให้มีอาจารย์ที่สนใจค่อนข้างน้อย 5) เป้าหมายของการพัฒนาไม่ชัดเจน บางครั้งกิจกรรมเน้นในทางเทคนิคหรือกระบวนการ ซึ่งบางครั้งอาจขาดแนวคิดพื้นฐานหรือปรัชญาพื้นฐาน จึงทำให้การพัฒนาเป็นไปอย่างฉาบฉวยเกินไป และ 6) กิจกรรมที่จัดทำตามอย่างต่างชาติมากเกินไปไม่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556) และอนุชา ลาวงค์ (2562) ที่พบปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจถึงปรัชญา แนวความคิดและประโยชน์ของการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ จึงแสดงการต่อต้านไม่เห็นด้วย นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์จำเป็นต้องใช้เงินงบประมาณ หากมหาวิทยาลัยมีงบประมาณจำกัดจะทำให้การพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ได้ไม่เต็มที่ รวมถึงยังขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถ เชี่ยวชาญและพร้อมที่จะเสียสละเวลาเป็นวิทยากร สำหรับปัจจัยที่เอื้อหรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ คือ ความตระหนักของมหาวิทยาลัย คณะ และภาควิชา ซึ่งหากผู้บริหารขาดความเข้าใจและไม่สนับสนุนอย่างจริงจัง จะทำให้ไม่มีประสิทธิภาพและขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ความตระหนักของตัวอาจารย์ในความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนา และ เงื่อนไขหรือสิ่งจูงใจต่างๆ เช่น โครงสร้างของสถาบัน ระเบียบ กฎเกณฑ์ใน

การเลื่อนขั้น เงินเดือน ตำแหน่งทางวิชาการ พุนอุดหนุนการวิจัย พุนเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะทำให้อาจารย์สนใจที่จะพัฒนาตนเอง ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ในประเทศไทย ของวิทยากร เชียงกูล (2552) พบว่าเกิดจาก 1) การที่มหาวิทยาลัยจ้างอาจารย์ที่ไม่มีคุณภาพเท่าที่ควร ซึ่งเป็นผลจากการขยายตัวเชิงปริมาณของการศึกษาในรอบ 20-30 ปีที่ผ่านมา ทำให้มีการขยายการจ้างอาจารย์โดยไม่ได้คัดเลือกร่างกายพิถีพิถันในเรื่องความเก่ง นิสัยใจคอ คุณธรรม ความสามารถในการสอน 2) การไม่มีระบบการบริหารจัดการและการนิเทศติดตามผลที่จะช่วยให้อาจารย์พัฒนาได้เพิ่มขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การขาดแคลนการพัฒนาเทคโนโลยีและการสื่อสารการเรียนรู้สมัยใหม่เพื่อช่วยการสอน รวมทั้งการขาดความสนใจ และขาดความรู้ความสามารถของครูอาจารย์ 4) ขาดการสร้างแรงจูงใจ เช่น การให้เงินเดือนสูง การจัดให้มีบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมความรู้ความสามารถ มีโอกาสพัฒนา มีความก้าวหน้าตามความสามารถส่วนตัว

กล่าวโดยสรุป พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์มีหลายประการ อาทิเช่น ความต้องการในการพัฒนาตนเองกับความต้องการของสถาบันไม่สอดคล้องกัน และไม่สอดคล้องกับกิจกรรมทางวิชาการอย่างอื่นด้วย ดังนั้น ผู้บริหารผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาทุกระดับต้องตระหนักในสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของอาจารย์ ซึ่งเป็นโปรแกรมต่อเนื่องควรมีทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะยาว ถ้ามีการเปลี่ยนผู้บริหาร ผู้บริหารคนใหม่ก็ควรให้ความสนใจต่อโครงการที่ดำเนินอยู่ นอกจากนี้ ยังพบว่าในทุกสถาบันยังมีอาจารย์ที่ขาดความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตนเองให้ก้าวหน้าทางความรู้ในศาสตร์ของตน ซึ่งปัจจุบันวิชาการก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว อาจารย์จำเป็นต้องปรับตัวเองตาม นอกจากนี้ ในด้านงบประมาณ บางสถาบันประสบปัญหาด้านการเงินที่จะสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์ ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรมีเงินนอกงบประมาณเพื่อให้สามารถสนับสนุนอาจารย์ในการเข้าร่วมกิจกรรมภายนอกสถาบันการศึกษาของตนได้คล่องตัว อาทิ กิจกรรมที่สนับสนุนในการไปสัมมนาต่างประเทศ ร่วมประชุมเสนอผลงานหรือไปฝึกอบรมที่มีประโยชน์ทางวิชาการ โดยมหาวิทยาลัยควรแก้ไขปัญหามาตรึงของตนเองโดยวิธีแตกต่างกันตามศักยภาพที่มีอยู่ และต้องสร้างแรงจูงใจในเรื่องต่างๆ ให้อาจารย์เกิดความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีศักยภาพสูงขึ้น

แนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

ปัจจุบัน รูปแบบและกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ของมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยสามารถสรุปเป็นกลุ่มกิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ การฝึกอบรม การให้คำปรึกษา การนิเทศการสอน การสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การศึกษาต่อและการศึกษาทางไกล การชี้แนะ (Coaching) การให้ทุนส่งเสริมการวิจัยในสาขาต่างๆ การให้ไปปฏิบัติงานวิจัยในหน่วยงานภายในประเทศหรือหน่วยงานในต่างประเทศ การให้ปฏิบัติงานงานบริการวิชาการ การไปเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ทางวิชาการ การแลกเปลี่ยนอาจารย์ หรือนักวิชาการ การส่งเสริมการเขียน การแปล

การเรียบเรียงตำรา การสนับสนุนให้เป็นสมาชิกสมาคมหรือองค์การทางวิชาชีพและสถาบันทางวิชาการ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ดังที่กล่าวมานั้น เป็นกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยเกือบทุกแห่งได้ดำเนินการมาโดยตลอด แต่ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ หลายด้าน และยังมีประเด็นต่างๆ ที่ยังต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม

Phillips (1981) ได้สรุปเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ออกเป็น 4 มิติใหญ่ๆ ได้แก่ มิติที่ 1 เป็นการพัฒนาศักยภาพด้านวิชาการ เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้อาจารย์ได้เพิ่มวุฒิการศึกษาในหลักสูตรที่มีปริญญา รวมไปถึงการส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้าร่วมการฝึกอบรมในหลักสูตรสั้นๆ ที่ไม่มีปริญญาต่างๆ ด้วย มิติที่ 2 เป็นการพัฒนาศักยภาพด้านการสอน เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้าร่วมอบรม สัมมนา หรือ รับการฝึกปฏิบัติในเรื่องการสอนในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ทักษะเกี่ยวกับการสอนในสถาบันอุดมศึกษาให้มีความรู้ความชำนาญมากขึ้น มิติที่ 3 เป็นการพัฒนาศักยภาพด้านวิชาชีพ เพื่อให้อาจารย์มีความรู้ลุ่มลึกในวิชาชีพเฉพาะสาขาและทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยการส่งเสริมให้อาจารย์ได้เข้าร่วมประชุมเชิงวิชาการ เป็นกรรมการหรือสมาชิกในองค์กรวิชาชีพ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิให้คำปรึกษาแก่อาจารย์ใหม่ เป็นต้น และ มิติที่ 4 เป็นการพัฒนาศักยภาพให้มีทักษะในด้านการวิจัย เนื่องจากการสอนในระดับอุดมศึกษานั้นนอกจากจะเป็นการนำเอาความรู้เดิมมาบอกหรือถ่ายทอดแก่นักศึกษาแล้วสิ่งที่สำคัญคือ จะต้องมีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาถ่ายทอดแก่ผู้เรียนควบคู่ไปด้วย การส่งเสริมให้อาจารย์มีทักษะในการวิจัย นอกจากการสนับสนุนให้อาจารย์เข้ารับการอบรมให้มีความรู้ทางด้านการวิจัยแล้ว การจัดสรรทุนวิจัยทั้งจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยให้แก่อาจารย์เป็นแนวทางในการสนับสนุนให้อาจารย์ได้ปฏิบัติงานวิจัย และสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ อีกด้วย

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าวข้างต้น สรุปว่า แนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จะต้องพิจารณากิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับภารกิจหลักของสถาบัน โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยภายในตัวบุคคล ด้วยการสร้างแรงบันดาลใจในการพัฒนาให้กับบุคลากรซึ่งอาจจะผูกโยงกับระบบจูงใจหรือค่าตอบแทนที่ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ปัจจัยภายนอกยังคงมีส่วนสำคัญ เนื่องจากการพัฒนาจำเป็นต้องมีความต่อเนื่อง นโยบายของสถาบันการศึกษาและนโยบายของผู้บริหาร รวมไปถึงงบประมาณสนับสนุน ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาศักยภาพบุคลากรโดยตรง และส่งผลไปยังคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ด้วยเช่นกัน

แนวทางการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

มหาวิทยาลัยเอกชนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นสูง ที่ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตผลงานทางวิชาการ เป็นองค์กรแห่งการผลิตและสร้างความรู้และวิชาชีพให้แก่มวลชน จึงมีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (ศรุดา ชัยสุวรรณ, 2551) ซึ่งมีลักษณะและภารกิจเช่นเดียวกับ

สถาบันอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งต้องดำเนินการภายใต้กฎหมายการศึกษาแห่งชาติ แต่แตกต่างกันที่จะมีกฎหมายที่กำหนดเฉพาะสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อย่างไรก็ตาม การบริหารวิชาการด้านหลักสูตรการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเอกชน ส่วนใหญ่ยังมุ่งเน้นการสอน มีการวิจัยเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาองค์ความรู้น้อย ขาดแคลนอาจารย์ที่มีศักยภาพ อาจารย์ยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย และมีต้นทุนในการผลิต ผลงานทางวิชาการสูง หลักสูตรการศึกษาและการจัดการเรียนการสอนยังมีบางส่วนที่ไม่ได้มาตรฐานคุณภาพ ซึ่งยังมีสภาพการบริหารและการดำเนินการที่ยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพ ทั้งการพัฒนามหาวิทยาลัย รวมไปถึงการพัฒนาศักยภาพคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ จากการค้นหาข้อมูลจากเว็บไซต์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเกี่ยวกับองค์กรหรือหน่วยงานพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ พบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศ มีการดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์ ดังนี้

1) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มีการจัดตั้งศูนย์บริการ RDI มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ (Dhurakij Pundit University Research Development and Innovation หรือ DPURDI) เพื่อเป็นแหล่งรวมของนักวิจัยที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยในระดับชาติและระดับนานาชาติในสาขา เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ การศึกษา ประชากรศาสตร์ นิติศาสตร์ นิเทศศาสตร์ และ สถิติประยุกต์ โดยมีพันธกิจ สร้างงานวิจัยด้านนโยบายสาธารณะ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ และบริหารธุรกิจที่มีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อสังคม ถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยให้กับสังคม ด้วยการเผยแพร่ผลงาน จัดการประชุมทางวิชาการ จัดการฝึกอบรม เป็นที่ปรึกษาด้านการวิจัยให้แก่ภาครัฐและภาคเอกชน และให้บริการด้านการวิจัยแก่ภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไป มีการจัดอบรมอาจารย์ มีการจัดทำโครงการนำร่องตัวอย่างการสอนที่เน้นนักศึกษาเป็นสำคัญในสาขาวิชาต่างๆ มีการเยี่ยมชั้นเรียน จัดทำโครงการรับรองคุณภาพการสอน การดำเนินการต่างๆ แม้จะได้จัดทำเป็นระบบ แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่าไม่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง

2) มหาวิทยาลัยศรีปทุม มีศูนย์สนับสนุนและพัฒนาศึกษาการเรียนการสอน สังกัดกลุ่มงานมาตรฐานและบริการการศึกษา ภายใต้การดูแลของรองอธิการบดี ประกาศจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2553 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อเป็นหน่วยงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศรีปทุม ในหลากหลายคณะ มุ่งเน้นการสอนนักศึกษาให้มีความรู้ ทักษะในการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ Active Learning พัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้เป็นที่ยอมรับในสถาบันอุดมศึกษา มีโครงการให้รางวัลอาจารย์ที่มีการสอนดีเด่น รวมทั้งกิจกรรมอบรม สัมมนา อาจารย์ด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การพัฒนาผลงานทางวิชาการ ได้แก่ เอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน ตำรา หนังสือ เป็นต้น เพื่อพัฒนาการสอนแบบมีอาชีพ นอกจากนี้ มีการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการเรียนการสอนในโครงการ Teaching & Learning Forum และศูนย์ฯ ยังมีการพัฒนาคุณภาพอาจารย์และการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ

3) มหาวิทยาลัยรังสิต มีศูนย์สนับสนุนและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ การเรียนการสอน มีภาระงานหลักคือ งานพัฒนาการเรียนการสอน รับผิดชอบเกี่ยวกับการอบรมเทคนิควิธีให้กับอาจารย์เพื่อพัฒนาในด้านการสอนและการทำวิจัย ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ทุนวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน จัดทำวารสารพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อเป็นช่องทางสำหรับการเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการ จัดทำระบบติดตามประเมินผลประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์โดยนักศึกษาและระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านการเรียนการสอน การวิจัยและระบบการจัดการความรู้ของมหาวิทยาลัยรังสิต

4) มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต อนุมัติให้จัดตั้งศูนย์พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน (ศพท.) Development Center for Innovation of Learning and Instruction (DCIL) เพื่อดูแลรับผิดชอบงานด้านพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย เน้นการสร้างองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนของคณาจารย์ และการนำข้อความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการประยุกต์การเรียนการสอน มีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นศูนย์กลางของความเชี่ยวชาญและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องของการใช้กลยุทธ์การจัดการ เรียนการสอนและการใช้สื่อการสอนรูปแบบใหม่ๆ เพื่อประสานงานกับคณะวิชาต่างๆ ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์เทคโนโลยี ประกอบการจัดการเรียนการสอนรวม ทั้งวิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องระหว่างทฤษฎี กับการปฏิบัติ และธรรมชาติของแต่ละรายวิชา เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการผลิตผลงานทางวิชาการเพิ่มขึ้น ทั้งที่เป็นเอกสารประกอบการสอน เอกสารคำสอน ตำรา และบทความทางวิชาการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้เกิดโครงการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการเรียนการสอนในลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ทั้งที่เป็นผลงานวิจัยของศูนย์โดยตรง และงานวิจัยของคณะวิชาต่างๆ และให้บริการทางวิชาการด้านการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนแก่คณะวิชา หน่วยงานและคณาจารย์ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น

ซึ่งจากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่า แม้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จะมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณมากกว่าสถาบันของรัฐ แต่ยังคงให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ โดยพยายามสร้างระบบเพื่อเอื้ออำนวยให้อาจารย์สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ โดยการจัดสภาพแวดล้อมรวมถึงระบบหรือแม้แต่การสร้างศูนย์กลางเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและให้คำปรึกษากับอาจารย์ได้โดยตรง แสดงให้เห็นว่าไม่ได้ต่างจากสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐแต่อย่างใด ทั้งนี้มีข้อสังเกตว่า เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีกฎหมายเฉพาะของตนเอง การปรับเปลี่ยนหรือปรับระบบสามารถทำได้ง่ายกว่าสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ อีกทั้ง ด้วยการใช้เป็นเจ้าของสถาบันอุดมศึกษาของตน สิทธิหรืออำนาจตัดสินใจจึงทำได้โดยเจ้าของ ดังนั้น ปัจจัยสำคัญคือ ทัศนคติของผู้บริหารที่จะให้ความสำคัญกับการวางแผนและจัดสรรงบประมาณอย่างไรในการพัฒนาศักยภาพอาจารย์เพื่อให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง

บทสรุป (Conclusion)

แนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษานั้น ไม่ว่าจะเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐหรือเอกชน ก็ควรดำเนินการไปในลักษณะเดียวกัน โดยควรดำเนินการ ดังนี้ 1) การสร้างหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของอาจารย์โดยตรง ซึ่งงบประมาณต่างๆ จะขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนโดยสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ 2) การกำหนดให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นแหล่งให้ข้อมูลโครงการพัฒนาทักษะอาจารย์ด้านต่างๆ อย่างครบถ้วน 3) การแต่งตั้งคณะกรรมการที่ทำหน้าที่กำหนดแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานโดยอยู่ในความรับผิดชอบของผู้บริหารท่านใดท่านหนึ่ง และ 4) การกำหนดให้การพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งของส่วนงานบริหารงานบุคคล

เอกสารอ้างอิง (References)

- จันทร์เพ็ญ มินคร. (2557). การพัฒนาทางด้านวิชาการของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 6(3), 40-49.
- นรภัทร อัมพานิช. (2559). รูปแบบการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์. *สุทธิปริทัศน์*, 30(94), 83-97.
- พพรวัลย์ ธีระวัฒน์พงศ์, จิรวิญญู ดีเจริญชิดพงศ์ และปัญญ์พัชรกร บุญพร้อม. (2558). การพัฒนาบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การใช้นวัตกรรม Google Apps. for Education สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารแม่โจ้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยแม่โจ้*. 1(1), 14-24.
- พรชลิศา ยะจะนะ. (2564). การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของบุคลากรสายวิชาการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. *วารสารการบริหารนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 7(9), 287-302.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2554). *กรอบแนวคิดใหม่ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตวิทยาการ เชียงกูล. (2552). *จะเลือกการปฏิบัติทางการศึกษา หรือจะเลือกความฟินาศ?*. กรุงเทพฯ: บริษัท แพลน พรินต์ จำกัด.
- ศรุดา ชัยสุวรรณ. (2551). องค์ประกอบการบริหารและการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนโรงเรียนการกุศลของวัด ในภาคใต้. *Journal of Educational Administration Khon Kaen University*. 11(1), 137-143.
- สำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกา. (2562). พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒. *ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 136/ตอนที่ 57 ก/หน้า 54/1 พฤษภาคม 2562*
- Barbara R. Phillipsb, 1981). Learning by doing, vintage, and selection: Three pieces of the puzzle relating teaching experience and teaching performance. *Economics of Education Review*. 1(4), 453-465.

หลักเกณฑ์การเสนอบทความและคำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์ เพื่อตีพิมพ์ในวารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น

นโยบายและขอบเขตการตีพิมพ์เผยแพร่

"วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น" วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น เป็นวารสารสำหรับการเผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ของคณาจารย์ นักวิชาการ นิสิต นักศึกษาผู้สนใจทั่วไปและแขนงวิชาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผลงานในเชิงบูรณาการหลักการบริหารจัดการ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ การจัดการ สังคมวิทยา พัฒนาสังคม การศึกษา และสหวิทยาการทางสังคมศาสตร์ที่เชื่อมโยงหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตลอดจนบทวิเคราะห์ที่เสนอทางออกให้กับปัญหาที่อยู่ในความสนใจของสังคม

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ในกรณีมีความประสงค์จะนำผลงานบทความวิจัยไปขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ มีผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา จำนวน 3 ท่าน โดยบทความผู้พิมพ์ภายนอกได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกคนละ 1 ท่าน ส่วนบทความผู้พิมพ์ภายในได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกหน่วยงานที่จัดทำวารสาร มีความเชี่ยวชาญตรงตามสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ ทั้งนี้จะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้พิมพ์บทความและผู้พิมพ์บทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความเช่นเดียวกัน (Double-Blind Peer Review)

ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น ตีพิมพ์บทความประเภทต่าง ๆ ดังนี้

1. บทความวิจัย

รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ เป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจทันต่อเหตุการณ์และยุคสมัย ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ มาก่อน ควรมีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยและตามด้วยภาษาอังกฤษ

1.2 ผู้พิมพ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

1.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนของเนื้อหาที่อธิบายถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา และเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย ทั้งนี้ ควรอ้างอิงเอกสารและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องด้วยเพื่อให้มีน้ำหนักและเกิดความน่าเชื่อถือ

1.6 วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ระบุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการวิจัย

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods) อธิบายถึงกระบวนการดำเนินการวิจัยอย่างละเอียด และชัดเจน กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1.8 ผลการวิจัย (Research Results) เสนอผลการวิจัยที่ตรงประเด็นตามลำดับขั้นของการวิจัย ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่อง และแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

1.9 อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion) ผสมผสานเปรียบเทียบและผลการวิจัยให้เข้ากับหลักทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชื่อมโยงผลการวิจัยให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาการวิจัย เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

1.10 ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions) ระบุข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1.11 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ

2. บทความวิชาการ

หัวข้อและเนื้อหาควรชี้ประเด็นที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนและมีลำดับเนื้อหาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ชัดเจน รวมถึงใช้ทฤษฎีวิเคราะห์และเสนอแนะประเด็นอย่างสมบูรณ์ ควรมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ชื่อเรื่อง (Title) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพิมพ์ชื่อเรื่องเป็นภาษาไทย และตามด้วยภาษาอังกฤษบรรทัดถัดมา

2.2 ผู้นิพนธ์ (Author) ชื่อและนามสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.3 บทคัดย่อ (Abstract) ให้มีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

2.4 คำสำคัญ (Keywords) ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ระบุคำเป็นคำสำคัญของเนื้อหา ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา เหมาะสมสำหรับนำไปใช้เป็นคำค้นหาข้อมูล

2.5 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนแนะนำและปูพื้นเรื่อง เพื่อให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเบื้องต้นของเนื้อหา

2.6 เนื้อหา (Content) เนื้อหาบทความ มีการแบ่งประเด็นเรื่องย่อย ๆ และการจัดเรียงลำดับเป็นไปตามรายละเอียดของเนื้อหา

2.7 บทสรุป (Conclusion) การสรุปเนื้อหาในบทความทั้งหมดออกมาอย่างชัดเจน กระชับ โดยมีการสรุปปิดท้ายเนื้อหาที่นำเสนอ

2.8 เอกสารอ้างอิง (References) เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA (American Psychological Association citation style) ทั้งนี้ การอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น ต้องส่งบทความผ่านระบบออนไลน์ได้ที่ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jmli/index> เท่านั้น

รูปแบบบทความและการพิมพ์เนื้อหาบทความ

1. การเตรียมต้นฉบับบทความ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขนาดต้นฉบับ ขนาดหน้ากระดาษ B5 โดยมีการตั้งค่าน้ำกระดาษความกว้าง 7.5 นิ้ว และความสูง 10.5 นิ้ว โดยเว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบนและด้านซ้าย 1 นิ้ว ด้านขวาและด้านล่าง 0.5 นิ้ว

1.2 รูปแบบการพิมพ์ เนื้อหาในบทความส่วนแรก จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ ชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย บทคัดย่อ คำสำคัญ และเชิงอรรถ อยู่ส่วนหน้าแรก ส่วนที่สอง จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ คือ เนื้อหาบทความที่อยู่ส่วนหน้าที่สองเป็นต้นไป

1.3 ใช้รูปแบบตัวอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟต์เวิร์ด

1.4 หัวกระดาษ ประกอบด้วยเลขหน้า ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านขวาบน

1.5 ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 18 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษ

1.6 ชื่อผู้พิมพ์ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ระบุเฉพาะชื่อและนามสกุล ไม่ต้องมีคำนำหน้า เว้น 2 เคาะระหว่างชื่อและนามสกุล ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกึ่งกลางหน้ากระดาษใต้ชื่อเรื่อง

1.7 เครื่องหมายเลข⁽¹⁾ เขียนไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ เพื่อระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของผู้พิมพ์เพื่อระบุเชิงอรรถ (Footnote) ไว้ด้านล่างกระดาษ

1.8 เชิงอรรถ (Footnote) ให้เขียนไว้ด้านล่างของส่วนหน้าแรก ที่มีเครื่องหมายเลข⁽¹⁾ กำกับไว้บนนามสกุลผู้พิมพ์ ให้ระบุสังกัดคณะ หน่วยงาน และอีเมลของผู้พิมพ์ ขนาดตัวอักษร 14 ชนิดตัวธรรมดา กรณีที่ผู้พิมพ์มีสถานภาพเป็นนักศึกษาให้ระบุหลักสูตรที่นักศึกษา กำลังศึกษาอยู่ เช่น หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นต้น ทั้งนี้ การระบุสังกัดคณะ หน่วยงานของผู้พิมพ์นั้น ผู้พิมพ์ต้องระบุทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษด้วย

1.9 หัวข้อของบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.10 เนื้อหาบทคัดย่อภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์ บรรทัดแรกเว้น 7 ตัวอักษรจากขอบกระดาษด้านซ้ายและพิมพ์ให้ชิดขอบทั้งสองด้าน ส่วนเนื้อหาบทความที่อยู่หน้าที่สองเป็นต้นไปให้จัดเป็นแบบ 1 คอลัมน์เช่นกัน ทั้งนี้ ควรมีความยาวไม่เกิน 300 คำ และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) และคุณค่าหรือการนำไปใช้ประโยชน์

1.11 หัวข้อคำสำคัญ/อังกฤษ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย ระบุคำสำคัญที่นำไปใช้เป็นคำค้น คำสำคัญแต่ละคำค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (;) ทั้งนี้ ควรมีคำสำคัญ 3-5 คำ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร

1.12 หัวข้อเรื่อง ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษด้านซ้าย

1.13 หัวข้อย่อ ขนาดตัวอักษร 16 ชนิดตัวธรรมดา ระบุหมายเลขหน้าหัวข้อย่อโดยเรียงตามลำดับหมายเลข

1.14 จำนวนต้นฉบับ ควรมีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า โดยนับรวมตาราง รูปภาพ แผนภูมิ และเอกสารอ้างอิง

1.15 ตาราง รูปภาพ และแผนภูมิ กรณีเป็นตารางให้ชื่อตารางอยู่ด้านบน กรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ ให้ระบุชื่อรูปภาพหรือแผนภูมิอยู่ด้านล่าง

ตารางที่ 1 รายละเอียดรูปแบบการเตรียมต้นฉบับบทความ

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	18	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้พิมพ์ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
หน่วยงานที่สังกัด (เชิงอรรถ : Footnote) (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	14	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
บทคัดย่อ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
คำสำคัญ (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
หัวข้อหลักตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา

รายละเอียด	ขนาดอักษร	รูปแบบ	ชนิด
หัวข้อย่อ	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อหาตามรูปแบบบทความกำหนดไว้	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
เอกสารอ้างอิง (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
ตาราง			
ชื่อตาราง (ตารางที่ : จัดไว้บนตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
รายละเอียดชื่อตาราง (พิมพ์ต่อจากชื่อตาราง)	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
รูปภาพ/แผนภูมิ			
ชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
(ภาพ/แผนภูมิที่ : จัดไว้ใต้รูปภาพ/แผนภูมิ)			
รายละเอียดชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ	16	ชิดซ้าย	ตัวธรรมดา
(พิมพ์ต่อจากชื่อรูปภาพ/แผนภูมิ)			
เอกสารอ้างอิง : ใช้รูปแบบการอ้างอิงแบบ APA (American Psychological Association citation style)			
โดยการอ้างอิงเอกสารที่เป็นภาษาไทยหรือภาษาต่างประเทศ			
จำนวนต้นฉบับ : มีความยาวอยู่ระหว่าง 10-15 หน้า			

เอกสารอ้างอิงในบทความ

รูปแบบการอ้างอิงในเนื้อเรื่องใช้วิธีการอ้างอิงระบบนาม-ปี ตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA) โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. การอ้างอิงต้นเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยระบุชื่อ-นามสกุล ตามด้วย วงเล็บเปิด-ปิด แล้วระบุปีที่ตีพิมพ์ เช่น .....อนุวัต กระสังข์ (2560) เป็นต้น

2. การอ้างอิงท้ายเนื้อความ ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด แล้วระบุชื่อ-นามสกุลของผู้เขียนและปีที่ตีพิมพ์ กำกับท้ายเนื้อความที่ได้อ้างอิง ดังนี้

อ้างอิงจากเอกสารภาษาไทย

1. ผู้แต่งหนึ่งคน ให้อ้างชื่อผู้แต่งแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (อนุวัต กระสังข์, 2561)

2. ผู้แต่งสองคน ให้อ้างชื่อของผู้แต่งทั้งสองคนโดยใช้คำว่า “และ” ในการเชื่อมผู้เขียนทั้งสองแล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (อนุวัต กระสังข์และสมาน งามสนิท, 2560)

3. ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 คนให้อ้างชื่อของผู้แต่งคนแรกแล้วเพิ่มคำว่า “และคณะ” แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และตามด้วยปีที่พิมพ์ เช่น (สมาน งามสนิทและคณะ, 2562)

อ้างอิงจากเอกสารภาษาอังกฤษ

1. ถ้ามีผู้แต่งหนึ่งคนให้อ้างนามสกุลของผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Therry, 2018)

2. ถ้ามีผู้แต่งสองคนให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสองคน โดยใช้เครื่องหมายแอมป์ (&) คั่นกลางระหว่างนามสกุลของผู้แต่งทั้งสอง แล้วตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ เช่น (Horry & Peter, 2018)

3. ถ้ามีผู้แต่งมากกว่า 2 คนให้อ้างนามสกุลของผู้แต่งคนแรกตามด้วย et al. ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และปีที่พิมพ์ (Peter et al., 2010)

เอกสารอ้างอิงที่ใช้อ้างอิงในเนื้อหาบทความ จะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ

เอกสารอ้างอิงท้ายบทความ

1. หนังสือ

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//ปีพิมพ์.//ชื่อหนังสือ.//ครั้งที่พิมพ์(ถ้ามี).//เมืองที่พิมพ์.// สำนักพิมพ์.
Author.//Year of Publication.//Title of Book.//Edition of Book.//Place of
Publication.//Publisher Name.

ตัวอย่าง

อนุกวัตร กระสังข์. (2560). *พื้นฐานรัฐประศาสนศาสตร์*. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Cook, Robert D. (1995). *Finite Element Modeling for Stress Analysis*. New York: John Wiley & Sons.

2. วารสาร

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//ปี,เดือน/วันที่พิมพ์.//ชื่อบทความ.//ชื่อวารสาร.//ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่พิมพ์).//เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author.//Date of Publication.//Title of Article.//Name of
Journal.//Year(Volume).//page.

ตัวอย่าง

ยรรยงวรกร ทองแย้ม. (2563). กลยุทธ์การสื่อสารการตลาดออนไลน์โดยใช้อัตลักษณ์ท้องถิ่นในการสร้างแบรนด์ชุมชนกาแฟดอยเผ่าไทยของบ้านรักไทย อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก. *วารสารการบริหารจัดการและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 6(4), 55-68.

3. หนังสือพิมพ์

ชื่อ/นามสกุลผู้พิมพ์.//ปี,เดือน/วันที่พิมพ์.//ชื่อบทความ.//ชื่อหนังสือพิมพ์.//เลขหน้าแรก-หน้าสุดท้าย.

Author.//Date of Publication.//Title of Article.//Name of Newspaper.//page.

ตัวอย่าง

ปรียา เหล่าวิวัฒน์. (2549, พฤศจิกายน 6). เกียรติอันภาคภูมิ. *กรุงเทพธุรกิจ*, น. 13.

Jewell, Mark. (2006, November 7). Silent Aircraft' Spreads its Wings.

Bangkok Post, p. 13

4. วิทยานิพนธ์

ชื่อ/นามสกุลผู้นิพนธ์.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อวิทยานิพนธ์.// วิทยานิพนธ์ระดับ/(บัณฑิต, มหาบัณฑิต, ดุษฎีบัณฑิตให้ระบุลงให้ชัดเจน)// ชื่อสถานศึกษา.

Author.// (Year of Publication).// Title of Thesis.// Degree of Thesis.//

Publisher Name.

ตัวอย่าง

อนุวัต กระสังข์. (2557). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรตามแนวพุทธภายใต้กระแสบริโภคนิยม*.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

5. รายงานการวิจัย

ผู้แต่ง.// (ปีที่พิมพ์).// ชื่อเรื่อง.// (รายงานผลการวิจัย).// สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

อนุวัต กระสังข์. (2557). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรตามแนวพุทธภายใต้กระแสบริโภคนิยม*.

รายงานผลการวิจัย. โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

6. สัมภาษณ์

ชื่อผู้ที่ได้รับการสัมภาษณ์.// (ปีที่สัมภาษณ์, วัน เดือน).// ตำแหน่ง.// [บทสัมภาษณ์].

สุรพล สุยะพรหม. (2560, 5 มีนาคม). รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย [บทสัมภาษณ์].

7. สื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผู้แต่ง.// (ปีที่เผยแพร่).// ชื่อเรื่อง.// สืบค้น วัน เดือน ปี.// จาก/แหล่งที่มาของข้อมูล.

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). *พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์*. สืบค้น 3 กรกฎาคม 2548, จาก <http://www.moc.go.th/thai/dbe/ecoco/e-com3.htm>

Buddhism Meditation Triratna Find us Community. (2020). *Who Was The Buddha?*

Retrieved March 20, 2020, from <https://thebuddhistcentre.com/text/who-was-buddha>.